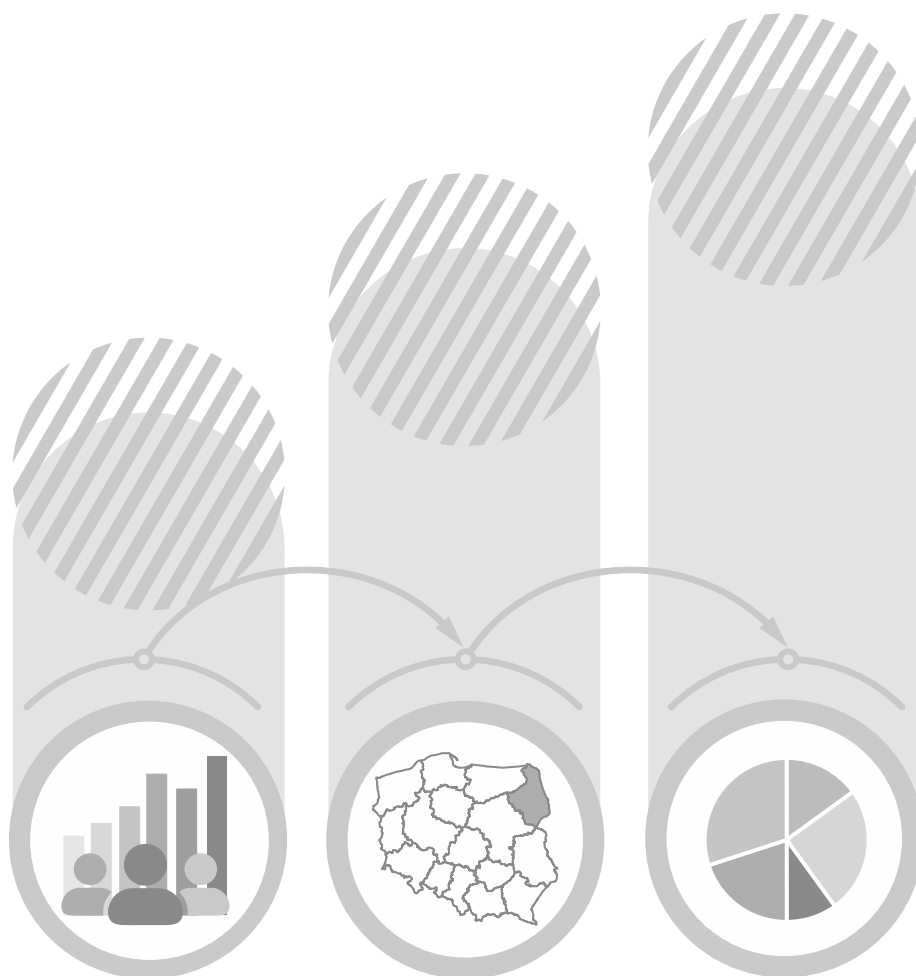

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship in 2017

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship in 2017

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Helena Artemiuk, Dorota Giziewska, Anna Godlewska, Cecylia Jurkiewicz, Renata Łapińska, Aldona Nagórka, Katarzyna Rozwadowska, Halina Sawicka, Urszula Słucka, Ewa Suchocka, Anna Szeszko, Izabela Szpaczko, Agnieszka Wiercińska

Prace redakcyjne

Editorial work

Ewa Kępa, Anna Przerwa

Tłumaczenie

Translation

Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Sylwia Monika Jasińska, Ewa Kępa, Anna Przerwa

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu siódmą edycję publikacji zatytułowanej „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”, po raz pierwszy dostępnej wyłącznie w wersji elektronicznej. Tego typu opracowania są wydawane corocznie przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju. Głównym celem ich przygotowania jest udostępnienie Czytelnikom szerokiego zestawu danych na poziomie województw, spójnych pod względem metodologicznym.

W publikacji zaprezentowano informacje charakteryzujące sytuację demograficzną, rynek pracy, wynagrodzenia, świadczenia społeczne, ceny oraz stan gospodarki województwa podlaskiego w 2017 r. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w regionie, szereg danych przedstawiono w odniesieniu do roku poprzedniego i 2010, a wybrane spośród nich – w ośmioletniej retrospekcji. Najważniejsze informacje dotyczące ostatnich dwóch lat pokazano również według kwartałów i miesięcy. Ponadto dane wojewódzkie zostały zaprezentowane na tle kraju, a niektóre – na tle pozostałych województw. Część zagadnień przedstawiono także w przekroju podregionów i powiatów oraz dla miasta wojewódzkiego. Informacje w opracowaniu zaprezentowano przede wszystkim w formie opisu analitycznego wzbogaconego tablicami, mapami i wykresami.

Oddając w Państwa ręce kolejne wydanie Raportu, mam nadzieję, że będzie on źródłem przydatnych informacji o regionie. Jednocześnie bardzo proszę o przekazywanie uwag i wniosków, które przyczynią się do doskonalenia treści i formy następnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, maj 2018 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the seventh edition of the publication "Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship", for the first time available only in the electronic version. Such elaborations are issued every year by all statistical offices in the country. The main purpose of compiling the data is to provide the Readers with comprehensive and methodologically coherent set of voivodship data.

The publication presents information on demographic situation, labour market, wages and salaries, social security benefits, prices as well as the state of the economy of Podlaskie Voivodship in 2017. In order to better illustrate changes taking place in the region, a lot of data is presented in relation to the previous year and to 2010, and some of them – in an eight-year retrospective. The most important information concerning last two years was also shown by quarters and months. Moreover, voivodship data were displayed against the background of the country, and some of them – against the background of other voivodships. Certain topics are also presented by subregions and powiats as well as by the voivodship city. Information in the elaboration is shown mainly in the form of analytical commentary, enriched with tables, maps and charts.

Presenting this edition of the Report, I hope it will be the source of useful information about the region. At the same time, I would be grateful for comments and suggestions that will contribute to improving the content and the form of next issues of the publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, May 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	<i>7</i>
Synteza	10
<i>Executive summary</i>	<i>13</i>
Województwo na tle kraju	16
<i>Voivodship against the background of the country</i>	<i>16</i>
Województwo na tle pozostałych województw	18
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	<i>18</i>
Podział i powierzchnia województwa	24
<i>Division and area of voivodship</i>	<i>24</i>
Ludność	25
<i>Population</i>	<i>25</i>
Rynek pracy	33
<i>Labour market</i>	<i>33</i>
Przeciętne zatrudnienie	33
<i>Average paid employment</i>	<i>33</i>
Bezrobocie rejestrowane	35
<i>Registered unemployment</i>	<i>35</i>
Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności	43
<i>Labour Force Survey</i>	<i>43</i>
Wynagrodzenia	49
<i>Wages and salaries</i>	<i>49</i>
Świadczenia społeczne	53
<i>Social benefits</i>	<i>53</i>
Ceny	58
<i>Prices</i>	<i>58</i>
Rolnictwo	66
<i>Agriculture</i>	<i>66</i>
Warunki agrometeorologiczne	66
<i>Agrometeorological conditions</i>	<i>66</i>
Produkcja roślinna	69
<i>Crop output</i>	<i>69</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich	71
<i>Livestock population</i>	<i>71</i>
Skup produktów rolnych	72
<i>Procurement of agricultural products</i>	<i>72</i>

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	74
<i>Procurement and marketplace of agricultural products</i>	
Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	76
<i>Gross, final and market agricultural output</i>	
Przemysł	78
<i>Industry</i>	
Budownictwo	83
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe	88
<i>Residential construction</i>	
Rynek wewnętrzny	96
<i>Internal market</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	100
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Nakłady inwestycyjne	105
<i>Investment outlays</i>	
Uwagi ogólne	108
<i>General notes</i>	111
Aneks tabelaryczny	113
<i>Tabular annex</i>	
I. Wybrane dane o województwie podlaskim	114
<i>I. Selected data on Podlaskie Voivodship</i>	
II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy	118
<i>II. Selected data on Podlaskie Voivodship in months</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak Δ	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
kpl.	komplet
g	gram <i>gram</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
dt	decytona <i>deciton</i>

SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATIONS

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
l	litr <i>litre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>
r.	rok
br.	bieżący rok
cd. / <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. / <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
m.	miasto
m.in.	między innymi <i>among others</i>
np.	na przykład <i>for instance</i>
Nr <i>No.</i>	numer <i>number</i>
ok.	około
<i>p.proc.</i> <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
poz.	pozycja
pt.	pod tytułem
str.	strona
tj.	to jest
tzw.	tak zwany
Dz. U.	Dziennik Ustaw
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activities</i>
VAT	podatek od towarów i usług <i>value added tax</i>
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>
MON	Ministerstwo Obrony Narodowej <i>Ministry of National Defence</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
MS	Ministerstwa Sprawiedliwości <i>Ministry of Justice</i>
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji <i>Ministry of Interior and Administration</i>
FUS	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych <i>Social Insurance Fund</i>
KRUS <i>ASIF</i>	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego <i>Agricultural Social Insurance Fund</i>
ZUS <i>SII</i>	Zakład Ubezpieczeń Społecznych <i>Social Insurance Institution</i>
OFE	Otwarte Fundusze Emerytalne
BAEL <i>LFS</i>	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności <i>Labour Force Survey</i>
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia <i>World Health Organization</i>

Synteza

Ludność w 2017 r.

liczba ludności (stan w końcu roku)	-2077 osób r/r	Utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały.
przyrost naturalny	-472	
ogólne saldo migracji	-1701	

Rynek pracy w 2017 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+7,3% r/r	Wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był wyższy niż rok wcześniej. Istotny wpływ na zaistniałą sytuację miał wzrost przeciętnego zatrudnienia w znaczących dla regionu sekcjach, tj. w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej.
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu roku)	8,5%	Zanotowano dalszy spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym. Jednocześnie zwiększyła się liczba ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy.
wskaźnik zatrudnienia według BAEL	52,9%	Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), wskaźnik zatrudnienia przyjął najwyższą, a stopa bezrobocia – najniższą wartość od 2010 r. (tj. od momentu gdy wskaźniki BAEL są porównywalne z uzyskanymi za 2017 r.).
stopa bezrobocia według BAEL	4,7%	

Wynagrodzenia w 2017 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	+8,0% r/r	Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był wyższy niż rok wcześniej. Biorąc pod uwagę znaczące dla regionu sekcje, najwyższy odnotowano w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej.
przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw	+7,6% r/r	W porównaniu z 2016 r. zwiększył się także czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

Świadczenia społeczne w 2017 r.

przeciętna liczba emerytów i rencistów	+0,4% r/r	Utrzymał się wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym. W analizowanym okresie zwiększyła się wysokość przeciętnego świadczenia, przy czym wyższy wzrost zanotowano w przypadku przeciętnej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS niż tych samych świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym.
przeciętna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS	+3,2% r/r	
przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	+1,9% r/r	

Ceny w 2017 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+2,1% r/r	Po obserwowanym w poprzednich czterech latach spadku, w 2017 r. zanotowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych. Dotyczył on prawie wszystkich grup, z wyjątkiem odzieży i obuwi.
-------------------------------------	-----------	--

Rolnictwo w 2017 r.

Uzyskano wyższe niż przed rokiem zbiory podstawowych roślin uprawnych, co było wynikiem zwiększenia powierzchni ich uprawy i lepszego plonowania.

Wzrosło pogłowie bydła, owiec i drobiu, natomiast zmniejszyła się liczebność stada trzody chlewnej w odniesieniu do 2016 r.

Zaobserwowano wzrost skupu podstawowych produktów roślinnych i zwierzęcych w ujęciu rocznym, z wyjątkiem skupu żywca wieprzowego.

Większość badanych cen produktów rolnych (z wyjątkiem cen ziemniaków jadalnych) była wyższa niż rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem nieco wzrosła także opłacalność tuczu trzody chlewnej.

Przemysł w 2017 r.

produkcja sprzedana	+14,4% r/r
wydajność pracy	+8,1% r/r

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu był wyższy od zanotowanego przed rokiem. Zwiększenie produkcji sprzedanej było wynikiem jej wzrostu przede wszystkim w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Zaobserwowano także zwiększenie wydajności pracy w przemyśle, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w skali roku.

Budownictwo w 2017 r.

produkcja sprzedana budownictwa	+28,4% r/r
sprzedaż produkcji budowlano-montażowej	+37,9% r/r
wydajność pracy w budownictwie	+14,0% r/r

Po spadku produkcji sprzedanej budownictwa zanotowanym w 2016 r., ponownie zaobserwowano jej wzrost w ujęciu rocznym. W analizowanym roku, w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił również wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Na zaistniałą sytuację miało wpływ znaczne zwiększenie produkcji budowlano-montażowej we wszystkich działach budownictwa. Zaobserwowano także wzrost wydajności pracy, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.

Budownictwo mieszkaniowe w 2017 r.

liczba mieszkań oddanych do użytkowania	+6,9% r/r
liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia	+17,7% r/r
liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto	+20,9% r/r

Liczba mieszkań przekazanych do użytkowania wzrosła w skali roku, przy jej niewielkim spadku zaobserwowanym rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się również liczba lokali mieszkalnych, na których realizację wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Rynek wewnętrzny w 2017 r.

sprzedaż detaliczna towarów	+10,7% r/r
sprzedaż hurtowa towarów	+14,9% r/r

Po spadku zanotowanym w 2016 r., wartość sprzedaży detalicznej towarów wzrosła w ujęciu rocznym. W omawianym okresie, podobnie jak rok wcześniej, zwiększyła się również sprzedaż hurtowa towarów.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r.

wskaźnik poziomu kosztów	96,3%
wskaźniki rentowności obrotu:	
brutto	3,7%
netto	3,1%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były lepsze od uzyskanych w poprzednim roku. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Poprawiła się także większość innych podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw.

Nakłady inwestycyjne w 2017 r.

wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw	+22,8% r/r
rozpoczęte inwestycje:	
liczba	+1,9% r/r
wartość kosztorysowa	-40,5% r/r

Zaobserwowano dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych w ujęciu rocznym. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się również liczba nowych inwestycji, natomiast znacznie spadła ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

Population in 2017

population number (as of the end of the year)	-2077 persons y/y	Population drop on an annual basis continued. Similarly to previous years, there was a negative natural increase and negative overall net migration of population for permanent residence.
natural increase	-472	
net migration of population	-1701	

Labour market in 2017

average paid employment in the enterprise sector	+7,3% y/y	An increase in average paid employment in the enterprise sector on a year-to-year basis was higher than a year before. The increase in the average paid employment in the following sections significant for the region: manufacturing, trade; repair of motor vehicles, construction as well as transportation and storage, had a significant impact on the situation.
registered unemployment rate (as of the end of the year)	8,5%	Further decrease in the total number of registered unemployed persons and in the registered unemployment rate on a year-to-year basis was noted. At the same time an increase in the number of job offers available at the labour offices was observed.
employment rate by LFS	52,9%	According to the results of the Labor Force Survey (LFS), the employment rate was the highest, and the unemployment rate – the lowest since 2010 (ie from the moment when LFS indicators are comparable to those obtained for 2017).
unemployment rate by LFS	4,7%	

Wages and salaries in 2017

average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	+8,0% y/y	The increase in the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector on a year-to-year basis was higher than a year before. Taking into consideration sections of the great importance for the region, the highest one was noted in the sections: manufacturing, construction as well as transportation and storage.
average hourly gross wages and salaries in the enterprise sector	+7,6% y/y	Comparing to 2016, the time worked by employees of units in the enterprise sector and the average salary per hour of their work also increased.

Social benefits in 2017

average monthly number of retirees and pensioners	+0,4% y/y	The average number of retirees and pensioners pensioners increased on a year-to-year basis. In the analysed period, the sum of the average benefit increased, and it was higher in case of average retirement pay and pension received from SII in comparison to the same benefits paid to farmers by ASIF.
average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution	+3,2% y/y	
average monthly gross retirement and other pension of farmers	+1,9% y/y	

Prices in 2017

prices of consumer goods
and services +2,1% y/y

After the fall observed in the previous four years, in 2017 there was an increase in the prices of consumer goods and services. It concerned almost all groups, excluding clothing and footwear.

Agriculture in 2017

Higher yields of basic arable crops were obtained than a year before, which was the result of increasing the area of their cultivation and better yielding.

The population of cattle, sheep and poultry increased, while the number of pigs decreased in relation to 2016.

An increase in the purchase of basic plant and animal products on a year-to-year basis was observed, with the exception of the purchase of live pigs.

Most of the surveyed prices of agricultural products (with the exception of edible potato prices) were higher than a year before. Comparing to the previous year, the profitability of fattening pigs also slightly increased.

Industry in 2017

sold production +14,4% y/y
work productivity +8,1% y/y

The increase in sold production of industry was higher than the one noted a year before. The increase was the result of its increase mainly in the section manufacturing. An increase in work productivity in industry was also observed, with a simultaneous increase in average paid employment on a year-to-year basis.

Construction in 2017

sold production of construction +28,4% y/y
sales of construction and
assembly production +37,9% y/y
work productivity in construction +14,0% y/y

After the drop in sold production of construction recorded in 2016, its increase on a year-to-year basis was observed again. In the analysed year, in relation to the previous year, there was also an increase in sales of construction and assembly production. The situation was affected by a significant increase in construction and assembly production in all construction sectors. An increase in work productivity was also observed, with a simultaneous increase in average paid employment in construction.

Residential construction in 2017

number of dwellings completed +6,9% y/y
number of dwellings for which
permits have been issued +17,7% y/y
number of dwellings started +20,9% y/y

The number of dwellings completed has increased on a year-to-year basis, with a slight decrease observed a year before. Comparing to the previous year, the number of dwellings for which permits have been issued and dwellings started have also increased.

Internal market in 2017

retail sales of goods +10,7% y/y
wholesale of goods +14,9% y/y

After the fall recorded in 2016, the value of retail sales of goods increased on a year-to-year basis. In the analysed period, comparing to the previous year, the wholesale of goods also increased.

Financial results of non-financial enterprises in 2017

cost level indicator	96,3%
turnover profitability rate:	
gross	3,7%
net	3,1%

Financial results of the surveyed non-financial enterprises were better than those obtained in the previous year. The higher growth of revenues from total activity in relation to the dynamics of costs of obtaining them the cost level increased. The majority of other basic economic and financial results of enterprises have also improved.

Investment outlays in 2017

value of investment expenditures of enterprises	+22,8% y/y
investments started :	
number	+1,9% y/y
cost value	-40,5% y/y

A further increase in investment expenditures was observed on a year-to-year basis. In comparison to the previous year, the number of new investments also increased, while their cost value decreased significantly.

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Województwo podlaskie <i>Podlaskie Voivodship</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	123	59
Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>	-0,02	-0,40
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	0,04	-1,44
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % <i>Activity rate by LFS^a in %</i>	56,4	55,5
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % <i>Employment rate by LFS^a in %</i>	53,7	52,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % <i>Unemployment rate by LFS^a in %</i>	4,9	4,7
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in zł</i>	4530,47	3901,24
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by ZUS in zł</i>	2072,44	1890,15
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	1200,00	1179,66
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100) <i>Price indices of consumer goods and services (previous year=100)</i>	102,0	102,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha <i>Average agricultural land in the farm in 2016^b in ha</i>	10,31	13,48
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^c w szt. <i>Cattle density per 100 ha agricultural land^c</i>	42,0	95,7
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^c w szt. <i>Pigs density per 100 ha agricultural land^c</i>	77,7	28,5
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł <i>Sold production of industry (current prices) per 1 average employed in industry in zł</i>	510575	506185
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł <i>Sold production of construction (current prices) per 1 average employed in construction in zł</i>	494193	565120
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	4,6	4,2

a Przeciętne w roku. b Dane na podstawie badania reprezentacyjnego struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. c Stan w czerwcu.

a Annual averages. b Data on basis of the representative farm structure survey conducted every three years. c As of June.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r. (dok.)
 Table 1. Selected data for Poland and the voivodship in 2017 (cont.)

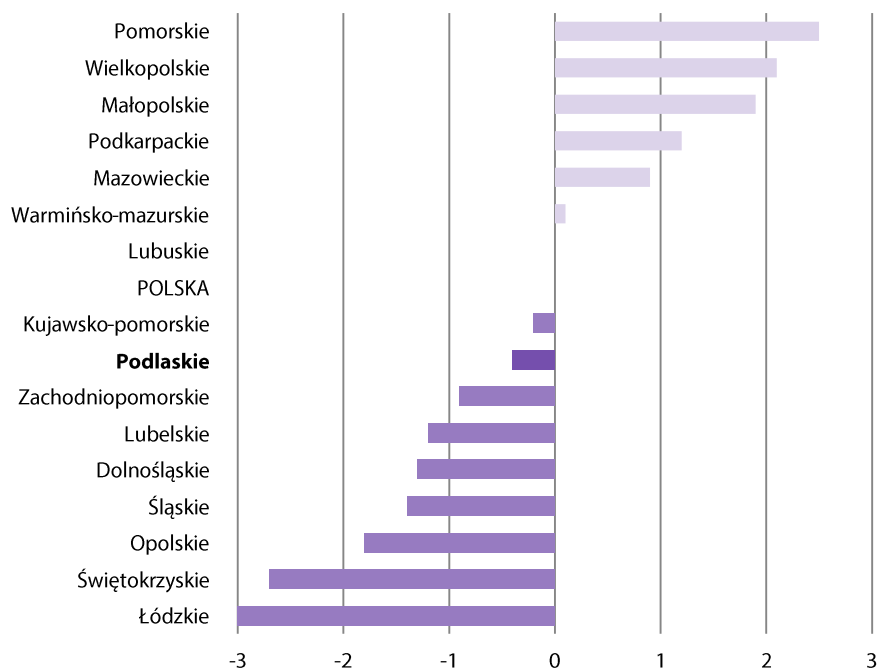
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Województwo podlaskie <i>Podlaskie Voivodship</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Entities of the national economy in the REGON register per 10 thous. population (as of 31 XII)</i>	1121	854
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with foreign capital participation per 10 thous. population (as of 31 XII)</i>	24	8
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % <i>Share of profitable companies in the total number of surveyed entities in %</i>	81,0	85,6
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicator of non-financial enterprises in %</i>	94,8	96,3
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni=100, ceny bieżące) <i>Indices of total investment outlays in enterprises (previous year=100, current prices)</i>	104,4	122,8
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2016 r. ^d w zł <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2016^d in zł</i>	48368	34312

d Dane wstępne.
d Preliminary data.

Województwo na tle pozostałych województw Voivodship against the background of other voivodship

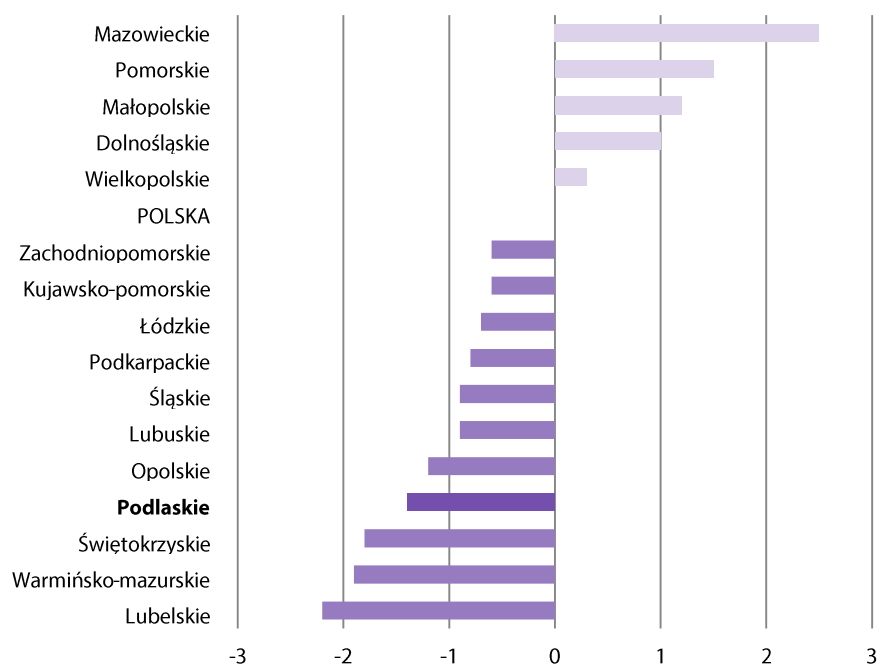
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 1. Natural increase per 1000 population in 2017

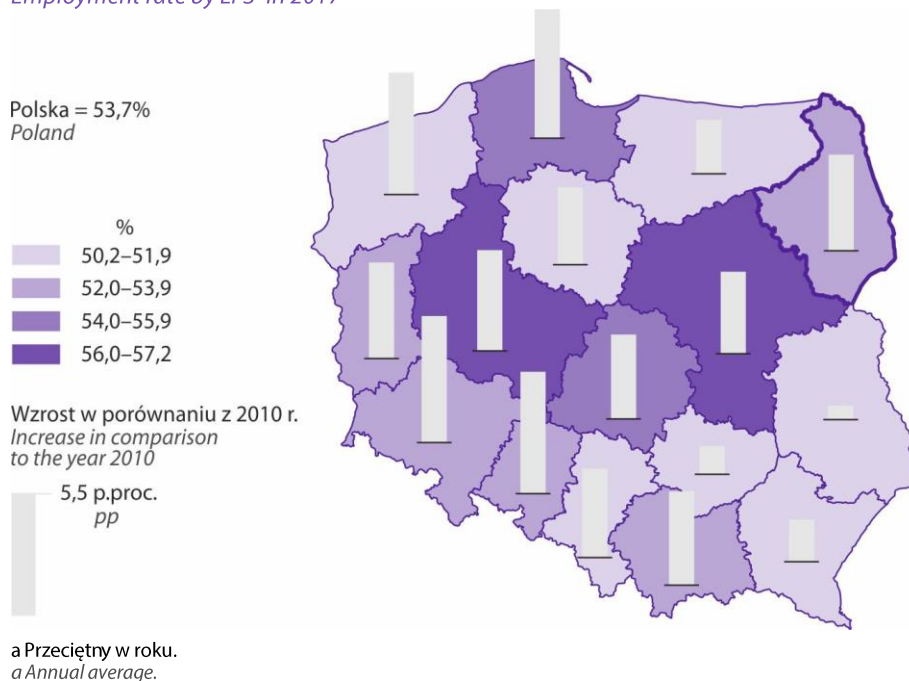
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2017

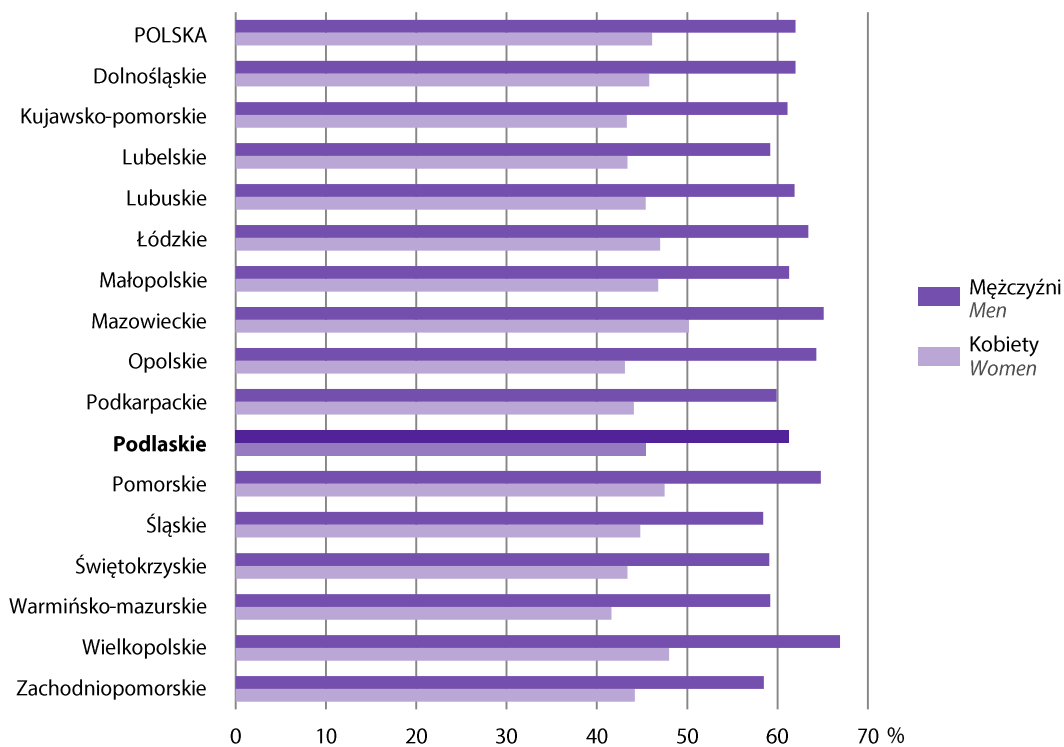
Mapa 1. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2017 r.

Map 1. Employment rate by LFS^a in 2017

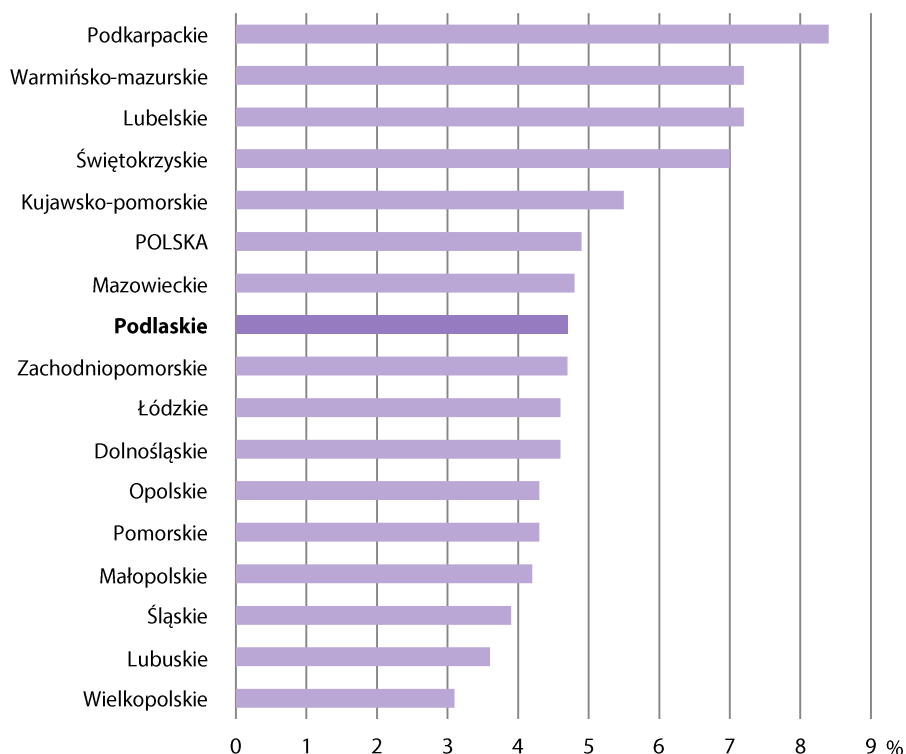
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia mężczyzn i kobiet według BAEL^a w 2017 r.

Chart 3. Employment rate for women and men by LFS^a in 2017

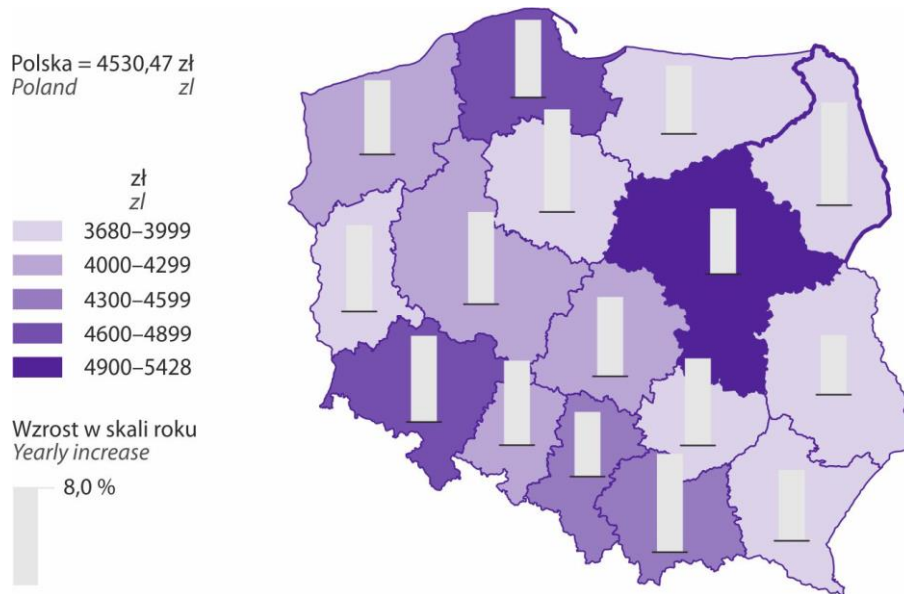
a Przeciętny w roku.
a Annual average.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2017 r
Chart 4. Unemployment rate by LFS^a in 2017

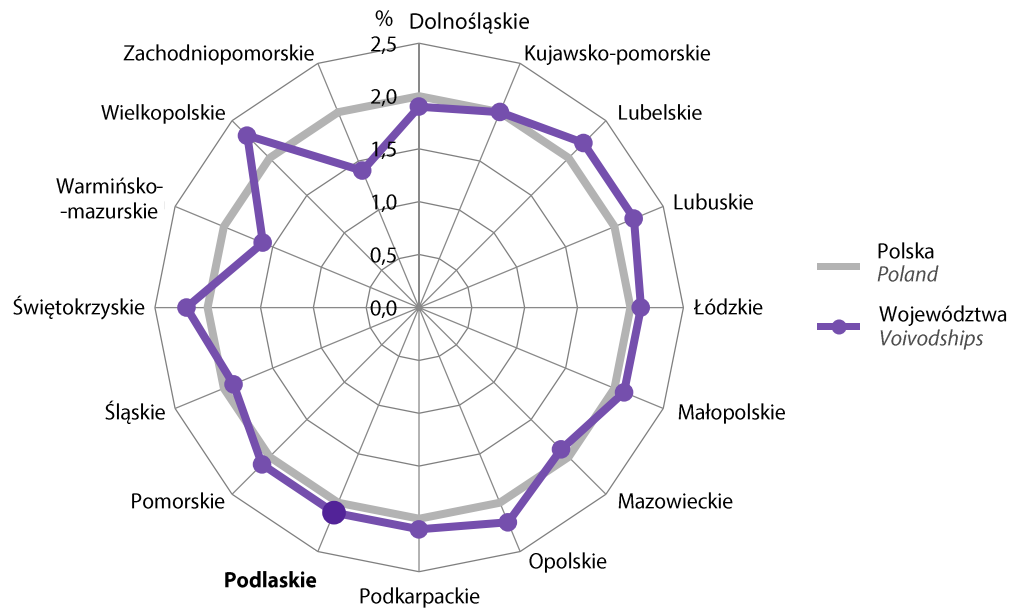

a Przeciętna w roku.
a Annual average.

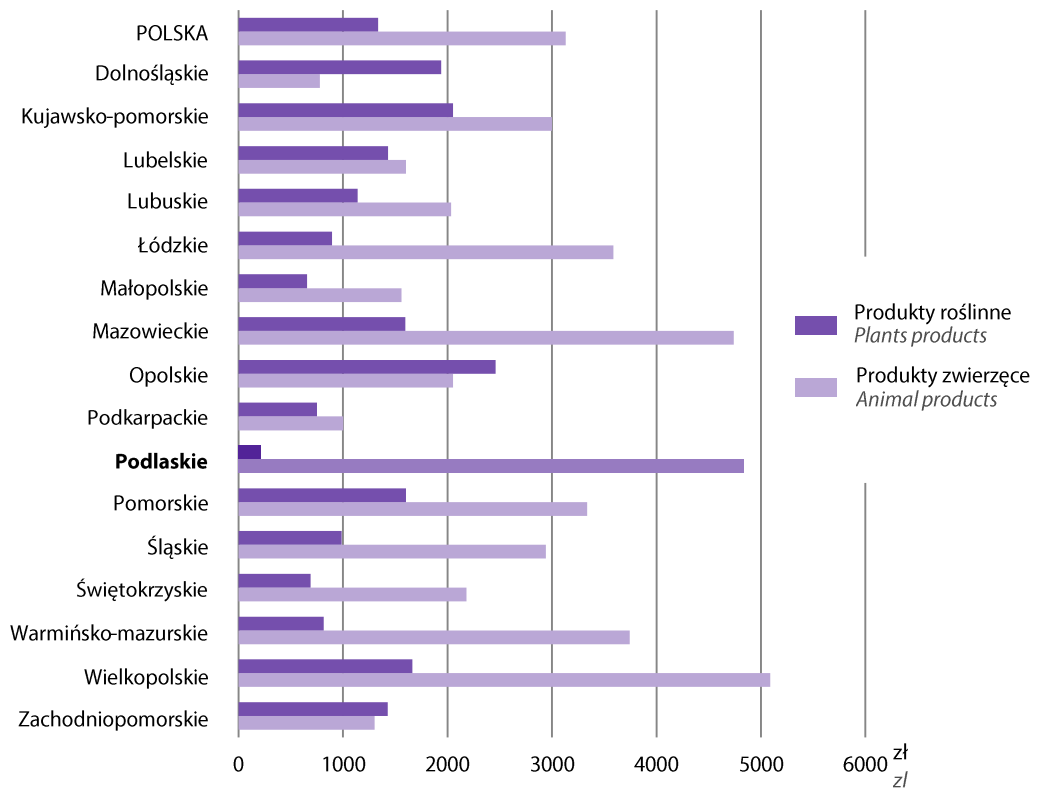
Mapa 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.
Map 2. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017

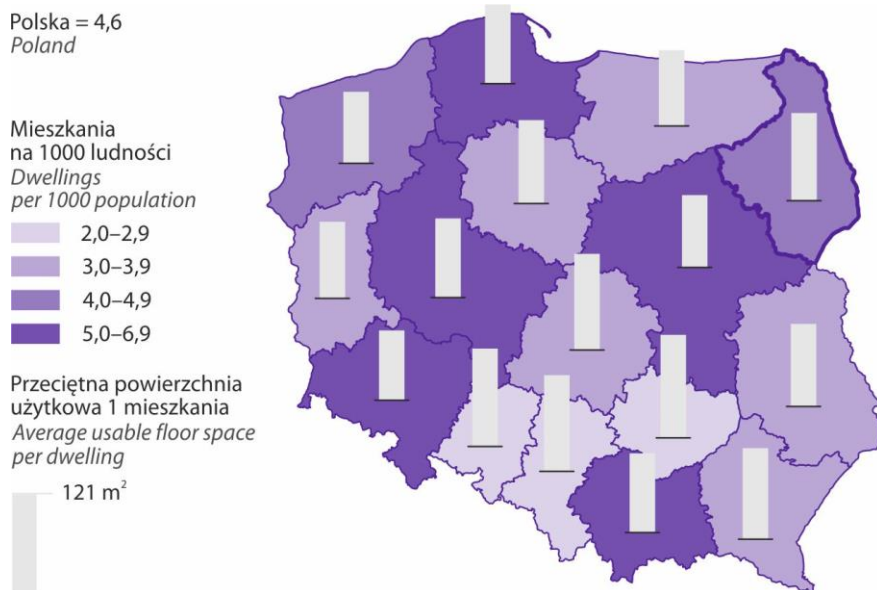
Wykres 5. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim
 Chart 5. *Changes in prices of consumer goods and services in 2017 in relations to the previous year*

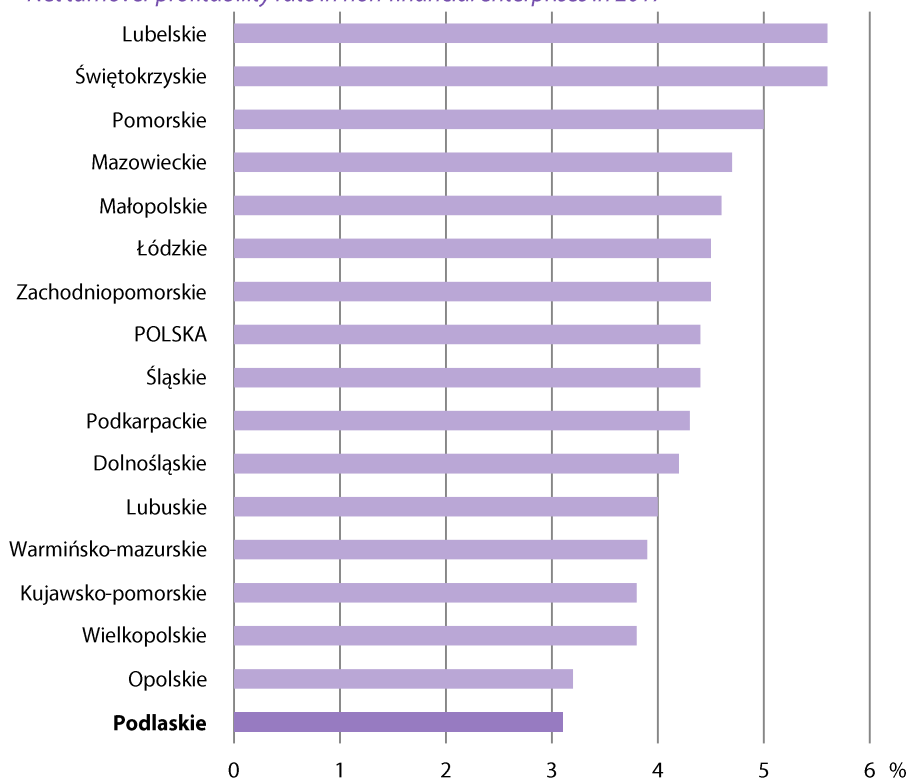
Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.
 Chart 6. *Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural in 2017*

Mapa 3. Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.
Map 3. Dwellings completed in 2017

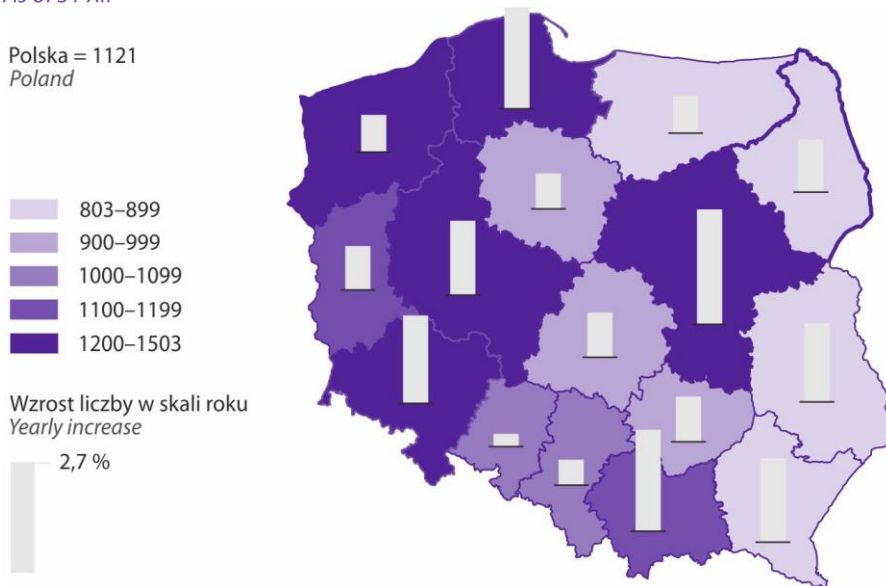

Wykres 7. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.
Chart 7. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2017

Mapa 4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a na 10 tys. ludności w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

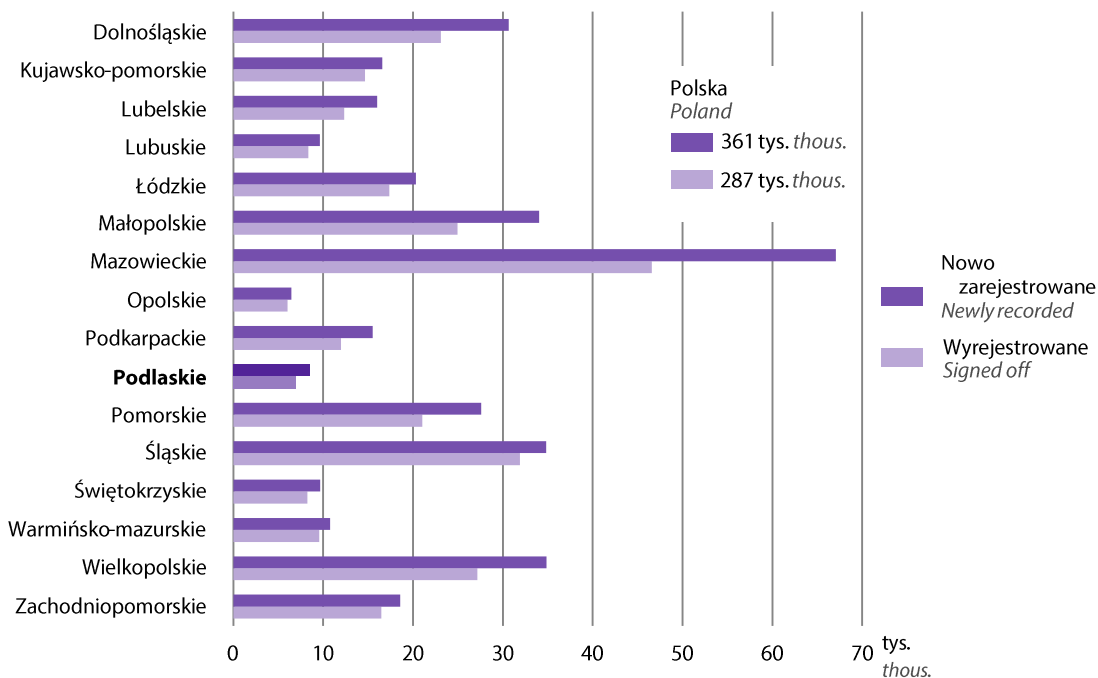
Map 4. *Entities of the national economy in the REGON register^a per 10 thous. population in 2017 As of 31 XII*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture; in the division by voivodships – excluding entities that in the REGON register have not pointed the address/place of residence.

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON^a w 2017 r.

Chart 8. *Entities of the national economy newly recorded and signed off in the REGON register^a in 2017*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture; in the division by voivodships – excluding entities that in the REGON register have not pointed the address/place of residence.

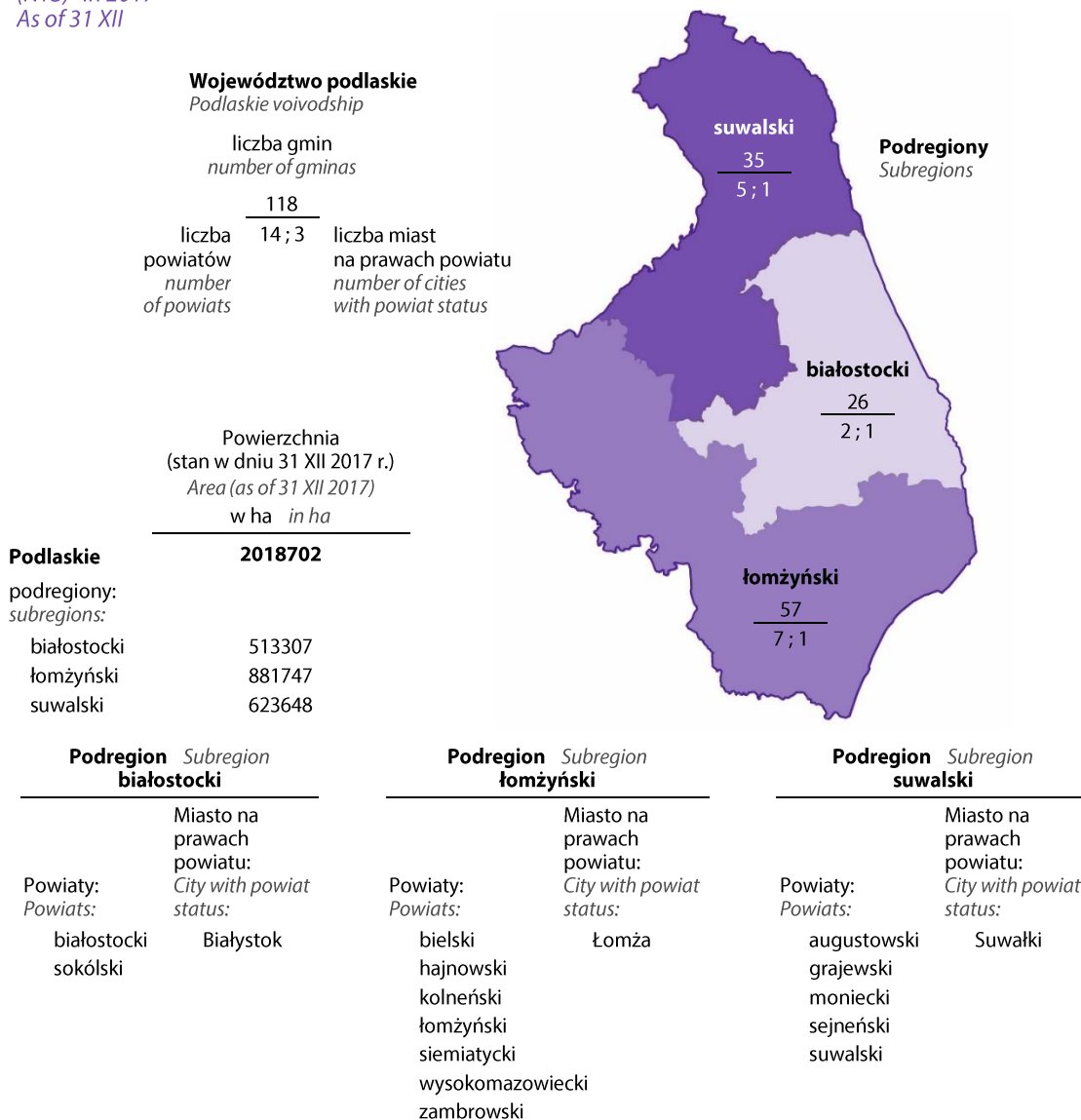
Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Podział województwa podlaskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)¹ w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Division of Podlaskie Voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)¹ in 2017
As of 31 XII

¹ Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) obowiązywała w Polsce w latach 2000–2017. Obejmowała 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

¹ Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) was in force in Poland in 2000–2017. It included 5 levels: 3 levels of the main territorial division of the country and additionally 2 non-administrative levels – regions (NTS 1) grouping the voivodship level units and subregions (NTS 3) grouping several to a dozen or so powiats within the voivodship.

Ludność Population

W 2017 r. w województwie podlaskim utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały. Saldo migracji zagranicznych przyjęło natomiast wartość dodatnią.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r., ludność województwa podlaskiego liczyła 1 184 548 osób, tj. o 2077 osób mniej niż przed rokiem i o 18 900 osób mniej niż w końcu 2010 r. Mieszkańcy województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowią 3,1% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2017 r. wyniosła w województwie 59, zaś w Polsce – 123 i kształtowała się na poziomie niezmiennym w odniesieniu do notowanego w poprzednich sześciu latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najwyższy notowano w Białymstoku i Łomży (odpowiednio 2911 i 1931 osób na 1 km²), zaś najniższy – w powiatach sejneńskim (24 osoby na 1 km²) oraz hajnowskim (27 osób na 1 km²).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie. Wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Struktura ludności według płci w województwie podlaskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2017 r. wyniósł 51,3%. W Polsce sytuacja w tym zakresie jest podobna – w końcu 2017 r. kobiety stanowiły 51,6% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie notowanym w latach poprzednich, osiągając w regionie wartość 105, zaś w Polsce – 107.

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population on the basis of balances

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Stan w dniu 30 VI w tys. As of 30 VI in thous.	38516,7	38454,6	38426,8	38422,3
w tym kobiety of which females	19869,1	19847,2	19835,2	19833,6
Miasta Urban areas	23448,5	23202,7	23149,3	23125,8
Wieś Rural areas	15068,2	15251,9	15277,5	15296,6

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (cd.)
Table 2. Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	38529,9	38437,2	38433,0	38433,6
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	123	123	123	123
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	19876,7	19839,2	19839,8	19840,4
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach <i>Urban areas: in thousands</i>	23429,1	23166,4	23129,5	23109,3
w % <i>in %</i>	60,8	60,3	60,2	60,1
Wieś: w tysiącach <i>Rural areas: in thousands</i>	15100,7	15270,8	15303,5	15324,3
w % <i>in %</i>	39,2	39,7	39,8	39,9
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thous.</i>	1204,3	1190,3	1187,6	1185,2
w tym kobiety <i>of which females</i>	616,5	609,9	608,7	607,5
Miasta <i>Urban areas</i>	725,1	720,3	719,9	719,5
Wieś <i>Rural areas</i>	479,1	469,9	467,7	465,7
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1203,4	1188,8	1186,6	1184,5
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	60	59	59	59
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	616,1	609,3	608,2	607,1
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	105	105	105	105

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
Table 2. Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Miasta: w tysiącach <i>Urbal areas: in thousands</i>	724,8	719,9	719,7	719,2
w % <i>in %</i>	60,2	60,6	60,6	60,7
Wieś: w tysiącach <i>Rural areas: in thousands</i>	478,6	468,9	467,0	465,4
w % <i>in %</i>	39,8	39,4	39,4	39,3
MIASTO <i>CITY</i> BIAŁYSTOK				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI</i> in thous.	293,9	295,6	296,3	297,1
W tym kobiety <i>Of which females</i>	155,8	156,9	157,3	157,8
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	294,2	296,0	296,6	297,3
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	2880	2898	2904	2911
W tym kobiety: <i>Of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	155,9	157,1	157,4	157,8
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	113	113	113	113

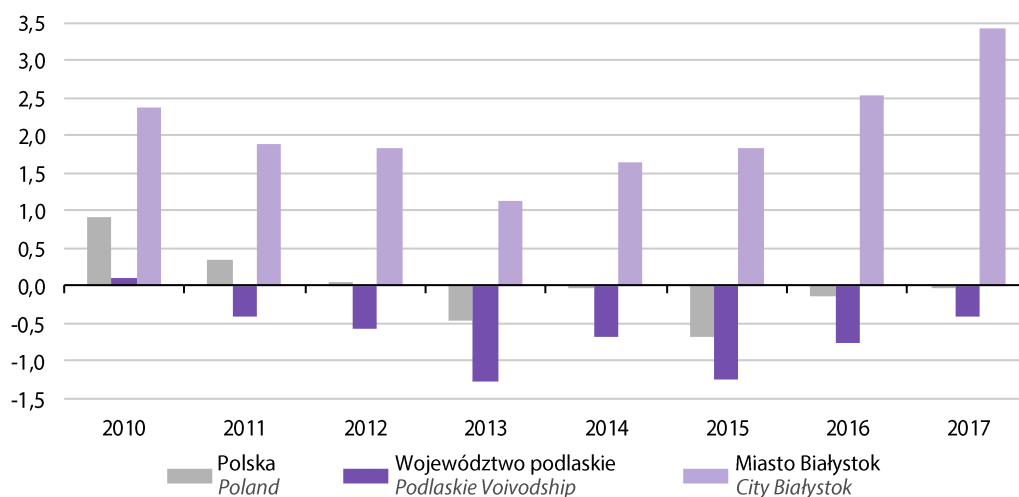
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W okresie styczeń–grudzień 2017 r. w województwie zarejestrowano 12054 urodzenia żywe, tj. o 681 więcej niż przed rokiem i o 126 więcej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 10,17 i był wyższy od zanotowanego rok wcześniej (gdy osiągnął wartość 9,58) oraz w 2010 r. (9,90). W 2017 r. w województwie podlaskim zmarło 12526 osób, tj. o 255 więcej niż przed rokiem i o 712 więcej niż przed siedmioma laty. Ogólny współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności) wyniósł 10,57, podczas gdy w 2016 r. – 10,33, a w 2010 r. – 9,81. Umieralność niemowląt zwiększyła się zarówno w porównaniu z 2016 r., jak i w stosunku do 2010 r. W 2010 r. współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,53, w 2016 r. – 3,34, podczas gdy w 2017 r. ukształtował się na poziomie 4,73.

W 2017 r. współczynnik urodzeń żywych w województwie był w dalszym ciągu niższy od zanotowanego średnio w Polsce, zaś współczynnik zgonów, podobnie jak przed rokiem, przekroczył odpowiednią wartość dla kraju.

Wykres 9. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 9. *Natural increase per 1000 population*

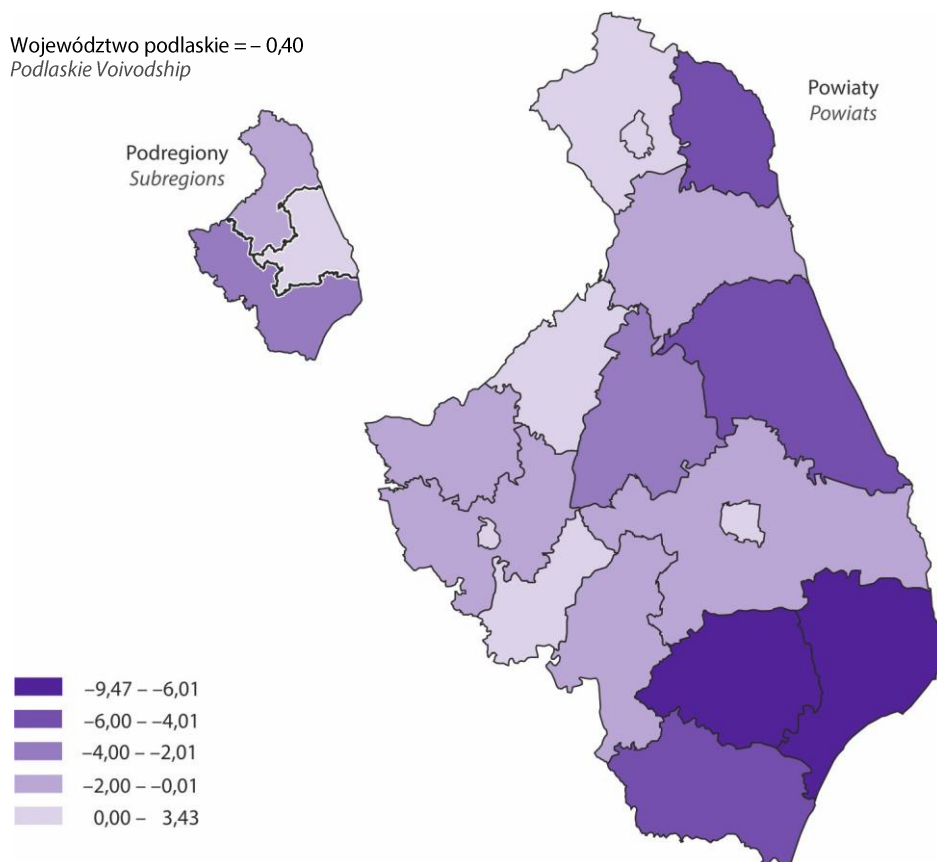

W omawianym roku w województwie podlaskim zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 472. W 2016 r. był on również ujemny i ukształtował się na poziomie minus 898, natomiast w 2010 r. przyjął wartość dodatnią – 114. Współczynnik przyrostu naturalnego (przyrost naturalny na 1000 ludności) w 2017 r. osiągnął poziom minus 0,40, podczas gdy rok wcześniej wyniósł minus 0,76, a w 2010 r. – 0,09. W Polsce przyrost naturalny w ostatnich pięciu latach przyjmował wartość ujemną, a współczynnik przyrostu naturalnego w 2017 r. ukształtował się na poziomie minus 0,02.

W 2017 r. w województwie podlaskim przyrost naturalny przyjmował wartości dodatnie w miastach na prawach powiatu oraz w powiatach: suwalskim, grajewskim i zambrowskim, a najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego zanotowano w Białymstoku (3,43). W pozostałych powiatach obserwowano ujemny przyrost naturalny, zaś najniższy współczynnik przyrostu naturalnego stwierdzono w powiecie hajnowskim (minus 9,47).

Mapa 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 5. Natural increase per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

W podlaskich urzędach stanu cywilnego w 2017 r. zarejestrowano 5912 nowo zawartych małżeństw, tj. o 367 mniej niż przed rokiem i aż o 1091 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw (liczba małżeństw na 1000 ludności) w omawianym okresie osiągnął poziom 4,99 (wobec 5,29 w 2016 r. i 5,82 w 2010 r.). Liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w regionie zarówno 2017 r., jak i 2010 r. była nieco niższa niż średnio w Polsce, natomiast w 2016 r. przekroczyła średnią w kraju.

Tablica 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,93	4,91	5,03	5,01
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,73	9,60	9,95	10,46

Tablica 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (cd.)
Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population (cont.)

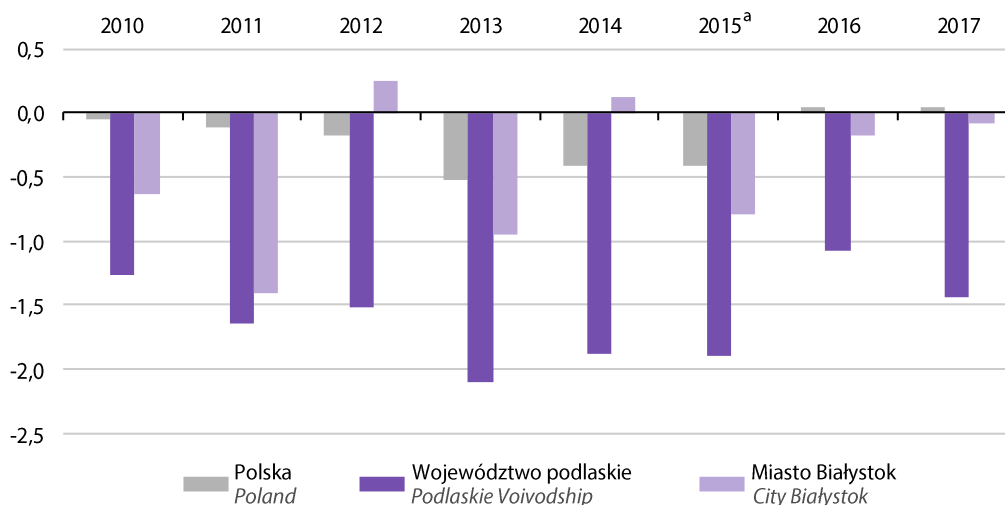
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Zgony <i>Deaths</i>	9,83	10,27	10,10	10,48
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,98	4,00	3,98	3,99
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,90	-0,67	-0,15	-0,02
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały <i>Net international migration for permanent residence</i>	-0,05	.	0,04	0,04
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,82	5,09	5,29	4,99
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,90	9,09	9,58	10,17
Zgony <i>Deaths</i>	9,81	10,34	10,33	10,57
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,53	4,53	3,34	4,73
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,09	-1,24	-0,76	-0,40
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-1,26	-1,89 ^c	-1,08	-1,44
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,08	.	0,23	0,14
MIASTO <i>CITY</i> BIAŁYSTOK				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,80	4,98	5,37	4,93
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,26	10,20	10,74	12,11
Zgony <i>Deaths</i>	7,88	8,38	8,20	8,67
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,31	2,99	1,57	3,61
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	2,38	1,82	2,53	3,43
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-0,64	-0,79 ^c	-0,17	-0,08
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,56	.	0,30	-0,26

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

a Children under the age of 1. For 1000 live births. b The difference between the number of live births and the number of deaths in a given period. c In case of the international migration data relate to 2014.

W województwie w 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2017 r. – o 1701, w 2016 r. – o 1287, a w 2010 r. – o 1516). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w 2017 r. wyniosło minus 1,44, podczas gdy rok wcześniej ukształtowało się na poziomie minus 1,08, a w 2010 r. – minus 1,26.

Wykres 10. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
 Chart 10. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

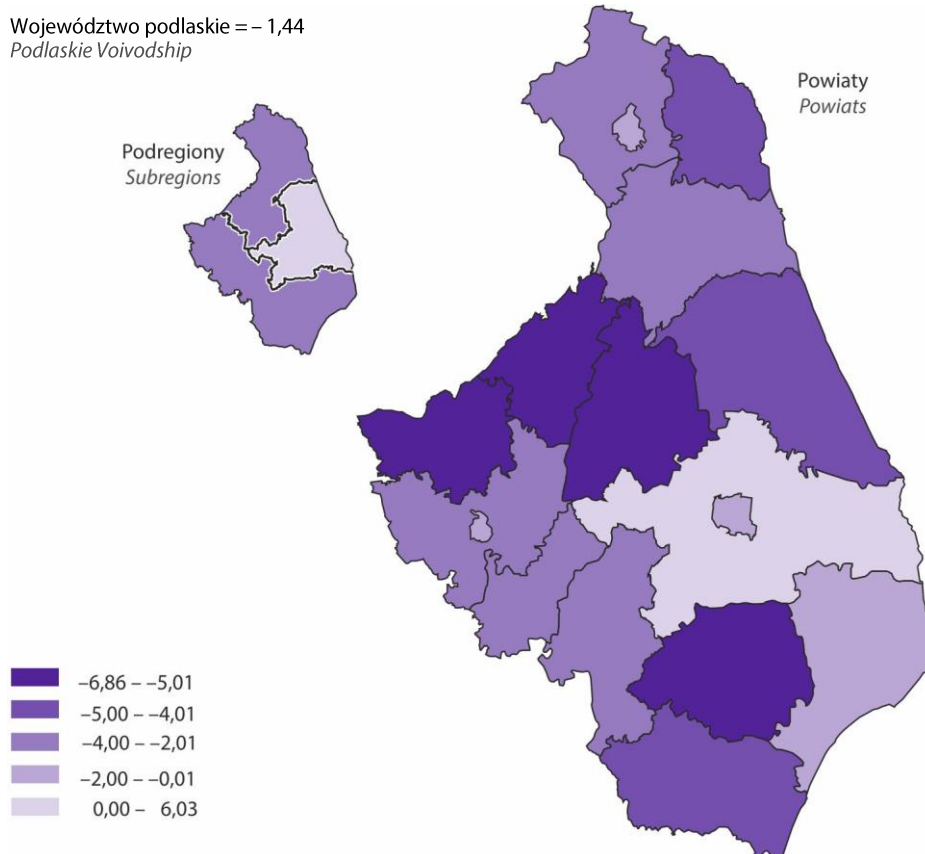

a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.
 a In the case of international migration - data refer to 2014.

W 2017 r. w województwie podlaskim liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 425 i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 157, a w odniesieniu do 2010 r. – o 4. Liczba osób przybywających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 590 i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 44, a w stosunku do 2010 r. – o 69. W Polsce liczba osób emigrujących poza granice kraju w 2010 r. wyniosła 17360, w 2016 r. – 11970, zaś w 2017 r. spadła do 11888. W ostatnim roku na powrót do kraju zdecydowało się 13324 osoby, tj. o 151 osób mniej niż przed rokiem, ale aż o 1922 mniej niż w 2010 r.

Mapa 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 6. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie podlaskim według powiatów w 2017 r., stwierdzono, że przyjęło ono wartość dodatnią tylko w powiecie białostockim, gdzie w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło 6,03. Najgorszą sytuację pod tym względem odnotowano natomiast w powiecie kolneńskim, w którym saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ukształtowało się na poziomie minus 6,86.

Dane z zakresu ludności w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” – publikacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie podlaskim” – publikacja dostępna w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek pracy

Labour market

W 2017 r., podobnie jak przed rokiem, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się powyżej poziomu odnotowanego rok wcześniej.

Zaobserwowano dalszy spadek zarówno ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym. Pozytywną zmianą w odniesieniu do 2016 r. było również zwiększenie liczby ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- obniżył się wskaźnik zatrudnienia,
- zmniejszyła się stopa bezrobocia,
- skrócił się przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych,
- zwiększyła się liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo przypadająca na 1000 osób pracujących.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

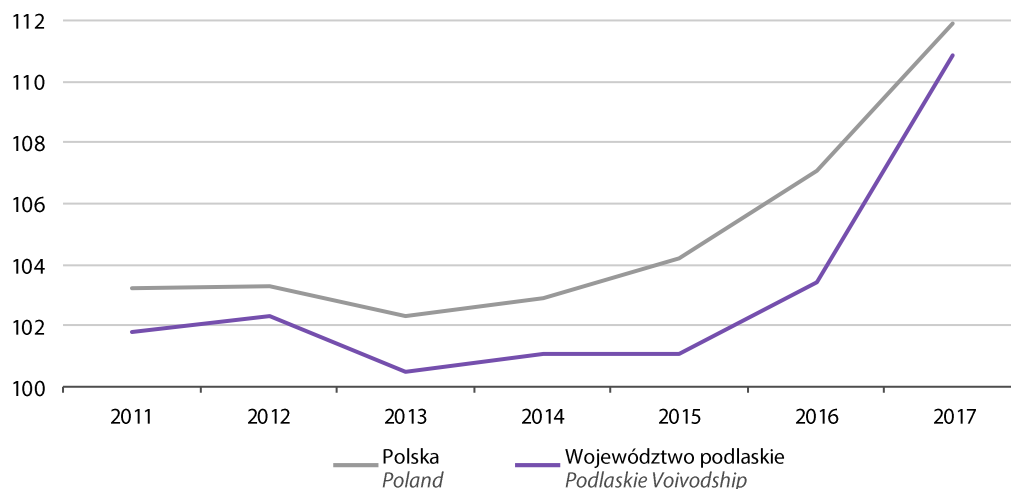
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2017 r. wyniosło 107,4 tys. osób i było wyższe o 7,3% niż przed rokiem (w 2016 r. zwiększyło się odpowiednio o 2,3%) i o 10,9% niż w 2010 r. W skali kraju również nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia zarówno w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej – o 4,5% (wobec wzrostu w 2016 r. odpowiednio o 2,8%), jak i w 2010 r. – o 11,9%.

Tablica 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**
Table 4. *Average paid employment in the enterprise sector*

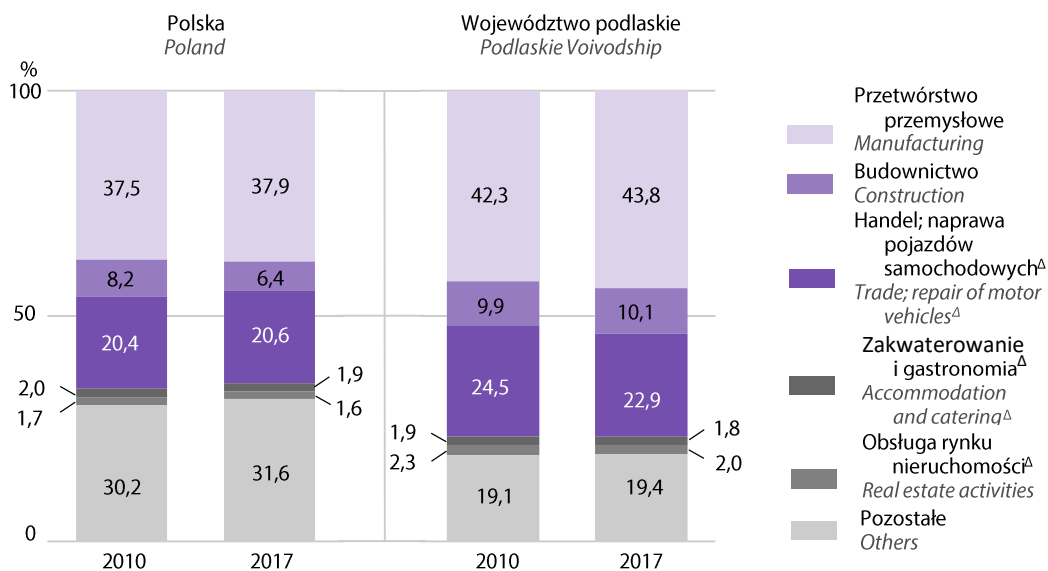
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w tys. <i>in thous.</i>			2010=100	2016=100	
Polska <i>Poland</i>	5372,6	5601,6	5760,2	6017,1	111,9	104,5
Województwo podlaskie <i>Podlaskie Voivodship</i>	96,9	97,9	100,1	107,4	110,9	107,3
Miasto <i>City</i> Białystok	37,3	32,8	33,1	36,0	96,2	108,5

Wykres 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstwChart 11. *Indices of average paid employment in the enterprise sector*

2010=100

W 2017 r. w województwie podlaskim w sektorze przedsiębiorstw najwyższy poziom przeciętnego zatrudnienia stwierdzono w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 47,1 tys. osób (43,8% ogółem), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 24,6 tys. osób (22,9%), budownictwo – 10,9 tys. osób (10,1%) oraz transport i gospodarka magazynowa – 6,3 tys. osób (5,9%). Łącznie udział tych sekcji w ogólnym zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 82,7%.

Wykres 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji PKD 2007Chart 12. *Structure of average paid employment in the enterprise sector by PKD 2007 sectors*

Wśród sekcji dominujących pod względem zatrudnienia najwyższy jego wzrost miał miejsce w budownictwie (o 12,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,6%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 6,1%).

W regionie we wszystkich kwartalnych okresach narastających 2017 r. obserwowano stopniową poprawę dynamiki przeciętnego zatrudnienia w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Tablica 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim
Table 5. Average paid employment in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w tys. in thous.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	103,1	102,9	102,4	102,3	105,6	106,2	106,7	107,3	107,4
w tym: of which:									
Przemysł Industry	103,4	103,1	103,5	102,8	104,1	104,5	104,5	105,8	51,5
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	103,8	103,4	103,8	103,1	104,2	104,7	104,8	106,1	47,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	92,7	92,9	92,4	93,7	95,8	96,1	96,4	96,0	1,2
Budownictwo Construction	105,7	104,3	104,6	105,3	110,3	112,6	112,0	112,6	10,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	103,4	104,0	101,2	101,8	104,1	107,3	106,0	105,6	24,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	99,1	99,1	97,9	98,7	109,3	109,4	111,1	109,6	6,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	106,9	108,7	111,1	110,8	101,5	103,3	102,8	103,9	1,9
Informacja i komunikacja Information and communication	94,1	94,2	94,4	95,9	104,6	105,4	106,6	107,0	1,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	101,5	101,4	100,8	98,0	101,0	101,4	100,2	101,9	2,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	105,9	101,2	101,8	98,9	111,2	115,6	114,8	115,9	2,9

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami).

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wyniosła 40,0 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 8,4 tys. osób, tj. o 17,3%) oraz w końcu 2010 r. (o 23,8 tys. osób, tj. o 37,3%). Analogiczne zmiany zaobserwowano w skali kraju – w końcu 2017 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 19,0% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej i o 44,7% w stosunku do stanu w końcu 2010 r.

**Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII**

Table 6. Registered unemployed persons as well as unemployment rate
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate	12,4	9,7	8,2	6,6
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	63,8	55,0	48,4	40,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	88,4	71,5	66,4	61,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	85,8	76,8	73,1	69,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	298	76	55	32
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate	13,8	11,8	10,3	8,5
MIASTO CITY BIAŁYSTOK				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	15,2	13,2	11,3	8,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	20,9	16,3	14,7	13,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	19,7	17,9	16,6	15,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	1694	71	50	23
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate	12,3	10,5	8,9	7,0

a W ciągu roku.
a During the year.

W województwie podlaskim w końcu 2017 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, odnotowano spadek liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach, przy czym największy stwierdzono w powiecie suwalskim (o 23,7%), a najmniejszy – w powiecie kolneńskim (o 7,9%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

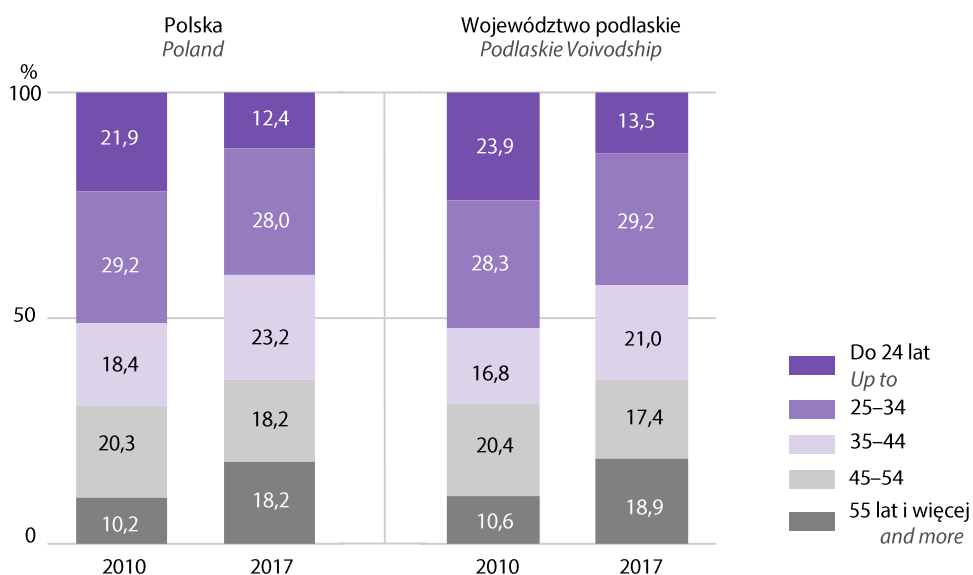
W omawianym okresie 87,7% ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku (w końcu 2016 r. – 89,2%), 82,5% stanowiły osoby wcześniej pracujące (rok wcześniej – 81,6%), a 37,6% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 37,1%).

W końcu grudnia 2017 r. w województwie podlaskim, odmiennie niż w kraju, wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni. Stanowili oni 52,8% ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 19,6% niższa niż rok wcześniej. Liczebność populacji bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 14,5%, ale ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł w ciągu roku o 1,6 p.proc., tj. do poziomu 47,2%.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (8,4 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 0,3 p. proc. i wyniósł 29,2%. W skali roku najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych w wieku 35–44 lata (o 1,1 p.proc., tj. do 21,0%), natomiast w największym stopniu zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku do 24 lat (o 1,2 p.proc., tj. do 13,5%).

Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku Stan w dniu 31 XII

Chart 13. Structure of registered unemployed persons by age
As of 31 XII

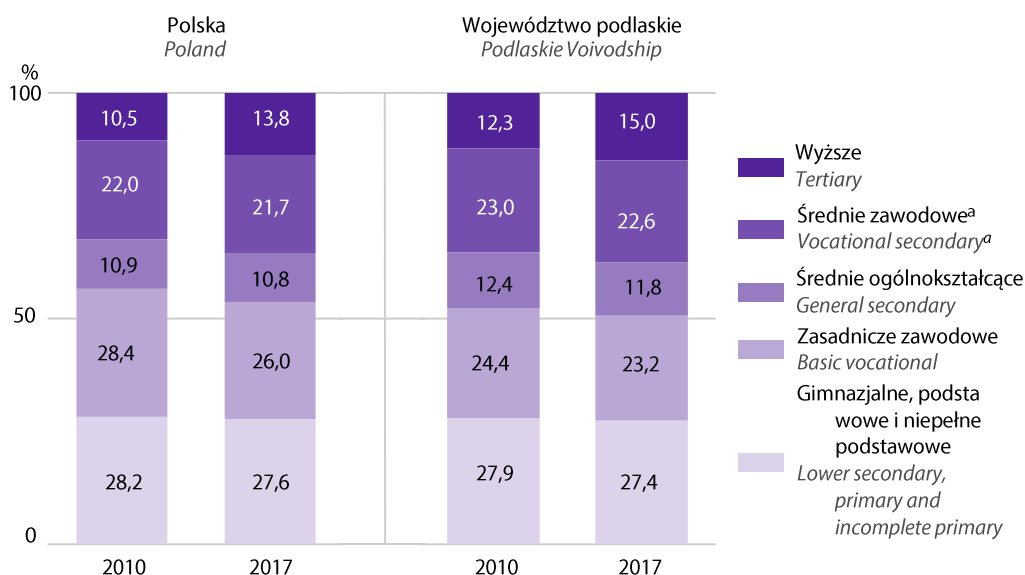

Wśród bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy dominują osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W końcu 2017 r. dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowied-

nio 27,4% i 23,2% ogółu bezrobotnych). W porównaniu ze stanem w końcu 2016 r. udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 p.proc., zaś odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym utrzymał się na niezmiennym poziomie. Nadal dość duże problemy na rynku pracy odczuwały także osoby z wykształceniem wyższym. Mimo, że na przestrzeni roku ich liczba zmniejszyła się o 14,0%, to odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych w skali roku wzrósł o 0,5 p.proc., osiągając poziom 15,0%.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia Stan w dniu 31 XII

Chart 14. Structure of registered unemployed persons by educational level As of 31 XII

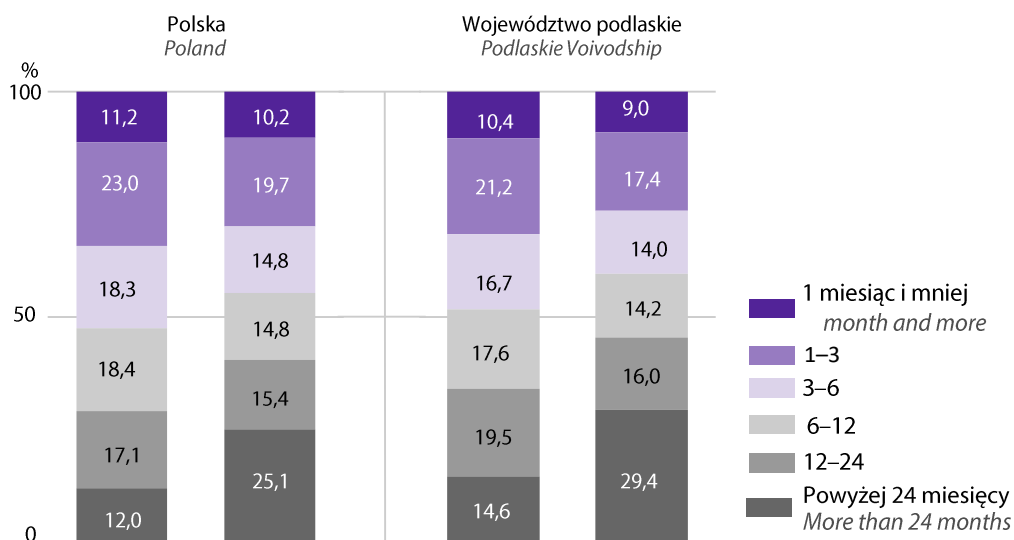

^a łącznie z wykształceniem policealnym.
a Including post-secondary education.

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych była niższa niż rok wcześniej we wszystkich kategoriach wyodrębnionych według czasu pozostawania bez pracy. Największy spadek (o 24,0%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w skali roku o 1,4 p.proc., tj. do 16,0%.

**Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a
Stan w dniu 31 XII**

Chart 15. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a
As of 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.
a Intervals were shifted upward.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. W odniesieniu do poprzedniego roku ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 0,8 p.proc. i wyniósł 23,2%. Pogorszeniu uległa również sytuacja osób ze stażem pracy do 1 roku, których odsetek w omawianej populacji wzrósł w ciągu roku o 0,8 p.proc. do poziomu 20,9%. W porównaniu z 2016 r. korzystne zmiany zaobserwowano wśród osób bez stażu pracy oraz osób ze stażem od 20 do 30 lat. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w ciągu roku odpowiednio o 0,9 p.proc. (do 17,5%) oraz o 0,8 p.proc. (do 8,3%).

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2017 r. bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili 87,6% ogółu bezrobotnych. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzyły osoby długotrwale bezrobotne, a ich udział w ogólnej liczbie pozostających bez pracy w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. zmniejszył się o 1,1 p.proc. do poziomu 59,5%. Zanotowano także spadek odsetka osób do 30 roku życia (o 1,5 p.proc. do 28,6%) oraz osób powyżej 50 roku życia (o 0,3 p.proc. do 28,0%). Wzrósł natomiast udział osób niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 6,4%). Liczba bezrobotnych we wszystkich wymienionych kategoriach była mniejsza niż rok wcześniej, a największy spadek dotyczył osób do 30 roku życia (o 21,2%).

Tablica 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie podlaskim
Table 7. Registered unemployed persons as well as unemployment rate in Podlaskie Voivodship

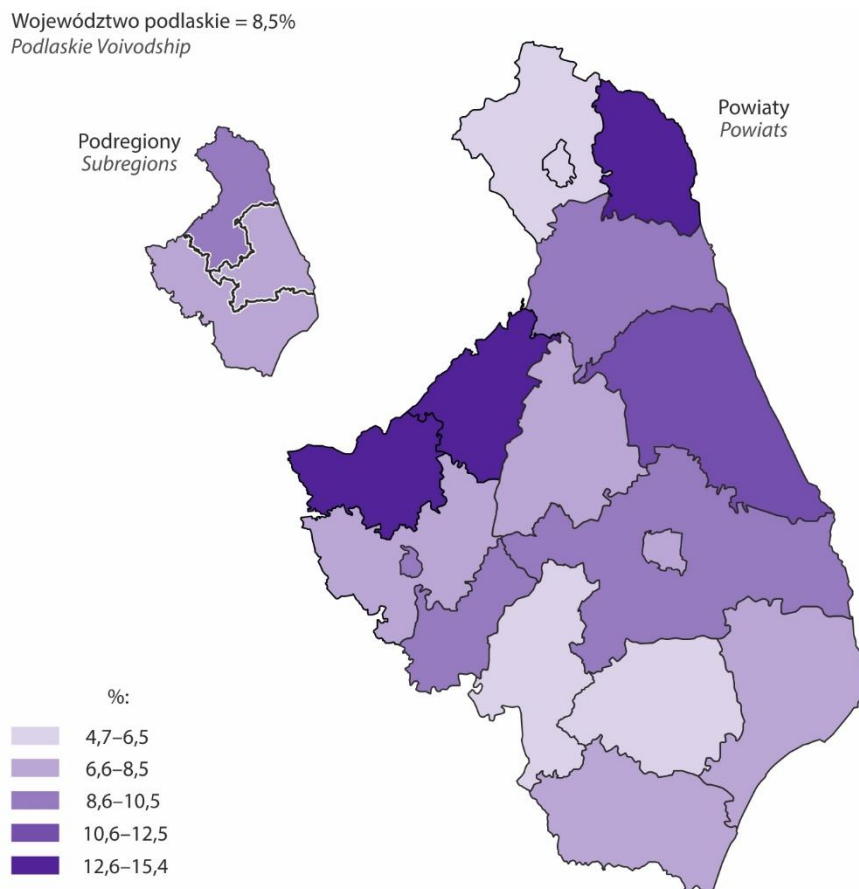
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): <i>Registered unemployed persons (end of the period):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	56,2	50,3	49,0	48,4	47,8	42,6	41,7	40,0
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	90,4	90,6	91,0	87,9	85,0	84,7	85,1	82,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	17,9	14,5	17,0	17,0	16,3	13,0	16,1	16,0
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	93,5	95,5	94,1	89,2	90,9	89,5	95,1	94,2
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	16,7	20,5	18,3	17,6	16,8	18,2	17,1	17,7
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	96,3	93,5	92,7	98,5	100,9	88,8	93,4	100,5
Płynność bezrobocia (napływ–odpływ) w tys. osób <i>Liquidity of unemployment (inflow–outflow) in thous.</i>	1,2	-6,0	-1,3	-0,6	-0,6	-5,2	-0,9	-1,7
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % <i>Unemployment rate (end of the period) in %</i>	11,9	10,8	10,5	10,3	10,1	9,1	8,9	8,5

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

We wszystkich miesiącach 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju jak i województwa, była niższa niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 6,6% i była mniejsza o 1,6 p.proc. niż przed rokiem oraz o 5,8 p.proc. niż w końcu 2010 r. W województwie podlaskim w końcu 2017r. ukształtowała się ona na poziomie 8,5%, tj. niższym o 1,8 p.proc. niż rok wcześniej i o 5,3 p.proc. niż w końcu 2010 r.

Mapa 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

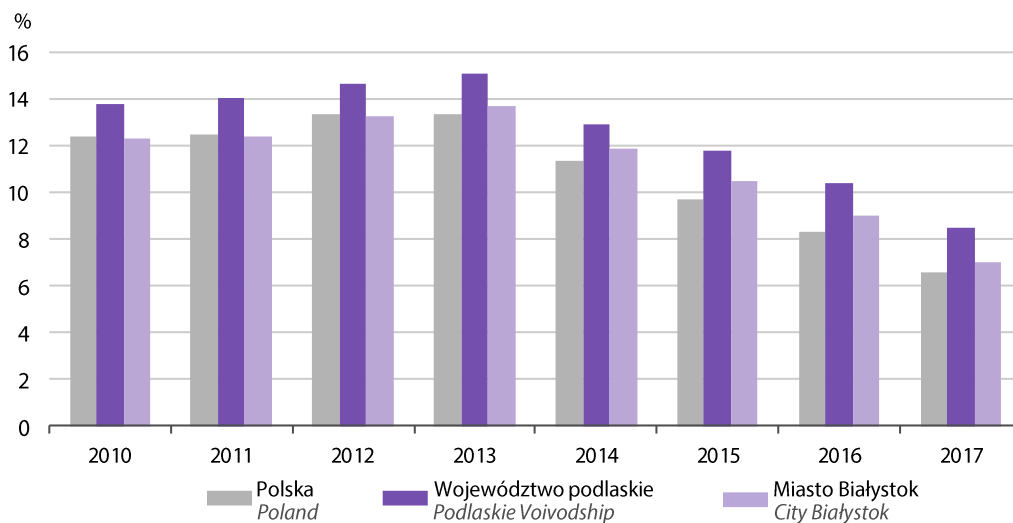
Map 7. Registered unemployment rate in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2017 As of 31 XII

Spadek stopy bezrobocia w skali roku zanotowano we wszystkich powiatach w regionie, przy czym największy stwierdzono w powiatach: grajewskim, sejneńskim i mieście Łomża (po 2,5 p.proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy jej najniższą i najwyższą wartością w powiatach wyniosła 10,7 p.proc. i w skali roku zmniejszyła się 0,4 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w powiatach: kolneńskim (15,4%), grajewskim (14,7%) oraz sejneńskim (13,4%), zaś najniższą – w powiatach: suwalskim (4,7%), wysokomazowieckim i w mieście Suwałki (po 5,9%) oraz w powiecie bielskim (6,1%).

**Wykres 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 XII**

Chart 16. Registered unemployment rate
As of 31 XII

W 2017 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 61,4 tys. osób i była mniejsza o 5,0 tys., tj. o 7,5% niż przed rokiem i o 26,9 tys., tj. o 30,5% niż w 2010 r. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych w stosunku do 2016 r. zwiększył się o 1,4 p.proc. i wyniósł 89,2%. W skali roku wzrósł udział osób dotychczas pracujących (o 0,9 p.proc., tj. do 82,5%) oraz osób zamieszkałych na wsi (o 0,5 p.proc., tj. do 37,6%). Obniżył się zaś odsetek osób dotychczas niepracujących (o 2,2 p.proc., tj. do 14,0%) i bezrobotnych absolwentów (o 1,4 p.proc., tj. do 7,5%). Udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy pozostał na niezmiennym poziomie i wyniósł 2,4%.

Z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2017 r. wykreślono 69,8 tys. osób, tj. o 4,5% mniej niż przed rokiem i o 18,6% mniej niż w 2010 r. Główną przyczyną wyrejestrowania nadal było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 35,8 tys. osób (wobec 37,9 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym (o 0,6 p.proc., tj. do 51,2%). W strukturze wykreślonych z ewidencji odnotowano również spadek odsetka osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,4 p.proc., tj. do 8,1%), osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 1,0 p.proc., tj. do 15,8%), a także osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (o 1,0 p.proc., tj. do 9,8%). Zmniejszył się również udział osób niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 2,2%). Wzrósł natomiast odsetek osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 1,1 p.proc. do 3,3%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,1 p.proc. do 0,9%).

W 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, bilans bezrobotnych w województwie podlaskim kształtował się korzystnie. W ciągu roku zarejestrowano o 8,4 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Warto zaznaczyć, że relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się w regionie na poziomie 88,0%, a w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,3%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie podlaskim w ciągu całego 2017 r. miały do dyspozycji 35,1 tys. ofert pracy, tj. o 13,1% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia omawianego roku na 1 ofertę pracy przypadło 32 bezrobotnych (wobec 55 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż średnio w kraju, gdzie na 1 ofertę pracy przypadło 16 osób bezrobotnych. Najkorzystniejsza sytuacja w regionie miała

miejsce w powiecie augustowskim (8 osób na 1 ofertę pracy) oraz powiecie zambrowskim (15 osób), natomiast w powiecie kolneńskim odnotowano brak wolnych miejsc pracy. W Białymstoku na 1 ofertę przypadały 23 osoby bezrobotne.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie podlaskim liczyła 494 tys. osób, a biernych zawodowo – 416 tys. Wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 476 tys. osób pracujących i 18 tys. bezrobotnych.

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 8. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter

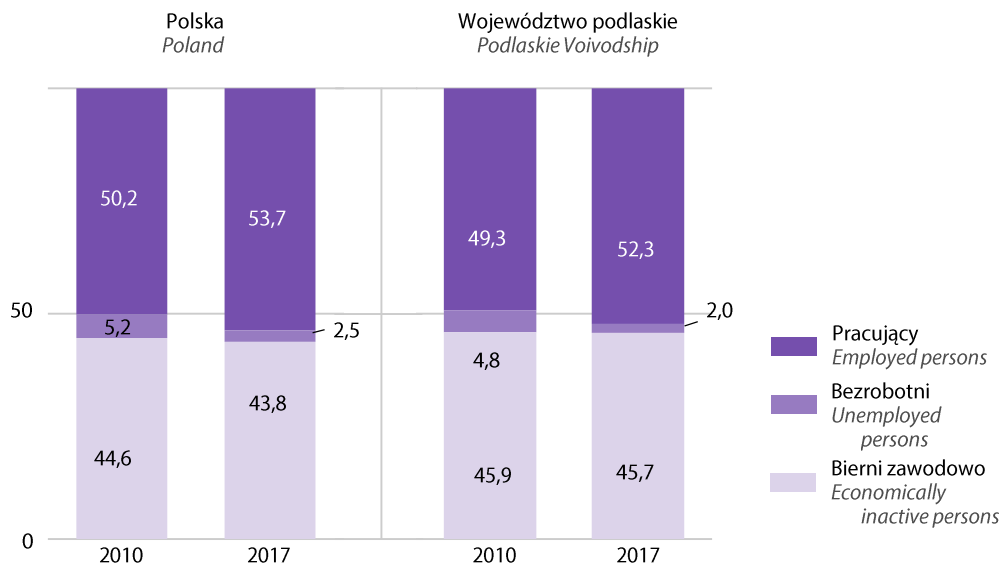
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thous.	17153	17489	17286	17173
pracujący employed persons	15557	16280	16328	16404
bezrobotni unemployed persons	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thous.	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,4	56,5	56,3	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,3	6,9	5,5	4,5
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thous.	527	500	507	494
pracujący employed persons	480	467	483	476
bezrobotni unemployed persons	48	33	24	18
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thous.	447	413	410	416

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)
 Table 8. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)				
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	54,1	54,8	55,3	54,3
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	49,3	51,2	52,7	52,3
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,1	6,6	4,7	3,6

Struktura ludności w województwie według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i w analogicznym okresie 2010 r. W odniesieniu do ostatniego kwartału 2016 r. zmniejszył się zarówno udział pracujących (o 0,4 p.proc.) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, jak i odsetek osób bezrobotnych (o 0,6 p.proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. odnotowano wzrost udziału pracujących (o 3,0 p.proc.), natomiast odsetek osób bezrobotnych obniżył się (o 2,8 p.proc.).

Wykres 17. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
 Chart 17. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Liczba aktywnych zawodowo w regionie w IV kwartale 2017 r. zmniejszyła w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku – o 2,6% i w stosunku do zanotowanej w IV kwartale 2010 r. – o 6,3%. W omawianym okresie 43,7% ogółu osób aktywnych zawodowo stanowiły kobiety, a ich liczba była mniejsza odpowiednio o 2,3% i 8,9% niż w analogicznych kwartałach lat 2016 i 2010.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

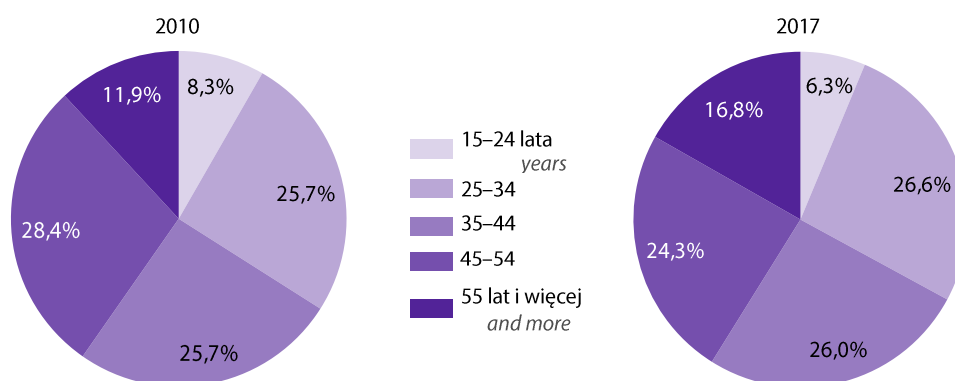
W ostatnim kwartale 2017 r. współczynnik aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 54,3% (w kraju – 56,2%). W ciągu roku jego wartość zmniejszyła się o 1,0 p.proc. (w kraju obniżyła się o 0,1 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. aktywność zawodowa ludności w naszym regionie wzrosła, a opisujący ją wskaźnik zwiększył się o 0,2 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,8 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie podlaskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (63,1% wobec 45,9%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w województwie w IV kwartale 2017 r. liczyła 476 tys. osób i była o 1,4% mniejsza w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. W skali roku niewielkiemu zmniejszeniu uległy zarówno grupa pracujących mężczyzn, jak i pracujących kobiet. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. zbiorowość pracujących nieznacznie zmniejszyła się, przy czym liczba pracujących kobiet zmalała o 4,2%, natomiast liczebność populacji pracujących mężczyzn wzrosła o 1,9%. W analizowanym okresie wśród osób pracujących mniejszy udział (43,3%) miały kobiety.

Wykres 18. Struktura pracujących według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale
Chart 18. Structure of employed persons by age in Podlaskie Voivodship in the 4th quarter

W strukturze pracujących według wieku w IV kwartale 2017 r. najmniej liczne były skrajne grupy wiekowe, tj. składające się z osób w wieku 15–24 lata oraz powyżej 54 roku życia, których udział wynosił odpowiednio 6,3% oraz 16,8%. Najwyższy odsetek stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (26,6%).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2017 r. w województwie podlaskim ukształtował się na poziomie 52,3% (w kraju – 53,7%). W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego jego wartość w regionie zmniejszyła się o 0,4 p.proc. (w skali kraju zwiększyła się o 0,5 p.proc.). Spadek ten dotyczył zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Wśród mężczyzn wartość wskaźnika zatrudnienia zmniejszyła się o 0,3 p.proc., w przypadku kobiet – o 0,6 p.proc. W odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. zaobserwowano wzrost omawianego wskaźnika – o 3,0 p.proc. (w kraju wzrost wyniósł 3,5 p.proc.). Wśród mężczyzn zwiększył się on o 5,4 p.proc., a w przypadku kobiet – o 0,9 p.proc. W analizowanym okresie w województwie wskaźnik zatrudnienia w grupie mężczyzn ukształtował się na poziomie 61,5%, a dla kobiet osiągnął wartość 43,7%.

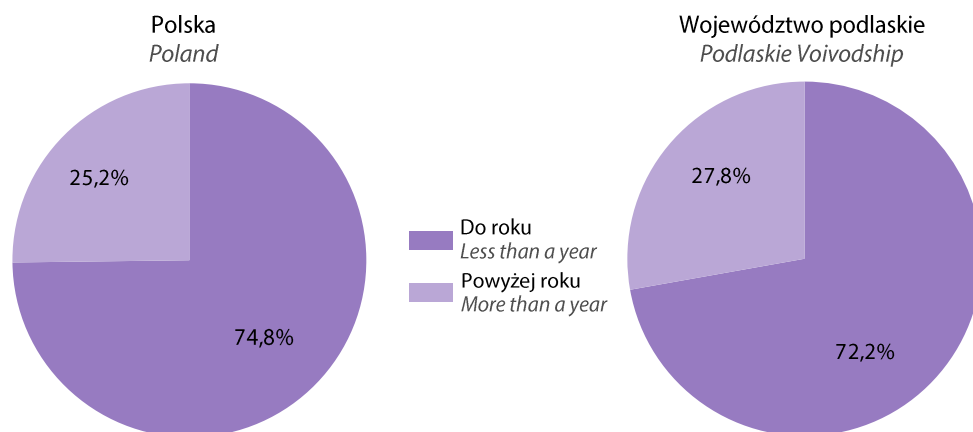
Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych w województwie podlaskim wyniosła 18 tys. osób. W porównaniu z zanotowaną w analogicznym kwartale 2016 r. zaobserwowano jej spadek o 25,0%. W stosunku do ostatniego kwartału 2010 r. populacja bezrobotnych zmniejszyła się o 62,5% (zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn odpowiednio o 54,5% i 73,1%). W IV kwartale 2017 r. w grupie osób bezrobotnych przeważały kobiety, które stanowiły 55,6% omawianej populacji.

W analizowanym okresie wśród bezrobotnych najliczniejsze zbiorowości tworzyły osoby należące do przedziałów wiekowych 15–24 lata oraz 25–34 lata (po 27,8% ogółu bezrobotnych).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. w województwie podlaskim wyniósł 10,2 miesiąca (w kraju – 10,7 miesiąca). W skali roku okres ten uległ skróceniu o 1,5 miesiąca (w Polsce nie uległ zmianie), a w odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. – o 1,6 miesiąca (w kraju wydłużył się o 0,5 miesiąca).

Wykres 19. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2017 r.**
Chart 19. *Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2017*

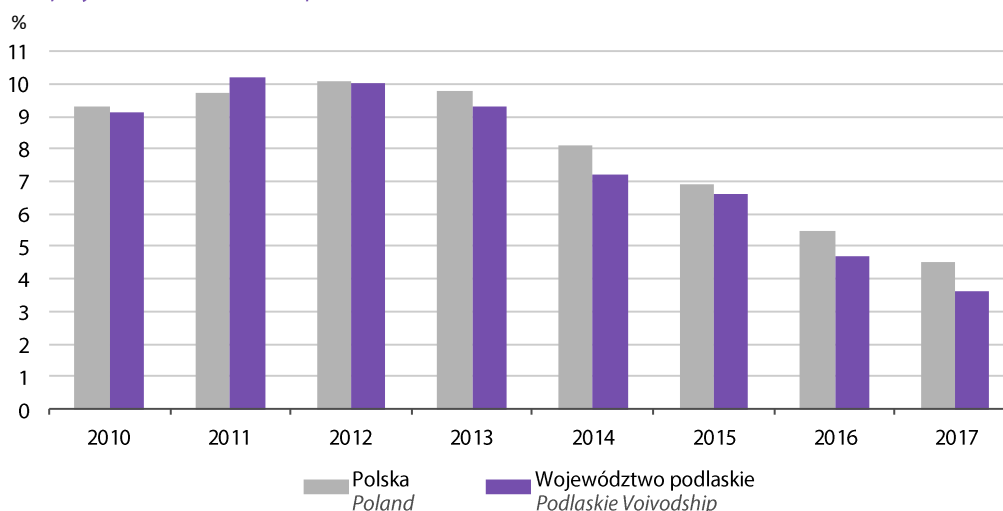

W analizowanym okresie w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) ukształtowała się na poziomie 5 tys. i stanowiła 27,8% ogółu bezrobotnych (wobec 33,3% rok wcześniej i 35,4% w IV kwartale 2010 r.). W kraju w IV kwartale 2017 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,2% i w skali roku spadł o 1,4 p. proc., a w porównaniu z zanotowanym w analogicznym okresie 2010 r. jego wartość zmniejszyła się o 4,2 p.proc.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 3,6% i była o 0,9 p.proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W ciągu roku w regionie obniżyła się ona o 1,1 p.proc., natomiast w kraju – o 1,0 p.proc. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. odnotowano jej spadek zarówno w regionie, jak i w kraju (odpowiednio o 5,5 p.proc. i 4,8 p.proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 2,5%, a wśród kobiet – 4,6%.

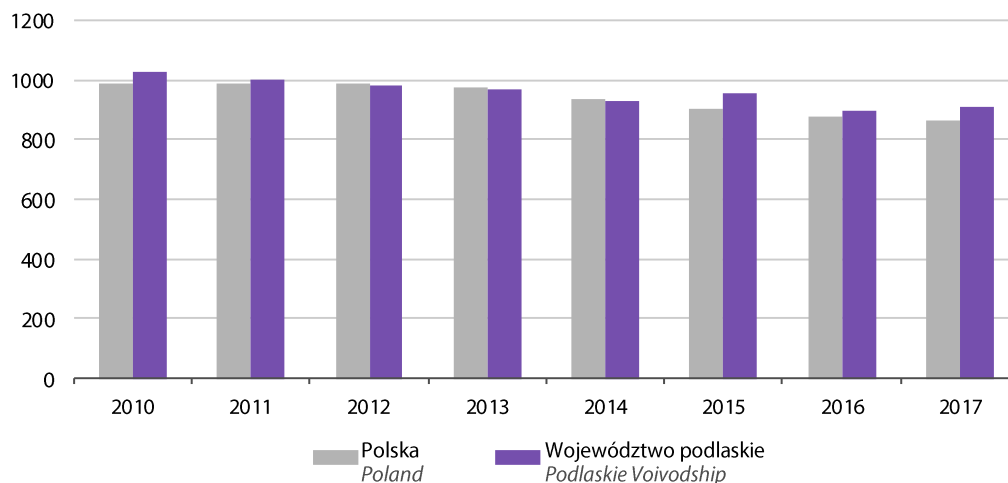
Wykres 20. Stopa bezrobocia w IV kwartale
Chart 20. Unemployment rate in the 4th quarter

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość biernych zawodowo w województwie liczyła 416 tys. osób i stanowiła 45,7% ogółu mieszkańców w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 43,8%). Liczba osób nieaktywnych zawodowo w regionie w ciągu roku wzrosła o 1,5%, natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. spadła o 6,9%. W skali kraju liczebność omawianej populacji obniżyła się w obu analizowanych okresach odpowiednio o 0,1% oraz 3,1%.

W IV kwartale 2017 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało 912 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (w kraju – 864 osoby). Rok wcześniej wskaźnik ten kształtował się korzystniej, gdyż na 1000 pracujących przypadało 899 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. W stosunku do analogicznego kwartału 2010 r. nastąpiła poprawa sytuacji, ponieważ na 1000 pracujących przypadało wówczas aż 1031 osób niepracujących.

Wykres 21. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale
 Chart 21. Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter

Dane z zakresu rynku pracy w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim”,
- „Popyt na pracę w województwie podlaskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

W 2017 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2016 r. zwiększył się także czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

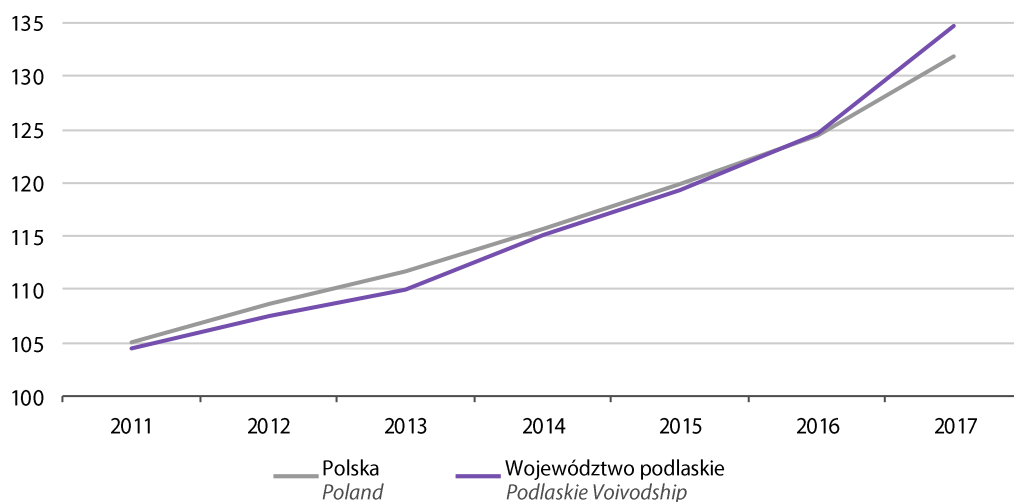
Tablica. 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 9. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w zł in zł			2010=100	2016=100	
Polska Poland	3434,62	4121,41	4277,03	4530,47	131,8	105,9
Województwo podlaskie Podlaskie Voivodship	2896,16	3458,56	3613,85	3901,24	134,7	108,0
Miasto City Białystok	3014,50	3398,86	3554,68	3763,35	125,0	105,9

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 22. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne 2010=100

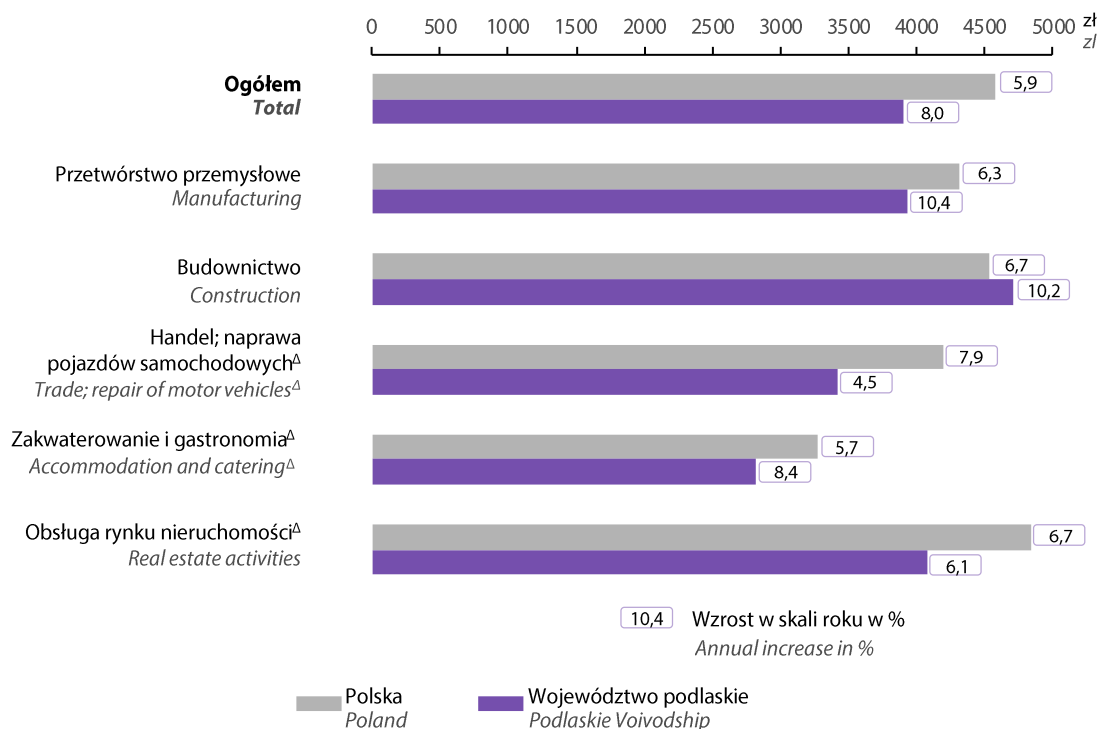
Chart 22. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector
Average monthly 2010=100

W 2017 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3901,24 zł i było o 8,0% wyższe niż w roku poprzednim (w 2016 r. wzrosło odpowiednio o 4,5%) oraz o 34,7% wyższe niż w 2010 r. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4530,47 zł i zwiększyło się o 5,9% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście w 2016 r. odpowiednio o 3,8% i o 31,8% w porównaniu z 2010 r.

Wykres 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2017 r.

Chart 23. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in total and in the selected PKD 2007 sections in 2017

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił prawie we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w regionie. Biorąc pod uwagę sekcje charakteryzujące się największym przeciętnym zatrudnieniem w województwie, najwyższy wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń stwierdzono w przetwórstwie przemysłowym (o 10,4%), budownictwie (o 10,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,7%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,4%).

Tablica 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim

Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship

Sekcje Sections	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	104,1	104,7	104,7	104,5	106,0	105,8	106,9	108,0	3901,24
w tym: of which:									
Przemysł Industry	104,6	105,1	104,4	103,8	105,8	106,0	107,7	109,8	3972,18
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	104,3	105,0	104,4	103,7	106,1	106,3	108,1	110,4	3942,97
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	106,2	107,3	106,5	105,4	101,1	103,8	104,1	105,0	4940,19
Budownictwo Construction	101,5	102,7	102,8	102,6	110,7	108,4	110,9	110,2	4719,78
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106,0	105,8	106,8	106,7	103,8	104,0	103,8	104,5	3424,97
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	101,7	104,5	107,9	107,1	109,9	108,6	108,2	108,7	3709,59
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	104,7	102,0	101,4	102,7	106,2	107,9	108,3	108,4	2825,36
Informacja i komunikacja Information and communication	107,8	104,0	102,9	100,4	96,3	99,5	99,6	99,9	4569,40
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	101,1	101,5	101,6	102,5	105,0	105,3	104,6	106,1	4080,02
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	103,9	104,0	104,7	106,6	106,9	106,7	107,0	105,1	2387,35

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, budownictwo oraz informacja i komunikacja. Przekroczyły one odpowiednio o 26,6%, 21,0% i 17,1% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej, zakwaterowaniu i gastronomii, a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Były one odpowiednio o 38,8%, 27,6% i 12,2% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w regionie.

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2017 r. przepracowali łącznie 192,1 mln godz., tj. o 7,7% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 84,1 mln (43,8% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 43,5 mln (22,6%), zaś najmniej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 2,0 mln (1,1%) oraz informacji i komunikacji – 2,2 mln (1,1%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniósł 149 godzin i utrzymał się na poziomie zanotowanym w poprzednim roku.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 26,17 zł i w porównaniu z 2016 r. wzrosło o 7,6%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (34,44 zł), a najniższe – w administrowaniu i działalności wspierającej (16,13 zł).

Dane z zakresu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W 2017 r. utrzymał się wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w ostatnim roku miała wpływ większa niż przed rokiem zbiorowość osób pobierających świadczenia z ZUS. Liczba świadczeniobiorców KRUS uległa zmniejszeniu. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS niż realizowane przez KRUS.

W 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 260,3 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 1,0 tys. osób, tj. o 0,4%), natomiast niższa niż w 2010 r. (o 16,0 tys. osób, tj. o 5,8%).

Tablica. 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2010=100	2016=100
POLSKA POLAND						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	8866,0	8476,9	8507,2	8533,5	96,2	100,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution^a</i>	7491,4	7273,8	7312,8	7358,2	98,2	100,6
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1194,4	1175,3	85,5	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution^a in zł</i>	1588,95	1980,96	2018,48	2072,44	130,4	102,7
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1698,35	2096,55	2131,70	2182,45	128,5	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	954,68	1179,63	1182,83	1200,00	125,7	101,5
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	996,18	1209,81	1210,30	1221,69	122,6	100,9

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ as well as payment of agricultural benefits from the MND, the MIA, and the MJ (not included in the voivodship).

Tablica. 11. Świadczenia społeczne (dok.)
Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2010=100	2016=100
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIEVOIVODSHIP</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	276,3	257,9	259,3	260,3	94,2	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	178,3	170,6	172,7	175,1	98,2	101,4
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	98,0	87,3	86,6	85,1	86,9	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution in zł</i>	1441,83	1798,48	1831,95	1890,15	131,1	103,2
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1525,45	1887,83	1919,10	1975,74	129,5	103,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	918,86	1149,95	1157,18	1179,66	128,4	101,9
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	942,93	1164,71	1169,94	1188,12	126,0	101,6

W 2017 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 2,4%, zaś świadczeniobiorcy KRUS stanowili 7,2% całej ich populacji w kraju. Zarówno udział świadczeniobiorców ZUS, jak i KRUS z terenu województwa podlaskiego w ich ogólnej liczbie w kraju utrzymał się na tym samym poziomie co rok wcześniej.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi)** dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE). Nie obejmują emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

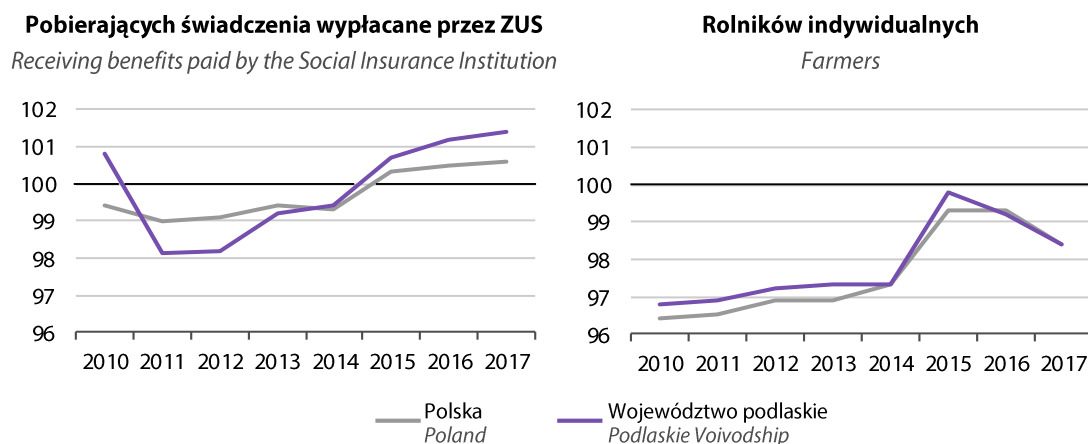
W 2017 r. emerytury i renty z ZUS w województwie podlaskim otrzymywało 175,1 tys. osób, tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem, ale o 1,8% mniej niż przed siedzioma laty. W latach 2011–2014 liczba świadczeniobiorców ZUS systematycznie malała, ale już w 2015 r. zanotowano załamanie obserwowanej tendencji. Na kierunek zmian zachodzących w 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, decydujący wpływ miała większa (o 2,7%) niż przed rokiem zbiorowość emerytów, która do 2014 r. systematycznie malała. Po raz kolejny znacząco zmniejszyła się liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,7%), a nieznacznie zmalała liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%). W 2017 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (74,5% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (10,9%).

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie podlaskim
 Table 12. Social benefits in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	259,0	259,1	259,2	259,3	259,4	259,4	259,3	260,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,8	100,7	100,6	100,6	100,2	100,1	100,1	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	172,0	172,3	172,5	172,7	173,7	173,9	174,0	175,1
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,0	101,1	101,2	101,2	101,0	100,9	100,9	101,4
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	87,0	86,8	86,7	86,6	85,8	85,5	85,3	85,1
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,2	99,8	99,4	99,2	98,6	98,5	98,4	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement and other pension:</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	1824,11	1826,56	1828,87	1831,95	1855,61	1865,89	1872,47	1890,15
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	103,0	102,4	102,1	101,9	101,7	102,2	102,4	103,2
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1153,82	1156,71	1157,31	1157,18	1164,82	1172,98	1176,45	1179,66
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,9	100,8	100,7	100,6	101,0	101,4	101,7	101,9

Wykres 24. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów Rok poprzedni=100

Chart 24. Indices of average monthly number of retirees and pensioners
Previous year=100

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Na przestrzeni ostatnich ośmiu lat nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie podlaskim. We wszystkich kategoriach świadczeniobiorców do 2012 r. notowano systematyczne zmniejszanie zbiorowości w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2013 r. nastąpiło przerwanie tendencji spadkowej w przypadku przeciętnej liczby osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy, w następnym roku odnotowano wzrost liczby osób pobierających renty rodzinne. W 2017 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 85,1 tys. osób, czyli mniej o 1,6% niż przed rokiem i o 13,1% niż siedem lat wcześniej. W ciągu ostatniego roku zaobserwowano spadek zarówno liczby osób otrzymujących emerytury (o 1,8%), jak i pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 1,0%). Liczba osób korzystających z rent rodzinnych także obniżyła się w odniesieniu do poprzedniego roku (o 0,5%). Grupa świadczeniobiorców KRUS charakteryzowała się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeniobiorców ZUS, dominowali w niej emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł aż 82,1%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,6% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

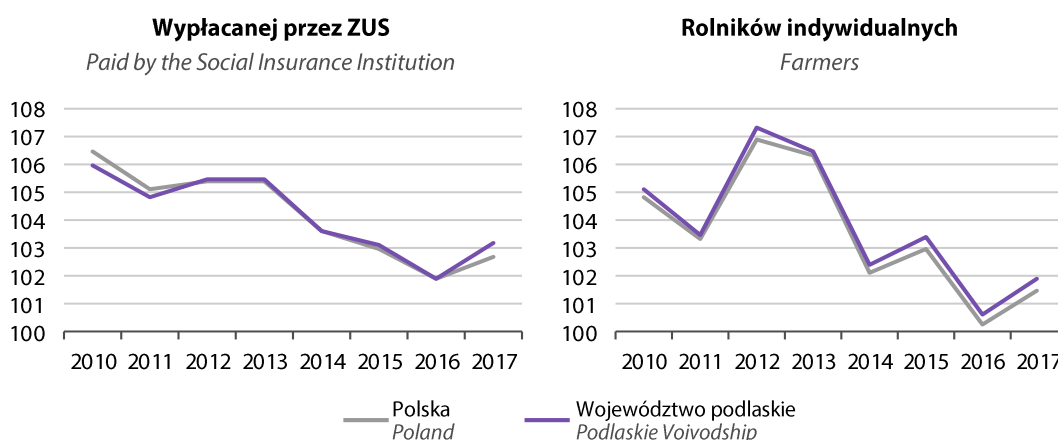
W województwie podlaskim w 2017 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1890,15 zł i była o 3,2% większa niż przed rokiem. W skali kraju w analizowanym okresie odnotowano także jej wzrost (o 2,7%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1179,66 zł i w ujęciu rocznym zwiększyło się o 1,9% (w kraju nastąpił wzrost o 1,5%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2017 r. więcej wzrosła jednak emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 1,3 p.proc. w województwie i 1,2 p.proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat ZUS w ciągu ostatniego roku odnotowano w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy – o 3,4% w województwie i o 3,0% w kraju. Biorąc pod uwagę świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym zarówno w regionie, jak i w Polsce w największym stopniu zwiększyła się renta rodzinna (odpowiednio o 9,7% i 8,8%).

Wykres 25. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Chart 25. Indices of average monthly gross retirement pay and pension

W 2017 r. wysokość świadczeń w województwie podlaskim kształtowała się poniżej średniej krajowej. Zarówno pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, jak i z KRUS województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (renty rodzinne były o 3,0% wyższe od przeciętnych w kraju, renty z tytułu niezdolności do pracy – o 0,1% niższe, a emerytury – o 2,7% niższe) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty z tytułu niezdolności do pracy były o 5,7% niższe od średnich krajowych, emerytury – o 9,5%, a renty rodzinne – o 10,9%).

Dane z zakresu świadczeń społecznych w województwie podlaskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” udostępnionej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Po obserwowanych w ostatnich czterech latach spadkach, w 2017 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w stosunku do zanotowanych w poprzednim roku. Obniżeniu uległy jedynie ceny towarów zaliczanych do grupy odzież i obuwie.

W 2017 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim w ujęciu rocznym wzrosły o 2,1% (wobec spadku o 1,0% przed rokiem). Więcej niż rok wcześniej płacono przede wszystkim za towary i usługi w zakresie transportu (o 5,0%) oraz za żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,0%). Wzrost cen odnotowano także w przypadku towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz z edukacją (po 1,7%). Znacznie mniej niż przed rokiem kosztowały odzież i obuwie (o 3,1%). Podobne tendencje obserwowano również w kraju, gdzie ceny towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym wzrosły o 2,0%. W Polsce zdecydowanie droższe niż rok temu były żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,2%), towary i usługi związane z transportem (o 3,8%) oraz mieszkaniem (o 1,6%) natomiast znacznie spadły ceny odzieży i obuwia (o 5,2%).

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 13. Price indices of consumer goods and services

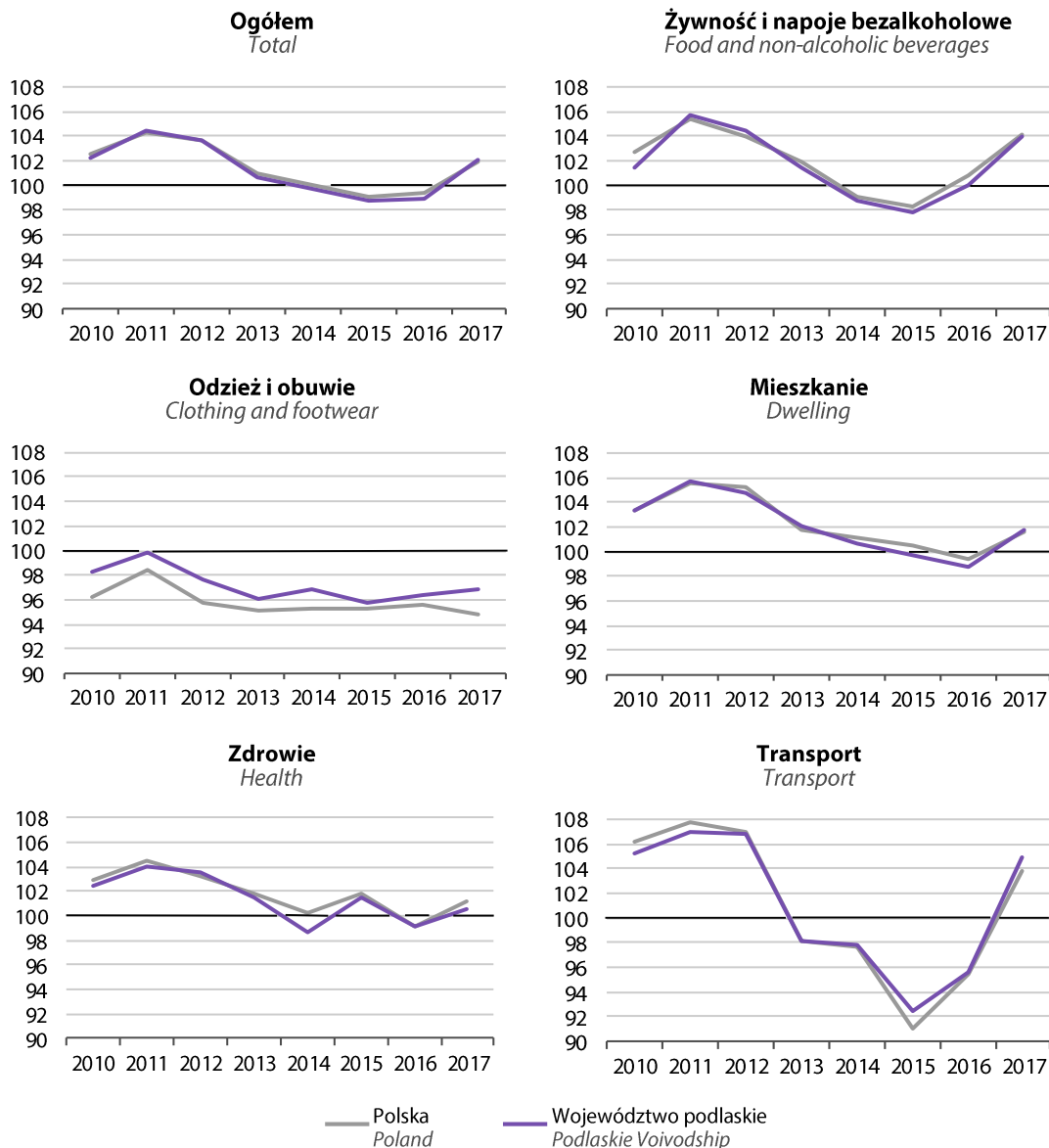
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	99,4	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	95,6	94,8
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,3	100,5	99,4	101,6
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	99,2	101,2

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
 Table 13. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	98,1	101,4
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	100,8	101,2
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,3	98,7	99,0	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	101,5	97,9	100,1	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	104,5	101,2	100,4	100,6
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	98,2	95,7	96,4	96,9
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,3	99,7	98,8	101,7
Zdrowie <i>Health</i>	102,5	101,6	99,2	100,6
Transport <i>Transport</i>	105,3	92,4	95,6	105,0
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	100,6	100,7	98,1	100,9
Edukacja <i>Education</i>	101,8	102,1	101,4	101,7

Wykres 26. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni=100

Chart 26. Price indices of consumer goods and services
Previous year=100

W województwie podlaskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych w poszczególnych kwartałach 2017 r. były wyższe w odniesieniu do zanotowanych w analogicznych okresach poprzedniego roku, a najbardziej wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem w I i w II kwartale (odpowiednio o 12,4% i o 5,5%). Dość wysokie wzrosty obserwowano także w przypadku cen żywności i napojów bezalkoholowych (od 2,8% w I kwartale do 5,4% w IV kwartale). We wszystkich kwartałach omawianego roku drożały także napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, towary i usługi związane z mieszkaniem i edukacją. W porównaniu z analogicznymi okresami 2016 r. odnotowano spadek cen odzieży i obuwia we wszystkich kwartałach, natomiast ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem obniżyły się tylko w II kwartale. W IV kwartale,

odwrotnie do tendencji zaobserwowanej w pozostałych kwartałach, zmniejszeniu uległy ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury.

Tablica 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim
Table 14. Price indices of consumer goods and services in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Ogółem <i>Total</i>	98,9	98,5	98,9	99,9	102,0	102,1	102,0	102,3
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	100,0	99,7	100,1	100,8	102,8	103,5	104,4	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	101,3	99,8	100,4	100,2	100,0	100,8	100,6	100,9
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,6	96,3	96,3	96,5	95,6	97,0	96,9	98,2
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	98,7	98,5	98,7	99,1	101,0	101,6	101,9	102,3
Zdrowie <i>Health</i>	99,9	100,4	98,6	97,9	100,3	99,8	101,0	101,4
Transport <i>Transport</i>	93,2	93,3	94,8	101,4	112,4	105,5	101,6	101,0
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	98,8	96,6	97,7	99,3	100,7	102,3	101,0	99,6
Edukacja <i>Education</i>	102,6	102,4	101,3	99,3	100,7	101,2	101,6	103,3

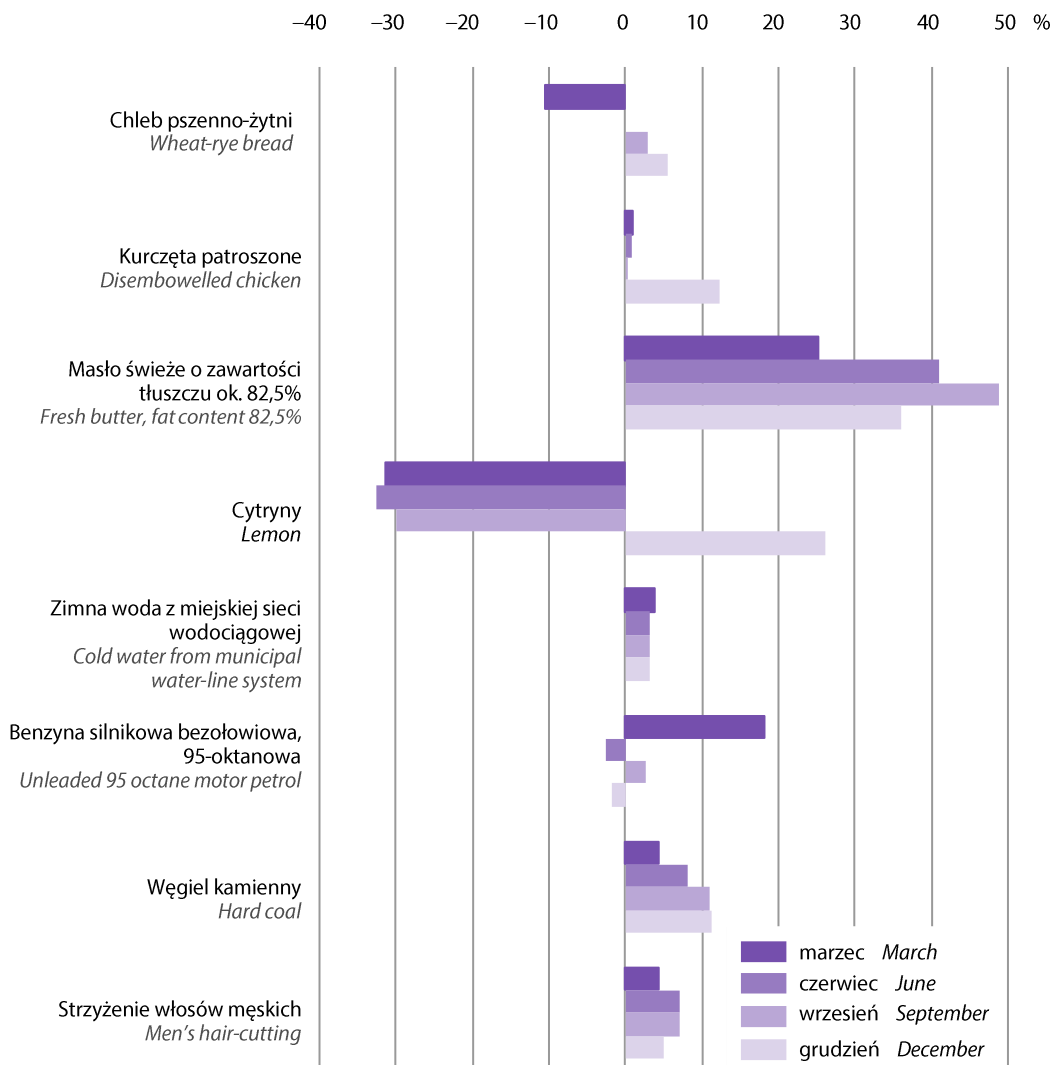
Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

W grudniu 2017 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, ceny detaliczne artykułów żywnościowych uległy różnokierunkowym zmianom. Najbardziej obniżyły się ceny cukru białego kryształu (o 13,4%), ryżu (o 4,7%) oraz soku jabłkowego (o 4,6%). Zdecydowanie więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za jaja kurze świeże (o 62,5%), jabłka (o 45,5%) oraz masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 35,9%).

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych znacznie więcej niż w grudniu 2016 r. kosztowały mydło toaletowe (o 13,7%) i wywóz nieczystości niesegregowanych w budynku wielorodzinnym (o 12,1%). Wzrosły również ceny pasty do zębów (o 11,6%) oraz węgla kamiennego (o 11,3%). W odniesieniu do grudnia poprzedniego roku najbardziej spadła cena miksera elektrycznego (o 5,4%) i spodni (6–11 lat) z tkaniny typu jeans (o 3,5%). Zmniejszeniu uległy także ceny benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 1,9%), proszku do prania (o 1,2%) oraz oleju napędowego (o 1,1%). Od 2015 r. na niezmiennym poziomie utrzymała się cena biletu normalnego na jednorazowy przejazd autobusem miejskim.

Wykres 27. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podlaskim w 2017 r.

Chart 27. Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Podlaskie Voivodship in 2017

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017	
	w zł in zł				XII 2016=100
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) ^a – za 1 kg <i>Pork meat, bone-in (centre loin)^a – per kg</i>	13,68	13,79	14,61	17,30	x
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per kg</i>	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled – per kg</i>	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cows' milk, fat content 3-3,5% sterilized – per l</i>	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g</i>	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg <i>Onion – per kg</i>	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per kg</i>	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per l</i>	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowełny) – za 1 kpl <i>Men's suit, fabric of wool (in 2010 – polyester staple fibres and wool) – per set</i>	467,17	662,30	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g) <i>Washing powder – per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280g)</i>	4,43	5,33	5,45	5,48	100,6
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per m³</i>	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intraurban bus</i>	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0

a Do XII 2016 r. – z kością.
a Until XII 2016 – bone-in.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (cd.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017	
	w złotych			in zlotys	
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)					
Bilet do kina <i>Regular cinema ticket</i>	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	1,88	2,35	2,03	2,14	105,4
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) ^a – za 1 kg <i>Pork meat, bone-in (centre loin)^a – per kg</i>	13,83	14,26	14,41	16,52	x
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per kg</i>	5,79	6,50	6,02	6,76	112,3
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled – per kg</i>	20,47	23,34	23,34	23,36	100,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cows' milk, fat content 3-3,5% sterilized – per l</i>	2,80	2,94	2,99	3,10	103,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g</i>	4,28	4,19	5,04	6,85	135,9
Cebula – za 1 kg <i>Onion – per kg</i>	2,15	1,91	1,40	1,59	113,6
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per kg</i>	1,31	1,35	0,88	1,06	120,5
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	2,93	2,43	3,05	2,64	86,6
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per l</i>	3,79	3,78	3,51	3,35	95,4
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowej) – za 1 kpl <i>Men's suit, fabric of wool (in 2010 – polyester staple fibres and wool) – per set</i>	398,33	602,00	639,90	634,00	99,1
Półbuty skórzane męskie na podszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	147,05	183,50	189,39	194,49	102,7
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g) <i>Washing powder – per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g)</i>	4,11	5,48	5,63	5,56	98,8
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per m³</i>	15,75	19,83	19,64	20,11	102,4

a Do XII 2016 r. – z kością.
a Until XII 2016 – bone-in.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017	
	w złotych			in zlotys	
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>					
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	68,00	84,50	80,00	85,00	106,3
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intraurban bus</i>	2,03	2,31	2,31	2,31	100,0
Bilet do kina <i>Regular cinema ticket</i>	13,43	19,67	19,50	20,14	103,3

Dane z zakresu cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo *Agriculture*

W 2017 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, uzyskano wyższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. Było to wynikiem zarówno zwiększenia powierzchni ich uprawy, jak i lepszego plonowania.

W omawianym roku nastąpił wzrost pogłowia bydła, owiec i drobiu, natomiast zmniejszyła się liczebność stada świń w odniesieniu do stanu zanotowanego przed rokiem.

Skupiono więcej ziarna pszenicy, żyta, ziemniaków, mleka oraz żywca wołowego i drobiowego, zaś mniej żywca wieprzowego niż rok wcześniej.

W odniesieniu do roku poprzedniego zaobserwowano wzrost większości badanych cen produktów rolnych (z wyjątkiem cen ziemniaków jadalnych). Jednocześnie wzrosła opłacalność tuczu trzody chlewnej.

W 2016 r. globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych) zmniejszyła się w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim roku. Produkcja końcowa i towarowa były również niższe niż rok wcześniej. W analizowanym okresie nastąpił wzrost produkcji roślinnej, a spadek produkcji zwierzęcej zarówno w przypadku produkcji globalnej, końcowej, jak i towarowej.

Warunki agrometeorologiczne *Agrometeorological conditions*

Warunki pogodowe panujące jesienią 2016 r. w województwie podlaskim były na ogół korzystne dla rolnictwa. Siewy zbóż ozimych przeprowadzono w większości w terminach optymalnych. Częste opady deszczu w październiku poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na proces kiełkowania ziarna i wschody ozimin. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju później zasianych ozimin, a jej dobowe wahania sprzyjały hartowaniu się roślin. Oziminy weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione.

Przebieg pogody w miesiącach zimowych nie stwarzał na ogół większego zagrożenia dla zimujących zasiewów, pomimo występujących w pierwszej połowie stycznia dużych spadków temperatury powietrza, przy niewielkiej pokrywie śnieżnej. Krótkotrwałe spadki temperatury w następnych miesiącach nie spowodowały wymarznąć na plantacjach dzięki zalegającej wówczas pokrywie śnieżnej chroniącej rośliny przed wychłodzeniem.

Wzrost temperatury w trzeciej dekadzie marca 2017 r. przyczynił się do wznowienia wegetacji. Na początku tego okresu potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. Wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych, przedsięwzięć i siewów były przerywane opadami deszczu. Kwietniowe chłody w połączeniu z obfitymi deszczami, hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Na przełomie pierwszej i drugiej połowy maja wystąpiły przymrozki, które spowodowały uszkodzenia niektórych upraw rolnych i sadowniczych. Wyraźne ocieplenie w trzeciej dekadzie miesiąca przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. Notowane w drugiej dekadzie czerwca opady deszczu, miejscami dość obfite, wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Występujące lokalnie ulewne deszcze, połączone z burzami i silnym wiatrem oraz gradobiciami, spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby. Żniwa rozpoczęto, podobnie jak w roku poprzednim, na początku drugiej dekady lipca, jednak były one często przerywane i do końca miesiąca ich zaawansowanie było niewielkie. Próby prowadzenia żniw na plantacjach nadmiernie uwilgotnionych i podmokłych nie kończyły się pomyślnie. W sierpniu panowały nieco korzystniejsze warunki pogodowe, co pozwoliło na kontynuację żniw. Do końca miesiąca prace żniwne zakończono na obszarze prawie całego województwa. Tylko w nielicznych przypadkach prowadzono je jeszcze na początku września. Ziarno ze zbiorów 2017 r. miało na ogół gorsze parametry biochemiczne niż zebrane w przeciętnych latach.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 16. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	35,1	36,7	37,8	40,0
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,6	28,5	27,0	29,5
ziemniaki ^a <i>potatoes^a</i>	219	210	286	279
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	484	520	665	679
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w szt.: <i>Farm animals density per 100 ha of agricultural land^b (as of June) per head:</i>				
bydło <i>cattle</i>	38,6	41,0	40,8	42,0
trzoda chlewna <i>pigs</i>	102,6	80,0	74,7	77,7
owce <i>sheep</i>	1,8	1,6	1,6	1,8
drób kurzy ^c <i>poultry^c</i>	1031,5	1004,6	1162,3	1215,0
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt <i>wheat grain^d per dt</i>	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta ^d za 1 dt <i>rye grain^d per dt</i>	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,56	6,02	5,91	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per kg</i>	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per dt</i>	64,91	75,59	75,11	78,86

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. – bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. – dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni. d Bez ziarna siewnego.

a Including cultivation in the kitchen gardens; in 2010 – excluding kitchen gardens. b In 2010 – data of the Agricultural Census. c Till 2015 – more than 2 weeks. d Without seed.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (cd.)
Table 16. Selected data on agriculture (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA (cd.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Ceny na targowiskach w zł (dok.): <i>Marketplace prices in zł (cont.)</i>				
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per dt</i>	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	98,51	82,04	96,02	87,43
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per head</i>	130,20	154,03	154,62	183,96
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	29,1	26,6	27,8	29,9
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,9	28,7	25,8	32,9
ziemniaki ^a <i>potatoes^a</i>	206	163	222	260
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	472	617	663	393
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w szt.: <i>Farm animals density per 100 ha of agricultural land^b (as of June) per head:</i>				
bydło <i>cattle</i>	83,1	89,7	86,6	95,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	52,3	31,9	28,1	28,5
owce <i>sheep</i>	2,1	1,7	1,8	2,3
drób kurzy ^c <i>poultry^c</i>	704,8	775,1	915,1	1071,7
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt <i>wheat grain^d per dt</i>	63,48	66,80	61,26	65,36
ziarno żyta ^d za 1 dt <i>rye grain^d per dt</i>	43,33	48,07	50,74	54,11
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	69,61	33,61	28,77	27,05

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. – bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. – dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni. d Bez ziarna siewnego.

a Including cultivation in the kitchen gardens; in 2010 – excluding kitchen gardens. b In 2010 – data of the Agricultural Census. c Till 2015 – more than 2 weeks. d Without seed.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)
Table 16. Selected data on agriculture (cont.)

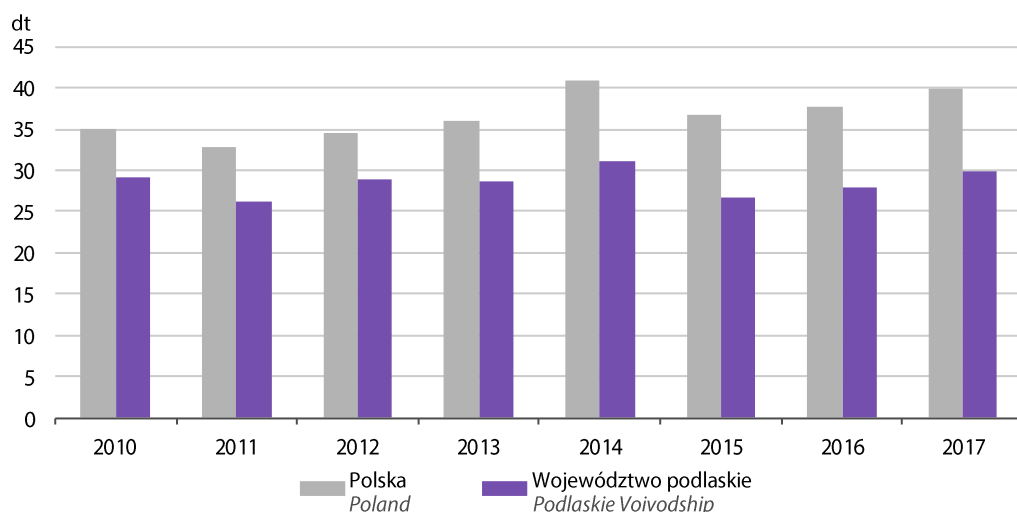
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Przeciętne ceny skupu w zł (dok.): <i>Average procurement prices in zł (cont.):</i>				
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,43	5,84	5,60	6,08
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per kg</i>	3,82	4,11	4,56	5,03
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	1,16	1,21	1,19	1,47
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per dt</i>	61,37	73,70	72,82	77,69
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per dt</i>	41,63	51,48	52,90	58,00
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	92,43	87,21	103,77	79,19
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per head</i>	132,74	149,62	149,55	.

Produkcja roślinna

Crop output

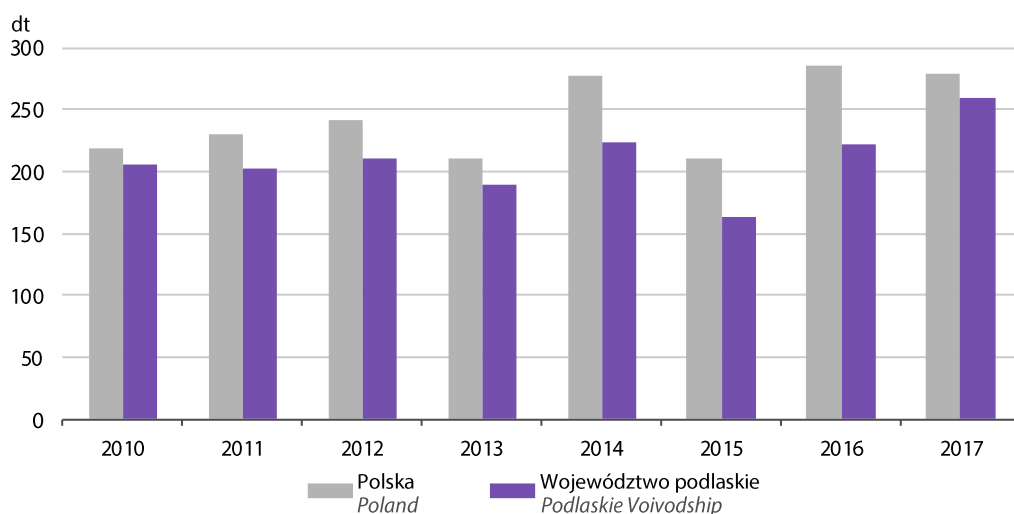
Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. w województwie podlaskim wyniosła 400,6 tys. ha i była większa od zanotowanej rok wcześniej o 0,3%, natomiast zmniejszyła się o 11,0% w odniesieniu do 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. osiągnęły poziom 29,9 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2010 r. odpowiednio o 7,6% i 2,7%, a w porównaniu ze średnimi plonami w kraju były o 25,2% niższe. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 1 197,1 tys. ton, czyli o 7,7% więcej niż przed rokiem, ale o 8,6% mniej niż w 2010 r.

Wykres 28. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha
 Chart 28. *Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha*

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 15,5 tys. ha i w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim zwiększyła się o 13,7%, a w stosunku do 2010 r. – o 86,8%. W omawianym roku plony tych roślin wyniosły 32,9 dt z ha i były o 11,9% wyższe od średnich w kraju. Plony w województwie w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej wzrosły o 27,5%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. były o 37,7% wyższe. Zbiory rzepaku i rzepiku w regionie w 2017 r. oszacowano na 51,1 tys. ton, czyli wyżej o 45,4% niż przed rokiem i ponad 2,5-krotnie niż w 2010 r.

Wykres 29. Plony ziemniaków z 1 ha
 Chart 29. *Potatoes yields per 1 ha*

Pod uprawę ziemniaków w województwie podlaskim w 2017 r. przeznaczono 17,1 tys. ha, tj. powierzchnię o 97,5% większą niż rok wcześniej, ale o 0,9% mniejszą niż w 2010 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 260 dt ziemniaków, czyli więcej o 17,1% niż w roku poprzednim i o 26,2% niż siedem lat wcześniej. Plony uzyskane w województwie były o 6,8% niższe od średnich w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie

w 2017 r. wyniosła 443,6 tys. ton i w stosunku do zbiorów z poprzedniego roku wzrosła ponad 2-krotnie, natomiast w odniesieniu do uzyskanych w 2010 r. – o 20,4%.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

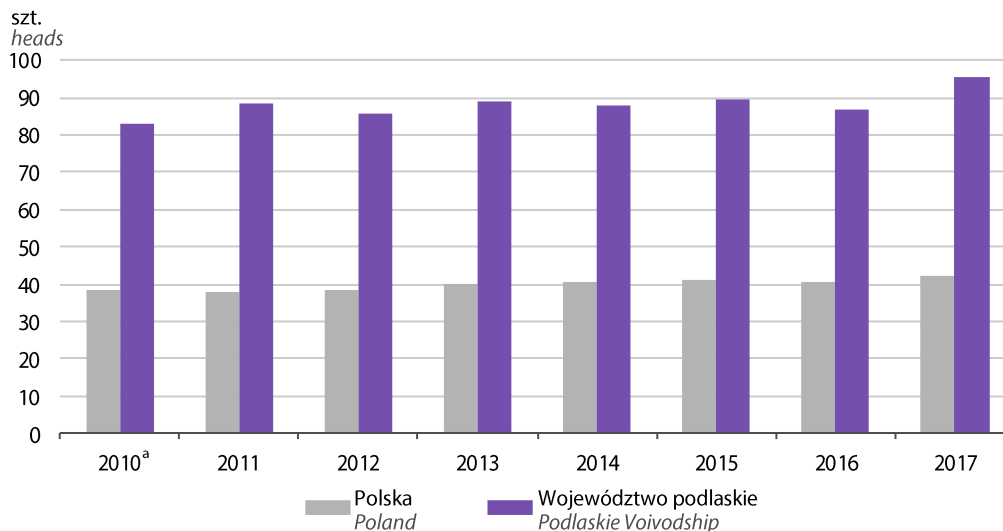
Livestock population

Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła w województwie podlaskim ukształtowało się na poziomie 1018,3 tys. szt. i stanowiło aż 16,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do stanu sprzed roku jego liczebność wzrosła o 7,5% (w Polsce – o 3,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 15,9% (w kraju – o 7,0%).

Wykres 30. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w czerwcu

Chart 30. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of June

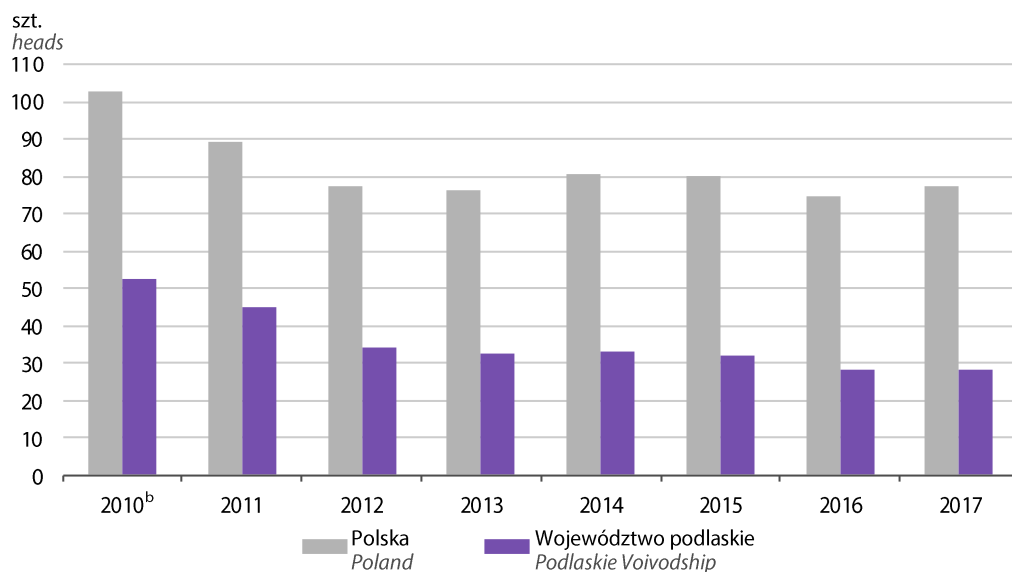
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

W analizowanym roku w ogólnym pogłowie bydła 463,6 tys. szt., tj. 45,5% stanowiły krowy, w tym 93,6% to krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 38,7% i 90,7%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Należy zaznaczyć, że w czerwcu 2017 r. w województwie podlaskim obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła 95,7 szt. i była najwyższa w kraju.

**Wykres 31. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu^a**

*Chart 31. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of June^a*

a W latach 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a In 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the Agricultural Census.

Pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim w czerwcu 2017 r. ukształtowało się na poziomie 303,1 tys. szt. (w tym 24,1 tys. szt., tj. 8,0% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,7%. W odniesieniu do stanu zanotowanego w analogicznym okresie 2016 r. liczebność stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 1,6% (w Polsce wzrosła – o 4,5%), natomiast w porównaniu z 2010 r. zaobserwowano spadek pogłowia trzody chlewnej o 45,2% (w kraju – o 25,5%).

W czerwcu 2017 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 24,4 tys. szt., co stanowiło 9,3% pogłowia krajowego. W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. jego stan wzrósł o 25,8%, a w Polsce – o 9,2%. W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie zwiększyło się o 10,5%, a w kraju utrzymało się na tym samym poziomie.

W czerwcu 2017 r. stado drobiu w regionie liczyło 12440,1 tys. szt. i stanowiło 6,3% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. pogłowie drobiu wzrosło o 13,5%, a w Polsce – o 5,2%.

Skup produktów rolnych *Procurement of agricultural products*

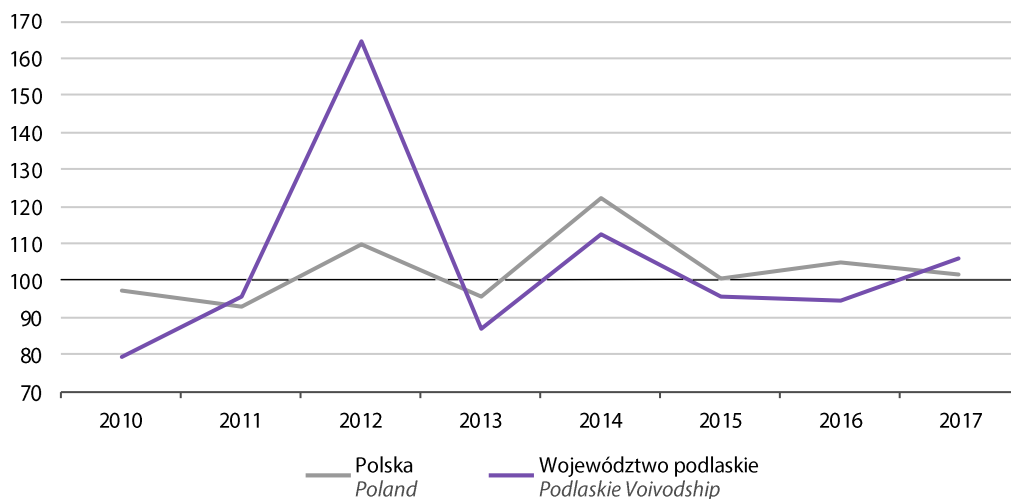
W 2017 r. w województwie podlaskim skupiono 129,2 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 1,2% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego oznacza to wzrost o 5,8%, a w porównaniu z 2010 r. – wzrost o 47,6%.

W kraju w stosunku do 2016 r. skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) zwiększył się o 1,7%, a w odniesieniu do 2010 r. – o 26,7%.

W omawianym roku w regionie skupiono 76,3 tys. ton pszenicy, tj. więcej o 12,0% niż w poprzednim roku i o 74,5% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 33,5 tys. ton i wzrósł o 22,5% w odniesieniu do 2016 r., zaś w stosunku do 2010 r. – o 41,8%.

Wykres 32. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)
Rok poprzedni=100

Chart 32. *Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)*
Previous year=100

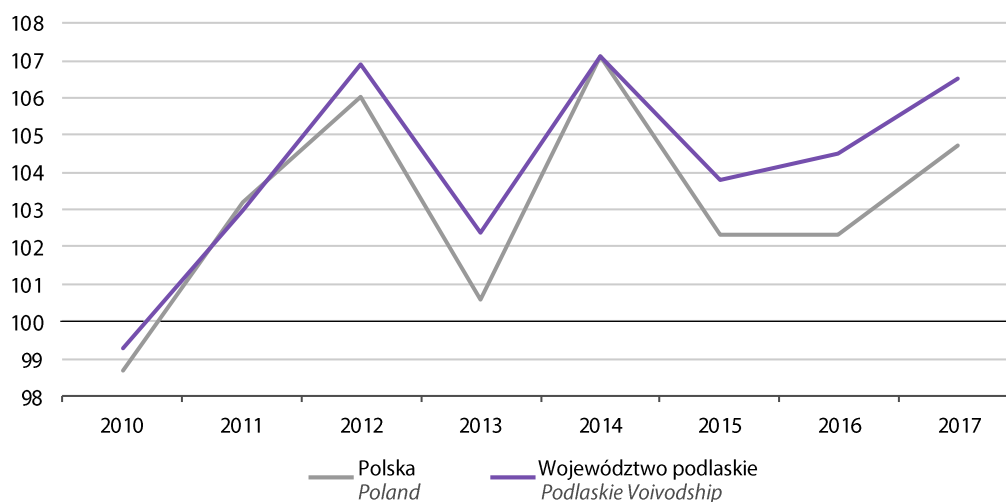
Skup ziemniaków w 2017 r. ukształtował się na poziomie 256,1 tys. ton, co stanowiło 14,1% ogólnego ich skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim oraz w odniesieniu do 2010 r. nastąpił znaczny wzrost ilości skupionych ziemniaków – odpowiednio o 14,6% i prawie 3-krotnie (w kraju odnotowano spadek o 3,3% w stosunku do 2016 r., ale wzrost o 59,1% w odniesieniu do 2010 r.).

W 2017 r. skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, w wadze poubojowej ciepłej (wbc) wyniósł 233,2 tys. ton (stanowiąc 5,0% skupu ogólnokrajowego) i wzrósł o 7,1% w stosunku do zanotowanego przed rokiem. W omawianym roku w województwie skupiono 106,0 tys. ton żywca wołowego w wadze żywej, tj. więcej o 24,5% niż w roku poprzednim i o 27,8% niż siedem lat wcześniej. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 62,9 tys. ton i był niższy o 11,8% niż przed rokiem i o 10,9% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 169,1 tys. ton, czyli więcej niż w roku poprzednim o 9,8% i ponad 2-krotnie w odniesieniu do 2010 r.

W 2017 r. z terenu województwa dokonano skupu 2399,3 mln litrów mleka krowiego (tj. aż 21,2% ogółu mleka skupionego w kraju), czyli o 6,5% więcej niż przed rokiem i o 39,5% więcej niż siedem lat wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 4,7% w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 29,1% w porównaniu z 2010 r.).

Wykres 33. Dynamika skupu mleka krowiego
Rok poprzedni=100

Chart 33. *Indices of procurement of cows' milk*
Previous year=100

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Procurement and marketplace prices of agricultural products

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w 2017 r. w województwie podlaskim wyniosła 65,36 zł za 1 dt (w kraju – 66,44 zł) i była wyższa o 6,7% niż przed rokiem i o 3,0% w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 77,69 zł (w kraju – 78,86 zł), tj. o 6,7% więcej niż w roku poprzednim, zaś o 26,6% więcej niż siedem lat wcześniej.

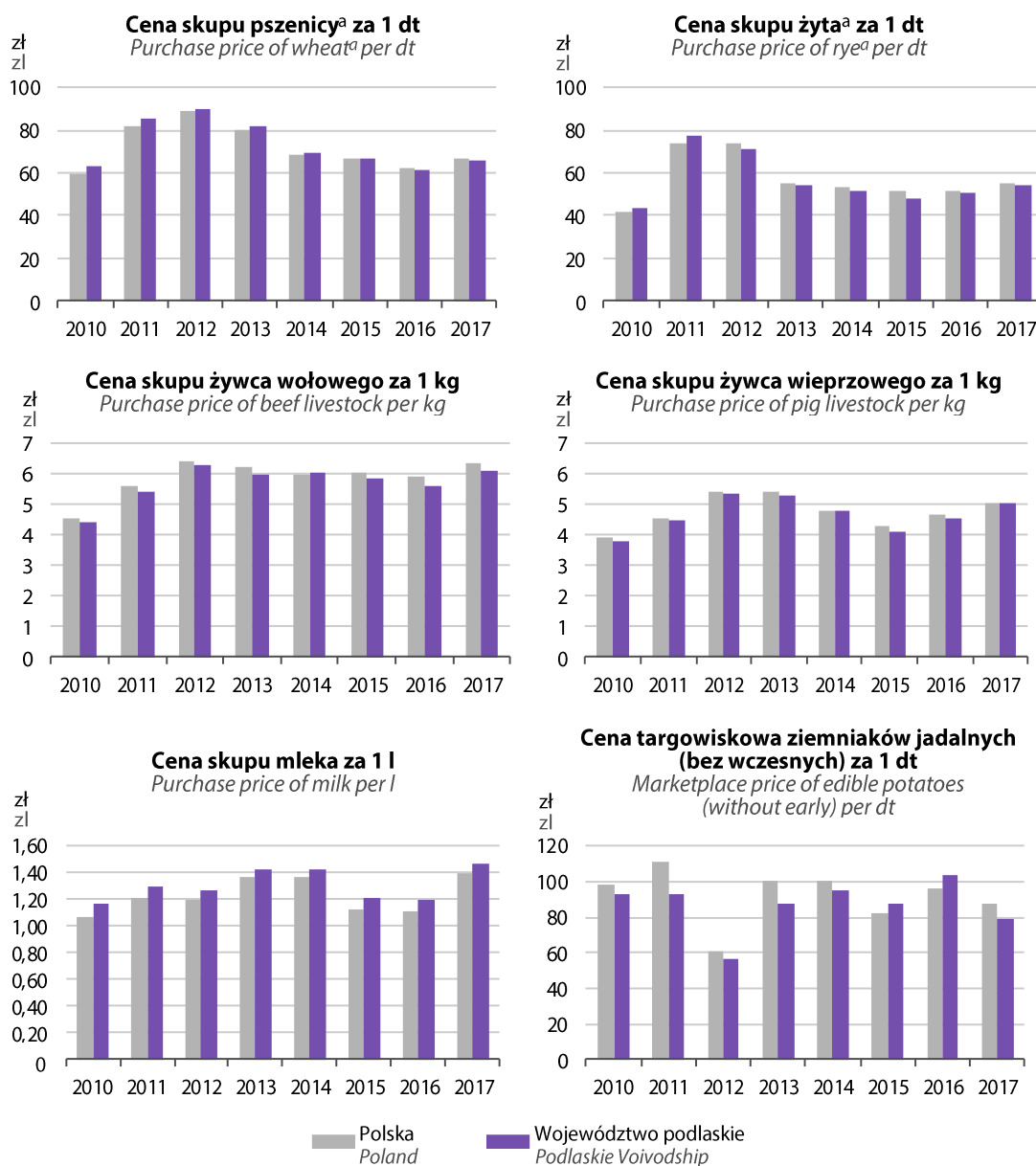
W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 54,11 zł za 1 dt (w kraju – 54,67 zł), tj. wyższym o 6,6% od zanotowanego w 2016 r. oraz o 24,9% niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 9,6%, a w odniesieniu do uzyskanej przed siedmioma laty o 39,3% i osiągnęła poziom 58,00 zł za 1 dt (w Polsce – 63,23 zł).

W 2017 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 27,05 zł za 1 dt (w kraju – 52,46 zł), tj. o 6,0% mniej niż przed rokiem i o 61,1% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 79,19 zł za 1 dt (w Polsce – 87,43 zł), tj. niższym o 23,7% od zanotowanego w 2016 r. i o 14,3% niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,08 zł za 1 kg (w kraju – 6,35 zł), tj. zwiększyła się o 8,6% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, zaś w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 37,0%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,03 zł za 1 kg (w kraju – 5,05 zł), tj. wyższą o 10,3% niż w 2016 r. i o 31,6% w porównaniu z zanotowaną siedem lat wcześniej.

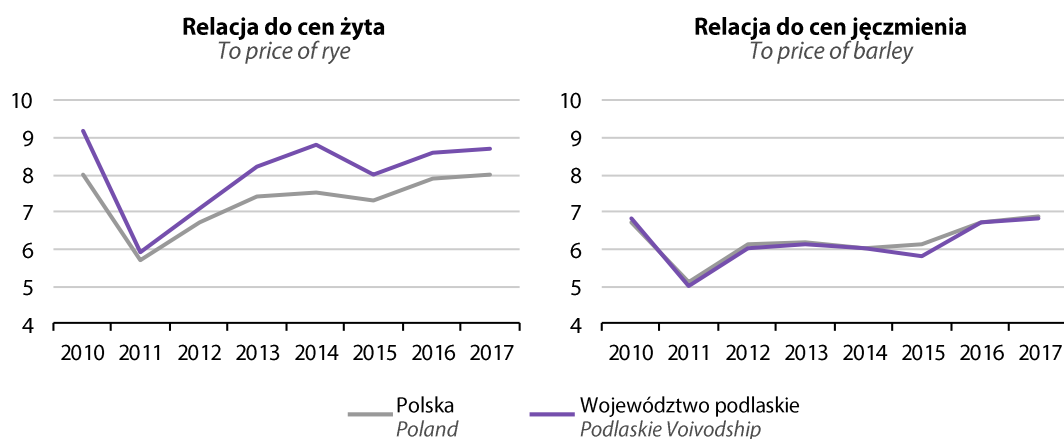
Wykres 34. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
 Chart 34. Procurement and marketplace prices of agricultural products

^a Bez ziarna siewnego.
^a Without seed.

W 2017 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa zwiększeniu w odniesieniu do roku poprzedniego, ale była niższa w stosunku do zanotowanej w 2010 r. Ukształtowała się ona w województwie podlaskim na poziomie 8,7 (wobec 8,6 w 2016 r. i 9,2 w 2010 r.), zaś w kraju – 8,0 (wobec 7,9 w 2016 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia wyniosła w regionie 6,8 w 2017 r. wobec 6,7 w 2016 r. i 6,8 w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie 6,9, 6,7 i 6,7).

Wykres 35. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
 Chart 35. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

W 2017 r. w województwie podlaskim cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,54 zł za 1 kg (w kraju – 3,69 zł) i była o 0,8% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku, ale o 3,9% wyższa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku w regionie płacono 1,47 zł (w kraju – średnio 1,39 zł), tj. o 23,2% więcej niż przed rokiem, a o 26,2% więcej niż siedem lat wcześniej.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2016 r. w województwie podlaskim 24,6% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 75,4% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. W porównaniu z rokiem poprzednim produkcja globalna była niższa o 7,0%, przy czym wartość produkcji roślinnej zwiększyła się o 10,3%, natomiast produkcji zwierzęcej zmalała o 11,5%. W analizowanym roku udział regionu w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,2% i w przypadku produkcji roślinnej wyniósł 3,0%, a zwierzęcej – 9,4%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Wartość końcowej produkcji rolniczej w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 7,1%, przy czym w produkcji roślinnej stwierdzono wzrost o 39,1%, natomiast w produkcji zwierzęcej – spadek, który ukształtował się na poziomie 10,4%.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W odniesieniu do 2015 r. odnotowano zmniejszenie towarowej produkcji rolniczej – o 8,1%, w tym produkcji zwierzęcej – o 8,9%, natomiast towarowa produkcja roślinna zwiększyła się w ujęciu rocznym o 2,9%.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz paszę).

W omawianym roku udział województwa podlaskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej i towarowej ukształtował się odpowiednio na poziomie 5,8% i 5,9%.

Dane z zakresu rolnictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego” – opracowanie sygnałne udostępnione na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” – publikacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie podlaskim” – publikacja dostępna w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2017 r. utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. Był on wyższy od zaobserwowanego rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się również wydajność pracy, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. w województwie osiągnęła wartość 26070,6 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 14,4% od zanotowanej w roku poprzednim oraz o 59,5% niż w 2010 r. W skali kraju w analizowanym okresie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 6,5% i 32,1%. W regionie, po notowanym w I kwartale 2017 r. stosunkowo wysokim wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym (o 12,8%), w kolejnych dwóch kwartalnych okresach narastających następowało jego stopniowe spowolnienie (odpowiednio do 12,2% i 12,0%), natomiast w ostatnim kwartalnym okresie narastającym zaobserwowano ponowne zwiększenie tempa wzrostu.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji,
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tablica 17.
Table 17.

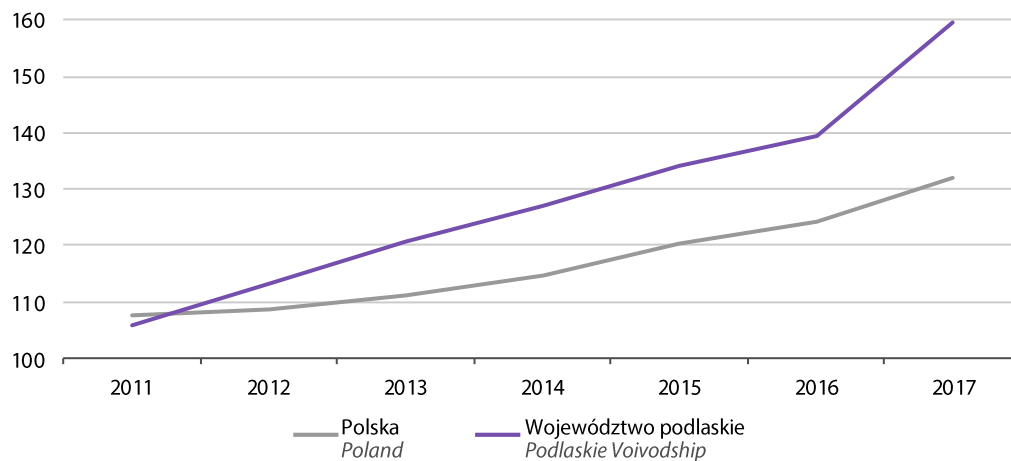
Przemysł Industry

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%</i>	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	16041,8	20576,7	21171,7	26070,6

Tablica 17. Przemysł (dok.)
Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)				
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%	91,0	94,6	94,7	95,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	46,3	47,4	48,7	51,5
MIASTO CITY BIAŁYSTOK				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	3572,6	2657,5	2869,9	3247,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%	73,8	86,7	87,4	88,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	13,7	10,9	11,5	11,9

Wykres 36. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
Chart 36. Indices of sold production of industry (constant prices)
2010=100

Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2017 r. w województwie podlaskim złożyła się przede wszystkim produkcja w sekcjach przetwórstwo przemysłowe o wartości 24792,3 mln zł (tj. 95,1% produkcji sprzedanej przemysłu w regionie) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja o wartości 548,9 mln zł (tj. 2,1%). W kraju udział tych sekcji w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu ukształtował się odpowiednio na poziomie 87,2% i 2,3%.

Wzrost produkcji uzyskany w województwie w ciągu ostatniego roku był wynikiem jej zwiększenia (w cenach stałych) we wszystkich sekcjach: górnictwie i wydobywaniu – o 26,4%, przetwórstwie przemysłowym – o 14,4%, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 9,1% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,2%.

Wśród dominujących działów przetwórstwa przemysłowego wyższą niż przed rokiem wartość produkcji sprzedanej (w cenach stałych) uzyskano w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 40,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 24,2%), maszyn i urządzeń (o 21,7%) oraz artykułów spożywczych (o 7,7%).

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (ceny stałe)
Table 18. Indices of sold production of industry in Podlaskie Voivodship (constant prices)

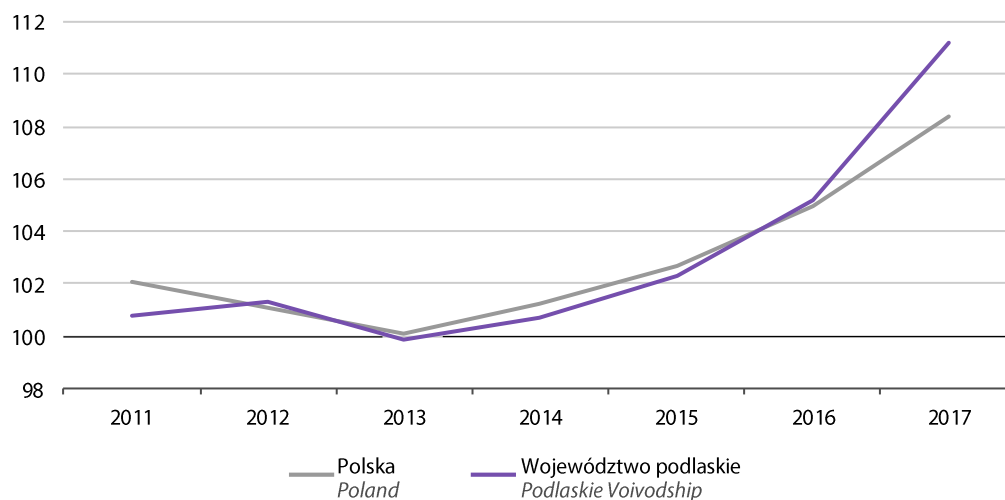
Sekcje i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem Total	107,7	108,0	106,5	103,8	112,8	112,2	112,0	114,4
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	94,0	100,4	108,5	102,4	111,2	131,3	123,1	126,4
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	108,0	108,1	106,5	103,9	113,0	112,1	112,0	114,4
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	107,7	109,7	107,2	105,6	109,9	108,0	106,9	107,7
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	124,0	117,2	109,7	121,5	102,3	100,6	104,4	95,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	94,6	99,2	100,9	71,5	109,3	105,0	101,6	140,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	111,3	114,7	106,5	111,0	120,2	107,0	113,3	111,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	132,4	124,1	127,7	123,6	118,3	116,9	117,5	119,3

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (dok.)
Table 18. Indices of sold production of industry in Podlaskie Voivodship (cont.)

Sekcje i działy <i>Sections and divisions</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	113,8	108,7	107,2	106,6	131,2	130,4	125,8	124,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	98,6	110,3	111,9	109,3	120,1	117,2	117,8	119,9
Produkcja wyrobów z metali ^A <i>Manufacture of metal products^A</i>	115,7	111,8	104,9	103,4	123,3	123,5	123,5	125,5
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	127,2	137,8	118,1	118,9	118,2	98,6	111,5	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^A <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	100,3	90,7	91,5	94,1	113,0	118,2	121,5	121,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	153,4	138,5	134,8	139,4	129,3	126,4	130,5	122,7
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	135,6	118,4	123,3	119,4	102,2	111,4	109,8	111,6
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	112,9	118,9	108,5	101,7	102,9	96,2	96,1	101,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	84,2	76,3	87,4	95,5	122,1	135,6	124,6	110,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^A <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	107,1	105,1	100,1	98,8	103,3	105,5	104,0	102,2
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^A <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	99,4	105,0	105,9	107,5	113,6	109,7	109,1	109,1

Wykres 37. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśleChart 37. *Indices of average paid employment in industry*

2010=100

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 51,5 tys. osób i w stosunku do 2016 r. zwiększyło się o 5,8% (w kraju – o 3,2%). Jego wzrost wystąpił w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 6,1%), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,3%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 2,2%), natomiast spadek odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,0%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie podlaskim w 2017 r. była o 8,1% wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej. W kraju wydajność pracy w przemyśle w analizowanym roku wzrosła o 3,2% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dane z zakresu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2017 r., po spadku odnotowanym rok wcześniej, ponownie nastąpił wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była także wartość produkcji budowlano-montażowej. W analizowanym roku zaobserwowano również zwiększenie wydajności pracy w budownictwie w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2017 r. produkcja sprzedana budownictwa w województwie podlaskim (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 6136,1 mln zł. Oznacza to wzrost o 28,4% w porównaniu z zanotowaną w roku poprzednim (w 2016 r. spadła odpowiednio o 6,2%) oraz wzrost o 59,7% w relacji do 2010 r. W skali kraju zwiększyła się ona o 11,8% w stosunku do uzyskanej przed rokiem (wobec spadku o 6,0% w 2016 r.) i o 19,3% w porównaniu z 2010 r.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty),
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

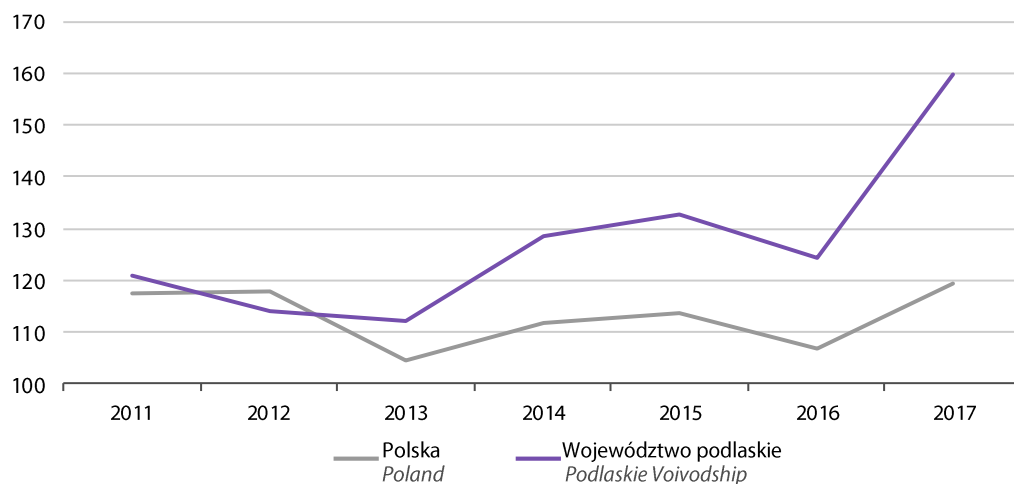
Tablica 19. Budownictwo
Table 19. Construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	160403,9	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	442,8	386,0	383,4	387,0
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	3839,7	5095,0	4779,2	6136,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	53,7	32,8	33,6	36,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	9,5	9,2	9,6	10,9

Tablica 19. Budownictwo (dok.)
Table 19. Construction (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
MIASTO CITY BIAŁYSTOK				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	1664,0	1576,4	1492,7	1802,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	63,0	46,9	54,9	43,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	4,4	3,4	3,5	3,7

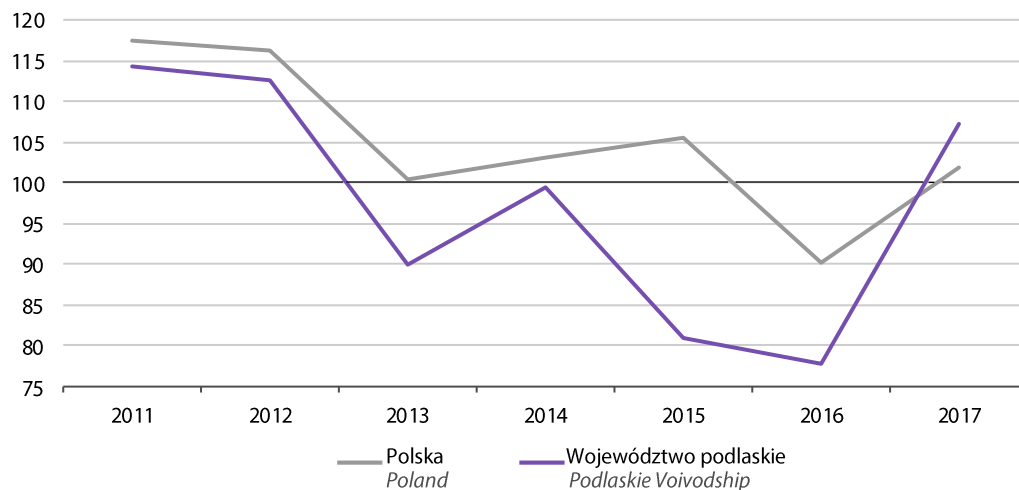
Wykres 38. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
Chart 38. Indices of sold production of construction (current prices)
 2010=100

W województwie podlaskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 2213,4 mln zł (co stanowiło 36,1% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i wzrosła zarówno w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim, jak i w 2010 r. odpowiednio o 37,9% i 7,3%. W kraju stwierdzono wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej i wyniósł on 12,9% w porównaniu z 2016 r. i 1,9% w odniesieniu do 2010 r.

Wykres 39. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)Chart 39. *Indices of construction and assembly (current prices)*

2010=100

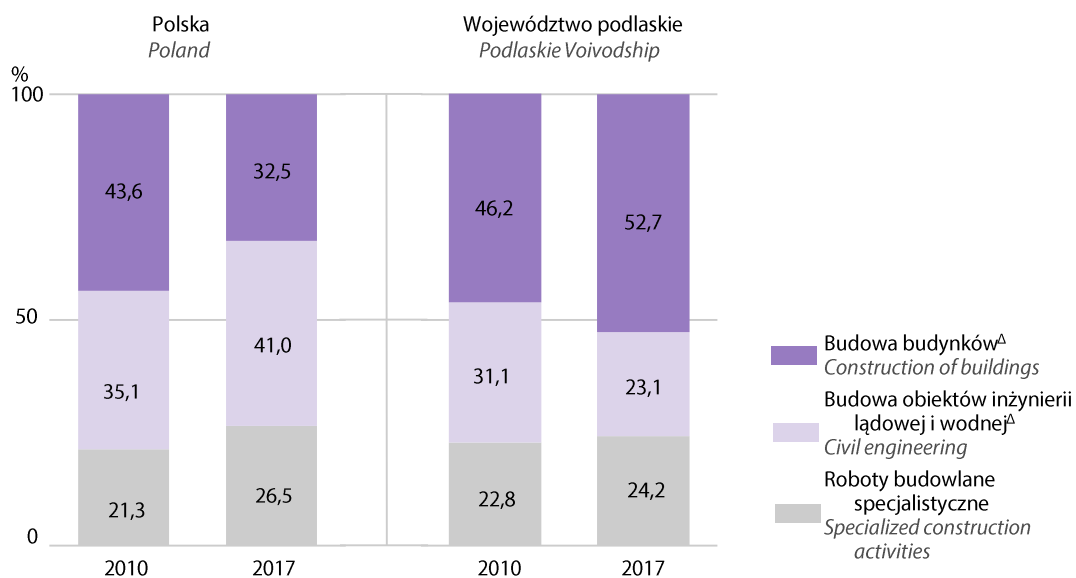
W województwie podlaskim w 2017 r. obserwowano rosnące tempo wzrostu produkcji budowlano-montażowej w ujęciu rocznym w kolejnych kwartalnych okresach narastających.

Tablica 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim (ceny bieżące)Table 20. *Indices of construction and assembly production in Podlaskie Voivodship (current prices)*

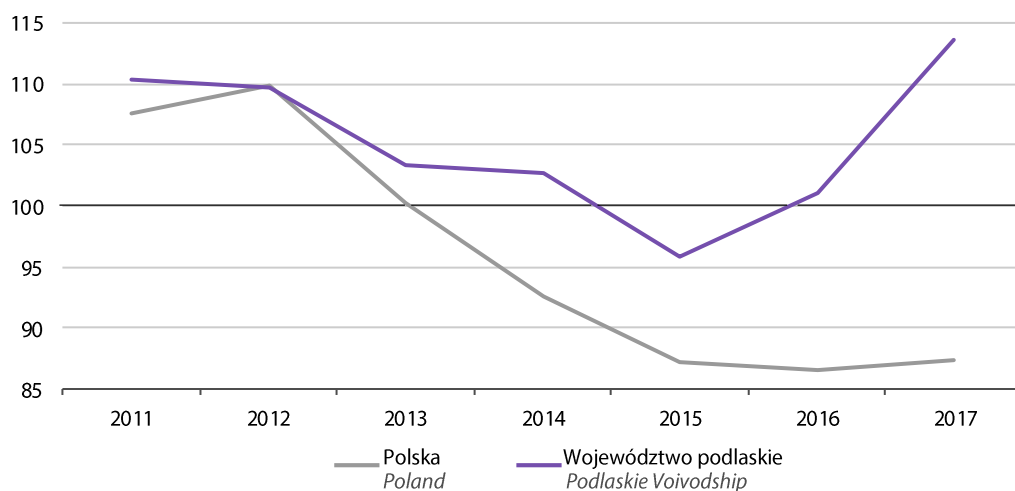
Działy Divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem <i>Total</i>	89,4	98,1	96,4	96,1	112,2	120,0	136,1	137,9
Budowa budynków ^A <i>Construction of buildings</i>	88,4	103,7	103,5	106,0	136,2	138,4	156,2	147,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A <i>Civil engineering</i>	75,9	76,5	79,8	87,9	105,3	102,5	121,8	116,2
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialized construction activities</i>	100,9	108,1	100,2	88,4	77,2	97,3	110,9	142,5

W 2017 r. wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w regionie posiadały jednostki specjalizujące się w budowie budynków (52,7%). Ich produkcja była o 47,7% wyższa od zanotowanej rok wcześniej. W jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 24,2%) produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 42,5%, a w przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 23,1%) – wzrosła o 16,2%.

Wykres 40. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)
 Chart 40. Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (current prices)

Wykres 41. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 Chart 41. Indices of average paid employment in construction
 2010=100

Wydajność pracy w budownictwie w województwie podlaskim, mierzona wartością produkcji sprzedanej w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w 2017 r. zwiększyła się (w cenach bieżących) o 14,0% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim. W kraju także stwierdzono jej wzrost w odniesieniu do 2016 r. – o 10,8%. Jednocześnie w regionie zaobserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 12,6%, a w Polsce – o 0,9%.

Dane z zakresu produkcji sprzedanej budownictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2017 r. były lepsze niż rok wcześniej (wówczas zaobserwowano ich pogorszenie w skali roku). W ujęciu rocznym znacząco zwiększyła się liczba lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania, mieszkań, których budowę rozpoczęto i na których realizację wydano pozwolenia.

W 2017 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 5023 mieszkania, tj. o 6,9% więcej niż przed rokiem (w 2016 r. odpowiednio o 1,3% mniej) i o 16,1% więcej niż w 2010 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się o 9,2% (rok wcześniej wzrosła o 10,6%), a w porównaniu z 2010 r. – o 31,3%.

Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe
Table 21. Residential construction

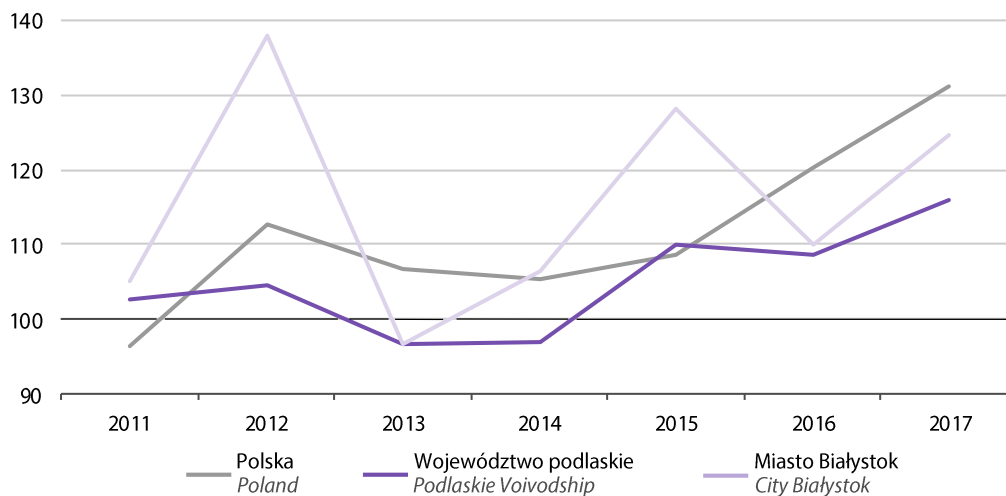
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been issued per 1000 population</i>	4,5	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings started per 1000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,6	4,0	4,0	4,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	100,3	100,5	103,5	102,8
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been issued per 1000 population</i>	3,7	4,6	4,1	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings started per 1000 population</i>	3,8	4,0	3,7	4,5

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
Table 21. Residential construction (cont.)

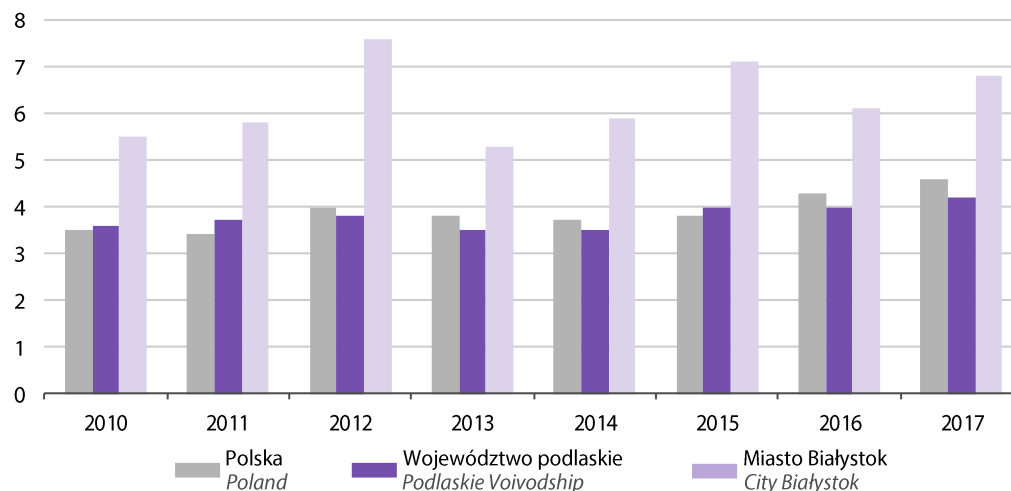
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
MIASTO CITY BIAŁYSTOK				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	5,6	7,1	6,1	6,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	83,2	65,5	72,8	72,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been issued per 1000 population</i>	5,0	7,2	4,9	5,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings started per 1000 population</i>	7,1	6,4	5,1	8,4

W 2017 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 2,8% ogólnej liczby mieszkań zrealizowanych w Polsce.

Wykres 42. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
Chart 42. Indices of dwellings completed
 2010=100

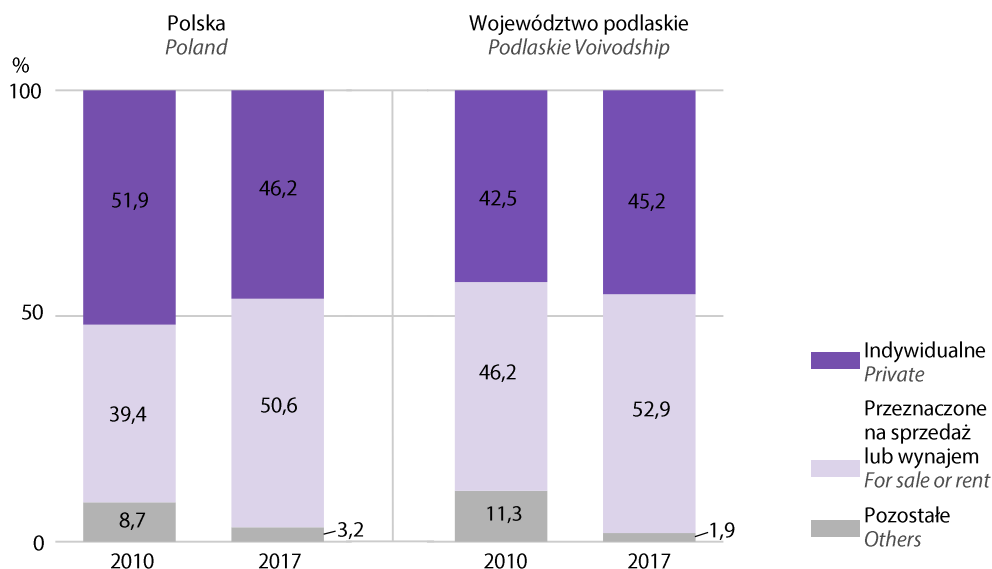

Wykres 43. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
 Chart 43. Dwellings completed per 1000 population

W analizowanym roku w województwie wzrost liczby zrealizowanych mieszkań w odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano tylko w formach dominujących pod względem liczby lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania, tj. w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (wzrost liczby mieszkań o 16,8%, przy udziale 52,9%) oraz budownictwie indywidualnym (wzrost o 4,2%, przy udziale 45,2%). Spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania nastąpił w budownictwie spółdzielczym (o 90,2%) i komunalnym (o 23,3%), przy czym odsetek tych form budownictwa w ogólnej liczbie mieszkań zrealizowanych w 2017 r. osiągnął odpowiednio 0,1% i 1,8%.

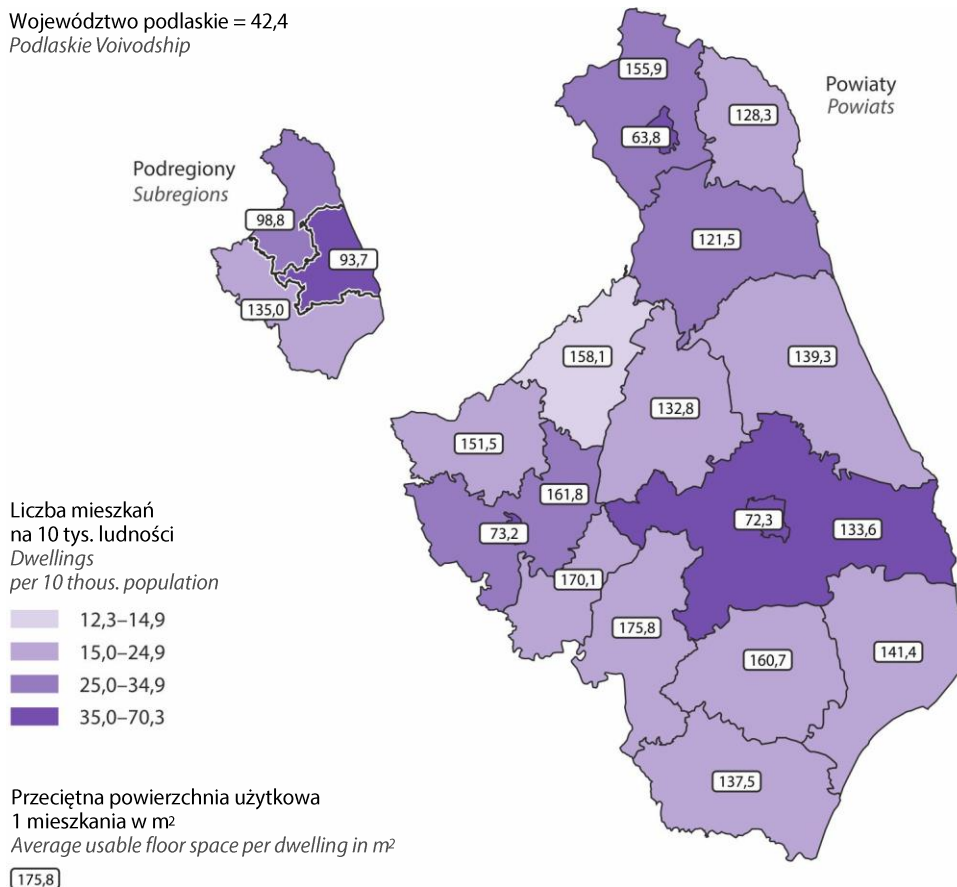
Wykres 44. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
 Chart 44. Structure of number of dwellings completed by forms of construction

W porównaniu z 2016 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano w dziesięciu powiatach regionu, a najwyższy stwierdzono w powiatach: augustowskim (o 79,3%), monieckim (o 45,3%) oraz wysokomazowieckim (o 42,0%). Największy spadek w tym zakresie zaobserwowano natomiast w powiatach: grajewskim (o 59,9%), sejneńskim (o 32,8%) i bielskim (o 26,2%).

Mapa 8. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Map 8. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2017

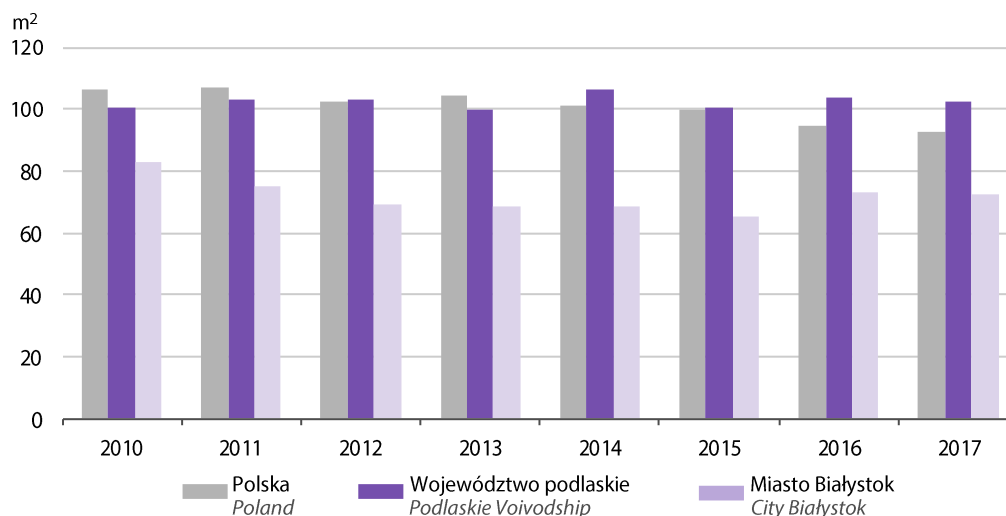
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podlaskim w 2017 r. wyniosła 102,8 m² (w kraju – 92,7 m²) i spadła w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 0,7 m² (w kraju spadła o 1,8 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 2,5 m² (w kraju zmniejszyła się o 13,4 m²).

Tablica 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim
 Table 22. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship

Formy budownictwa <i>Form of construction</i>	2016				2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space per dwelling in m²</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	4699	100,0	98,7	103,5	5023	100,0	106,9	102,8
Indywidualne <i>Private</i>	2176	46,3	98,6	156,2	2268	45,2	104,2	154,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	2277	48,4	95,4	58,6	2659	52,9	116,8	60,8
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	61	1,3	88,4	61,6	6	0,1	9,8	51,3
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	116	2,5	119,6	46,1	89	1,8	76,7	49,5
Zakładowe <i>Company</i>	–	–	x	–	1	0,0	x	197,0
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	69	1,5	x	51,2	–	–	x	–

Wykres 45. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania
 Chart 45. Average usable floor space per dwelling completed

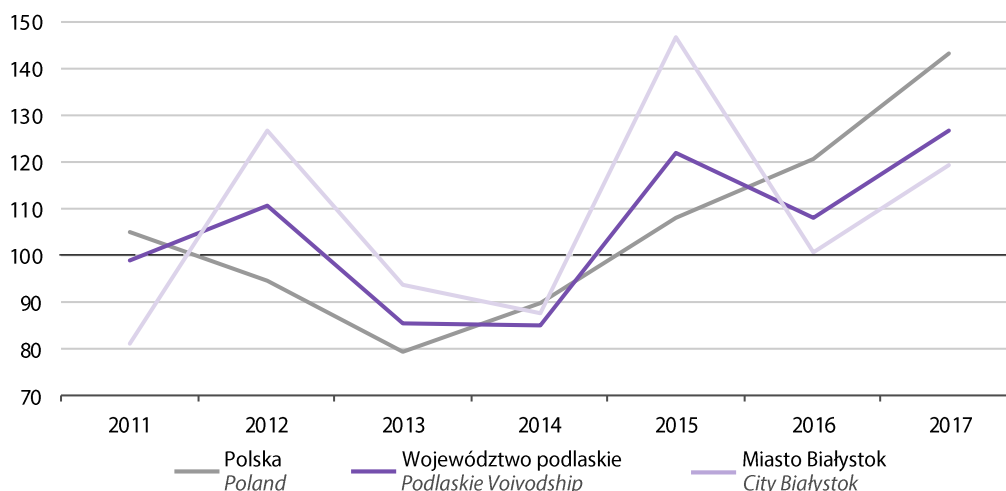

W województwie największą przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania oddanego do użytkowania odnotowano w budownictwie indywidualnym i wyniosła ona 154,2 m², a najmniejszą – 49,5 m² – charakteryzowały się mieszkania komunalne.

W 2017 r. największe mieszkania wybudowano w powiatach wysokomazowieckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 175,8 m²) i zambrowskim (170,1 m²), a najmniejsze – w miastach: Suwałki (63,8 m²), Białystok (72,3 m²) i Łomża (73,2 m²).

Wykres 46. Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia

Chart 46. Indices of number of dwellings for which building permits have been issued 2010=100

W 2017 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 5684 mieszkań, tj. o 17,7% więcej niż rok wcześniej oraz o 27,0% więcej niż w 2010 r. W skali kraju w stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia zwiększyła się o 18,6%, zaś w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 43,4%.

W omawianym roku najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań w województwie wydano inwestorom indywidualnym (51,2% ogólnej ich liczby) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (45,2%). W porównaniu z 2016 r. w obydwu wymienionych formach budownictwa zanotowano wzrost liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia odpowiednio o 14,7% i 24,5%. Zdecydowanie więcej niż rok wcześniej wydano pozwoleń na budowę lokali komunalnych (ponad 100-krotnie, przy ich nieznacznym udziale wynoszącym 3,6%).

Tablica 23. Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia w województwie podlaskim

Table 23. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship

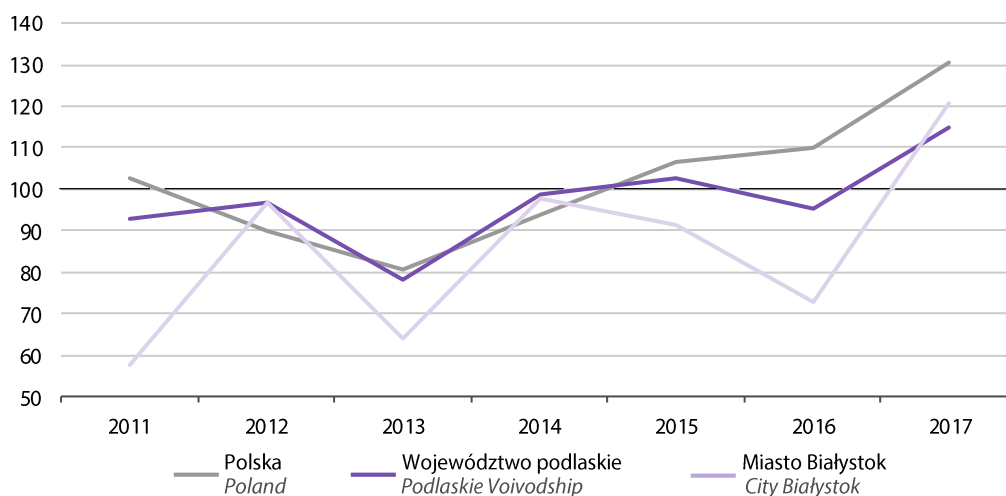
Formy budownictwa <i>Form of construction</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015=100	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	4830	100,0	88,5	5684	100,0	117,7

Tablica 23. Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia w województwie podlaskim (dok.)
 Table 23. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship (cont.)

Formy budownictwa <i>Form of construction</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2015=100	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2016=100
Indywidualne <i>Private</i>	2538	52,6	91,5	2910	51,2	114,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	2062	42,7	80,6	2568	45,2	124,5
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	180	3,7	x	-	-	x
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	2	0,0	1,8	208	3,6	10400
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	48	1,0	480,0	-	-	x

Większą niż w 2016 r. liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia zanotowano w większości powiatów regionu, przy czym najwyższy wzrost miał miejsce w powiecie monieckim (o 163,9%) i mieście Suwałki (o 123,5%). Mniejszą niż przed rokiem liczbę lokali mieszkalnych, na których budowę wydano pozwolenia zaobserwowano w powiatach: augustowskim (o 39,0%), zambrowskim (o 38,5%) oraz wysokomazowieckim (o 31,9%).

Wykres 47. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto
 Chart 47. Indices of number of dwellings started
 2010=100

W 2017 r. rozpoczęto budowę 5325 mieszkań, tj. o 20,9% więcej niż rok wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 18,4%). W porównaniu z 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań w województwie zwiększyła się o 15,0%, a w kraju – o 30,3%.

W regionie w 2017 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2841, tj. o 38,5% więcej niż w roku poprzednim, oraz w budownictwie indywidualnym – 2368, czyli o 10,5% więcej niż rok wcześniej.

W odniesieniu do 2016 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto stwierdzono w ośmiu powiatach, a największy zaobserwowano w powiatach monieckim (ponad 3-krotny) i kolneńskim (ponad 2-krotny). Znaczny spadek zanotowano natomiast w powiatach: grajewskim (o 81,1%), augustowskim (o 52,8%) oraz zambrowskim (o 50,0%).

Dane z zakresu budownictwa mieszkaniowego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie podlaskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2017 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów w odniesieniu do roku poprzedniego (po spadku notowanym w 2016 r.). W omawianym okresie, podobnie jak rok wcześniej zwiększyła się także sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej towarów** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2017 r. zwiększyła się o 10,7% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 8,4% wyższym niż rok wcześniej).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)
Table 24. Indices of retail sale^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	107,1	105,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	96,8	112,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,2	107,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	113,6	109,3	103,6	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	110,7	112,7
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	111,5	112,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	123,0	104,3	108,6	109,9

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes (increase / decrease) in the value of retail sales in particular groups of business types of enterprises may also result from changes in the prevailing type of business activity and organizational changes (eg mergers of enterprises). This does not affect the dynamics of retail sales in general.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)
Table 24. Indices of retail sale^a (cont.)

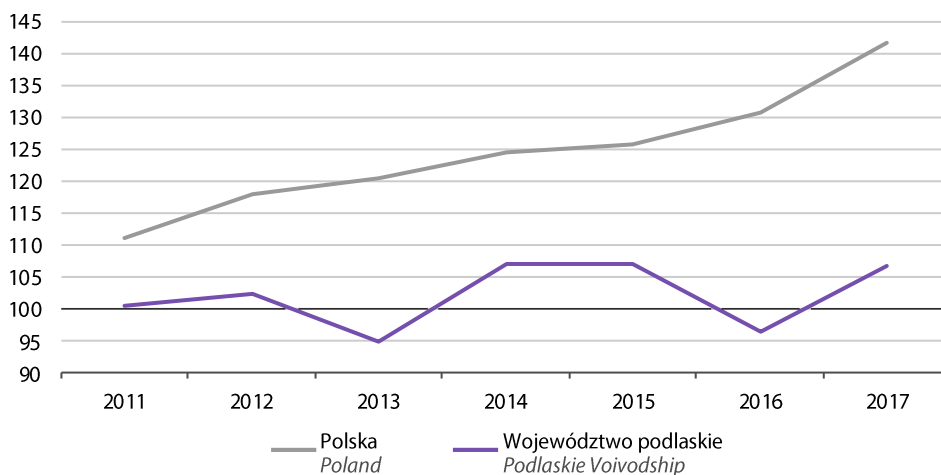
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	105,4	109,4
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	91,7	105,0
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem Total	105,6	99,8	90,2	110,7
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	104,5	123,7	76,8	122,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	101,5	80,6	108,0	116,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	99,9	100,4	110,4	107,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	98,7	107,0	79,1	92,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	102,4	117,0	141,0	110,5
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	88,4	110,4	98,6	78,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	88,6	85,9	103,0	124,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	47,2	87,0	59,0	137,4
Pozostałe <i>Others</i>	131,5	98,3	65,4	108,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes (increase / decrease) in the value of retail sales in particular groups of business types of enterprises may also result from changes in the prevailing type of business activity and organizational changes (eg mergers of enterprises). This does not affect the dynamics of retail sales in general.

Wykres 48. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)Chart 48. *Indices of retail sale (current prices)*

2010=100

W regionie we wszystkich kwartalnych okresach narastających 2017 r. poziom sprzedaży detalicznej towarów był wyższy od zanotowanego rok wcześniej, a wskaźnik jej dynamiki wykazywał tendencję rosnącą.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podlaskim (ceny bieżące)Table 25. *Indices of retail sale^a in Podlaskie Voivodship (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Ogółem Total	99,2	89,1	88,9	90,2	104,8	109,0	109,6	110,7
w tym: <i>of which:</i>								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	108,2	82,9	77,6	76,8	89,6	113,0	119,4	122,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	99,0	102,7	105,6	108,0	123,7	116,4	114,7	116,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	111,9	110,3	110,6	110,4	104,6	106,6	106,1	107,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	78,5	68,7	73,7	79,1	112,3	100,2	95,7	92,9

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 96.

a See footnote a to the table 24 on page 96.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podlaskim (dok.)
 Table 25. Indices of retail sale^a in Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	124,2	133,0	138,7	141,0	119,9	121,3	115,8	110,5
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	93,1	96,6	95,8	98,6	96,1	92,4	80,7	78,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	84,0	87,5	98,5	103,0	157,1	152,6	125,9	124,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	84,0	75,7	57,8	59,0	78,8	93,5	120,2	137,4
Pozostałe <i>Others</i>	64,4	64,0	64,1	65,4	99,8	103,9	108,1	108,7

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 96.

a See footnote a to the table 24 on page 96.

W 2017 r. w województwie podlaskim największy udział w sprzedaży detalicznej ogółem miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (35,4%), zgrupowane w kategorii „pozostałe” (22,2%), zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (11,1%) oraz sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (10,3%).

W omawianym roku we wszystkich wymienionych grupach zanotowano wzrost wartości sprzedaży w odniesieniu do 2016 r. W przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części wyniósł on 22,5%, prowadzących sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych – 16,2%, zgrupowanych w kategorii „pozostałe” – 8,7% oraz w jednostkach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi – 7,5%.

W analizowanym roku w województwie wartość **sprzedaży hurtowej towarów** (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 14,9% w stosunku do poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 15,6%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2017 r. była o 12,9% wyższa niż rok wcześniej (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 11,9%). Wśród grup dominujących w regionie najbardziej wzrosła w skali roku sprzedaż półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 12,0%), natomiast największy spadek odnotowano w sprzedaży hurtowej AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 4,2%).

Dane z zakresu rynku wewnętrznego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”.

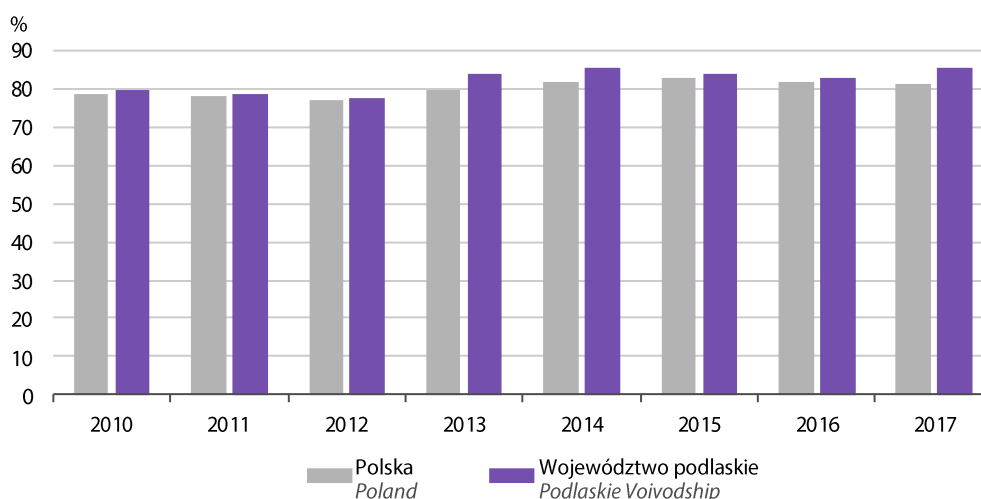
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

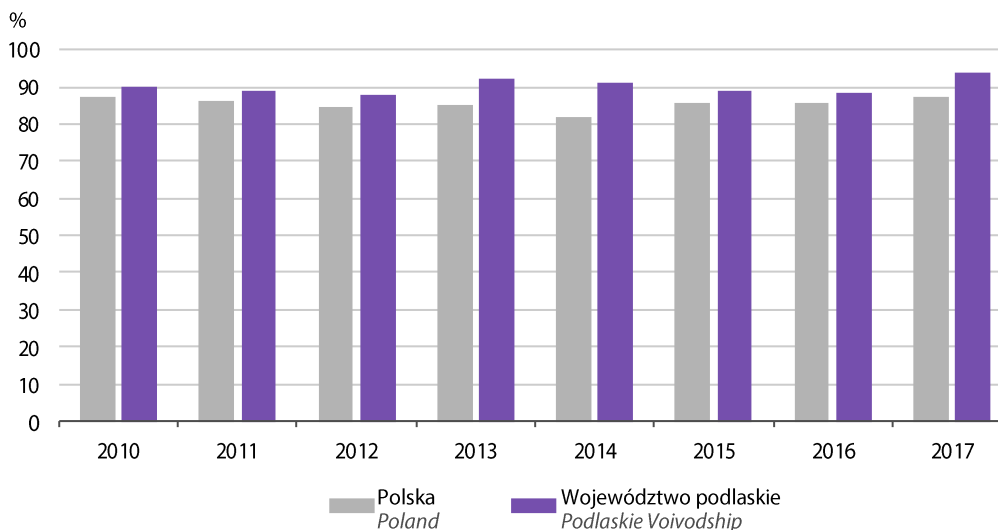
W 2017 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były lepsze od uzyskanych rok wcześniej. W odniesieniu do 2016 r. poprawiła się również większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

Wykres 49. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów
Chart 49. Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities

Wykres 50. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności
Chart 50. Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity

W 2017 r. w województwie podlaskim zysk netto wykazało 85,6% badanych przedsiębiorstw, wobec 83,0% rok wcześniej, a ich udział w przychodach ogółem zwiększył się z poziomu 88,4% w 2016 r. do 93,9% w roku analizowanym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności w województwie podlaskim w 2017 r. wyniosły 40821,5 mln zł i w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej były o 19,1% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania ukształtowały się na poziomie 39296,7 mln zł i wzrosły o 18,2%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,7 p.proc. do 96,3% (w kraju odnotowano jego poprawę o 0,2 p.proc. do 94,8%).

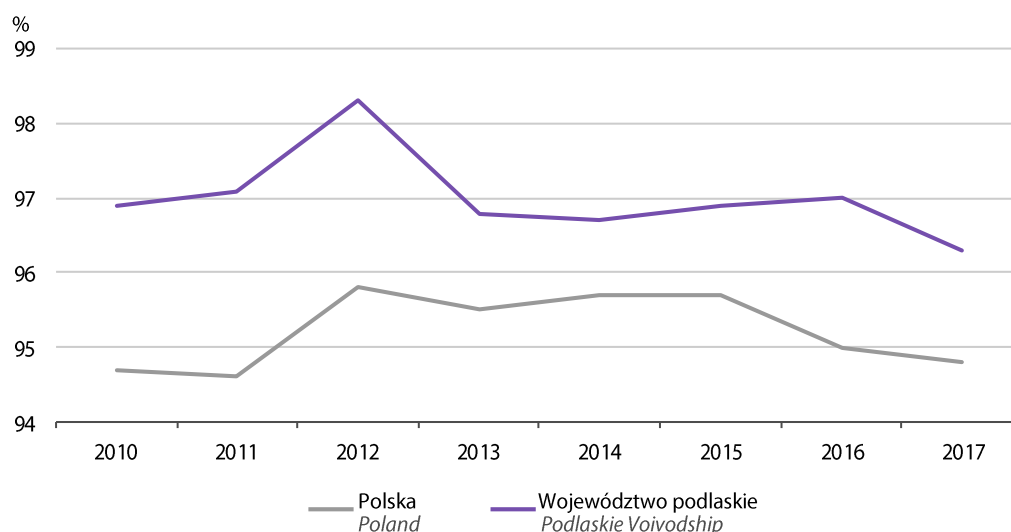
Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych,
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

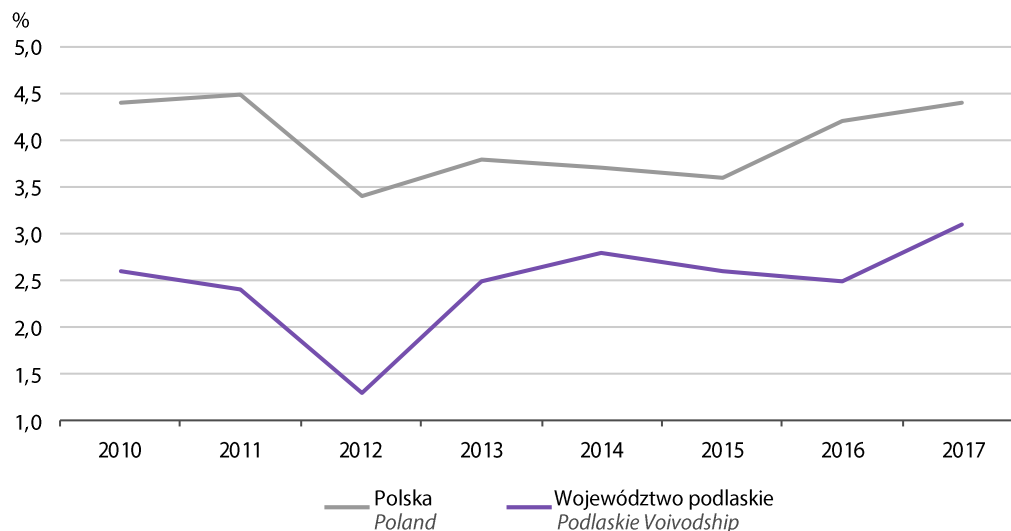
W omawianym okresie w województwie poprawił się wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik finansowy brutto i netto oraz wynik na pozostałej działalności operacyjnej, natomiast wynik na operacjach finansowych był nadal ujemny i obniżył się w porównaniu z zanotowanym w poprzednim roku. W kraju wzrósł wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik na pozostałej działalności operacyjnej oraz wynik finansowy brutto i netto. Zanotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2017 r. w województwie podlaskim osiągnęły wartość 40025,1 mln zł (wzrost o 19,5% w stosunku do poprzedniego roku), a koszty ich uzyskania wyniosły 38490,7 mln zł (wzrost odpowiednio o 18,2%). Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 1534,4 mln zł i był o 61,2% wyższy niż przed rokiem. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 117,9 mln zł w 2016 r. do 131,3 mln zł w 2017 r.). Uzyskano słabszy niż przed rokiem wynik na operacjach finansowych (wyniósł on minus 140,9 mln zł wobec minus 36,4 mln zł w 2016 r.). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1524,8 mln zł, tj. o 47,6% większą niż w 2016 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto wyniósł 1280,1 mln zł i wzrósł o 51,9% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wykres 51. Wskaźnik poziomu kosztów
 Chart 51. Cost level indicator

Wykres 52. Wskaźnik rentowności obrotu netto
 Chart 52. Net turnover profitability rate

W omawianym okresie w województwie podlaskim poprawiła się większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstw. Wskaźnik poziomu kosztów obniżył się z 97,0% w 2016 r. do 96,3% w 2017 r. Wskaźnik rentowności obrotu brutto wzrósł z 3,0% w roku poprzednim do 3,7% w 2017 r., netto – odpowiednio z 2,5% do 3,1%, wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – z 2,8% w roku poprzednim do 3,8% w 2017 r. Gorsze niż rok wcześniej były natomiast wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia, które zmniejszyły się odpowiednio z 29,1% do 26,1% oraz z 97,0% do 92,1%.

W kraju w 2017 r. odnotowano poprawę wskaźnika poziomu kosztów oraz wskaźników rentowności obrotu brutto i netto, a nieznacznie pogorszył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tablica. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table. 26. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	w % in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate on sales of products, goods and materials</i>	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity ratio of the first degree</i>	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity ratio of the second degree</i>	105,5	101,0	102,0	102,2
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	96,9	96,9	97,0	96,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate on sales of products, goods and materials</i>	3,0	3,2	2,8	3,8
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	3,1	3,1	3,0	3,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	2,6	2,6	2,5	3,1
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity ratio of the first degree</i>	20,1	29,8	29,1	26,1
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity ratio of the second degree</i>	87,5	102,0	97,0	92,1

Dane z zakresu wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

W 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego. W porównaniu z 2016 r. większa była liczba nowych inwestycji, natomiast zmniejszyła się ich wartość kosztorysowa.

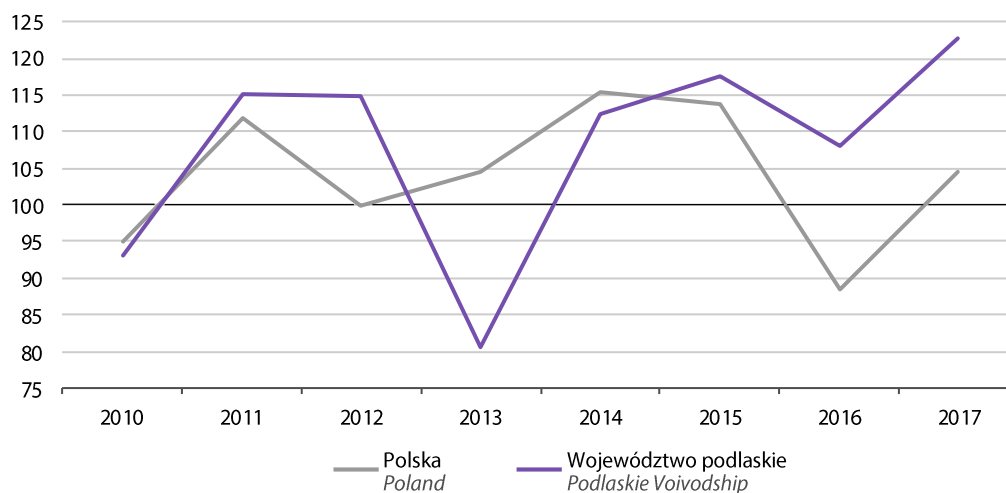
Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie, wyniosły 1755,3 mln zł i były o 22,8% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej (w 2016 r. wzrosły odpowiednio o 8,0%). W kraju w analizowanym roku wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się o 4,4% w ujęciu rocznym, przy spadku o 11,5% zanotowanym przed rokiem.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 53. Indices of total investment outlays (current prices)
Previous year=100

W omawianym roku w województwie podlaskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatковано 519,0 mln zł (o 20,9% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 1081,3 mln zł (o 24,5% więcej), a na środki transportu – 147,6 mln zł (o 14,1% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1228,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 23,2%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 0,2 p.proc.

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 27. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	89236,8	136474,6	120825,1	126186,5
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % – outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy <i>Expenditures</i>	56,8	59,4	63,4	64,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	12,4	14,1
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	941,0	1323,6	1429,4	1755,3
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % – outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	31,0	36,5	30,0	29,6
Zakupy <i>Expenditures</i>	68,6	63,1	69,8	70,0
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	56,9	55,0	60,8	61,6
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,6	8,1	9,0	8,4

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wzrost nakładów miał miejsce m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (ponad 2-krotny), przetwórstwie przemysłowym (o 31,7%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 25,9%) oraz budownictwie (o 21,0%). Ich spadek odnotowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii (o 67,8%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,1%), a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,0%).

W 2017 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 75,8% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (6,6%) oraz budownictwa (4,5%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 5,2 p.proc.), natomiast zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 2,3 p.proc.).

W 2017 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 1075 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 608,2 mln zł, podczas gdy w roku poprzednim rozpoczęto 1055 nowych inwestycji o wartości 1022,0 mln zł. W kraju w omawianym okresie wzrosła zarówno liczba rozpoczętych inwestycji, jak i ich wartość kosztorysowa (odpowiednio o 2,2% i 10,2%).

Dane z zakresu nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu oraz gmin podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano **zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa oraz sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną,

gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacją i komunikacją; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2016 r. – z lat 2015 i 2016;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w 2010 r.,
- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

skrót	pełna nazwa
sekcje (dok.)	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status and gminas is given as the date of 31 XII 2017.
2. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.
8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 2) **sold production of industry and construction** as well as **retail sales and wholesale of goods** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented on the basis of the definition of “enterprise”, introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 dated 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical

activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2016 – the prices from 2015 and 2016, are assumed;

2) sold production of industry:

- 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2010,
- 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing **per capita** data (**1000 population etc.**) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in the publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	full name
sections	
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
divisions	
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Statistics Poland.

Aneks tabelaryczny

Tabular annex

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Ludność ^{ab} w tys.	1203,4	1201,0	1198,7	1195,0	1191,9	1188,8	1186,6	1184,5	Population ^{ab} in thous.
Na 1000 ludności ^b :									Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte	5,82	5,24	5,33	4,73	5,14	5,09	5,29	4,99	marriages contracted
urodzenia żywe	9,90	9,28	9,30	8,88	9,24	9,09	9,58	10,17	live births
zgony	9,81	9,69	9,88	10,16	9,93	10,34	10,33	10,57	deaths
przyrost naturalny	0,09	-0,41	-0,58	-1,28	-0,69	-1,24	-0,76	-0,40	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,26	-1,64	-1,51	-2,10	-1,88	-1,89 ^c	-1,08	-1,44	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d w tys.	96,9	98,6	99,1	97,3	97,9	97,9	100,1	107,4	Average paid employment in the enterprise sector ^d in thous.
rok poprzedni=100	99,2	101,8	100,5	98,2	100,6	100,0	102,3	107,3	previous year=100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	63,8	65,9	68,7	70,9	60,4	55,0	48,4	40,0	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	13,8	14,1	14,7	15,1	12,9	11,8	10,4	8,5	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	88,2	87,6	87,3	89,7	90,2	89,6	89,2	87,7	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	298	256	208	126	95	76	55	32	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e w %	54,3	55,1	55,7	55,5	55,9	56,1	56,2	55,5	Activity rate by LFS ^e in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e w %	48,8	50,1	50,6	49,9	50,8	52,1	52,5	52,9	Employment rate by LFS ^e in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^e w %	10,2	9,2	9,3	9,9	9,1	6,9	6,8	4,7	Unemployment rate by LFS ^e in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w zł	2896,16	3023,31	3115,44	3186,58	3337,51	3458,56	3613,85	3901,24	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^d in zł
rok poprzedni=100	105,0	104,4	103,0	102,3	104,7	103,6	104,5	108,0	previous year=100

a Stan w końcu roku. b Dane dotyczące ludności opracowano na podstawie wyników NSP 2011. c Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 r., w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Przeciętne w roku.

a As of the end of the year. b Data concerning population were compiled on the basis of results of the Population and Housing Census 2011. c In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015, in case of the international migration – data for 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Averages in the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	276,3	270,0	264,1	260,3	256,9	257,9	259,3	260,3	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni=100	99,3	97,7	97,8	98,6	98,7	100,4	100,6	100,4	previous year=100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1441,83	1511,13	1594,42	1682,71	1743,70	1798,48	1831,95	1890,15	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni=100	106,0	104,8	105,5	105,5	103,6	103,1	101,9	103,2	previous year=100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	918,86	951,01	1020,19	1086,69	1112,23	1149,95	1157,18	1179,66	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
rok poprzedni=100	105,1	103,5	107,3	106,5	102,4	103,4	100,6	101,9	previous year=100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100):									Price indices of consumer goods and services (previous year=100):
ogółem	102,3	104,5	103,7	100,6	99,7	98,7	99,0	102,1	total
żywność i napoje bezalkoholowe	101,5	105,8	104,4	101,4	98,8	97,9	100,1	104,0	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	98,2	99,8	97,6	96,0	96,8	95,7	96,4	96,9	clothing and footwear
mieszkanie	103,3	105,7	104,7	102,0	100,6	99,7	98,8	101,7	dwelling
Plony zbóż podstawowych z mieszkami zbożowymi z 1 ha w dt	29,1	26,1	28,9	28,6	31,2	26,6	27,8	29,9	Basic cereals including mixed cereals yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.:									Farm animals stock per 100 ha agricultural land ^a in heads:
bydło	83,1 ^b	88,3	85,6	89,1	87,9	89,7	86,6	95,7	cattle
trzoda chlewna ^c	52,3 ^b	44,8	34,2	32,7	32,9	31,9	28,1	28,5	pigs ^c
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni=100):									Price indices of procurement (previous year=100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	134,1	150,6	102,4	86,7	87,5	95,1	97,3	106,7	cereal grain (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	98,0	121,9	116,8	94,6	101,0	97,0	95,9	108,6	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	85,5	117,0	120,3	98,1	91,1	85,5	111,0	110,3	pigs for slaughter

a Stan w czerwcu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c W latach 2011–2013 – stan w końcu lipca.

a As of June. b Data of Agricultural Census. c In 2011–2013 – as of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	9,2	5,9	7,1	8,2	8,8	8,0	8,6	8,7	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	6,8	5,0	6,0	6,1	6,0	5,8	6,7	6,8	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe; rok poprzedni=100)	102,5	106,3	107,1	106,7	105,2	105,7	103,8	114,4	<i>Sold production of industry^b (constant prices; previous year=100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	46,3	46,7	46,9	46,3	46,6	47,4	48,7	51,5	<i>Average paid employment in industry^b in thous.</i>
rok poprzedni=100	94,8	100,8	100,5	99,0	100,8	101,6	102,8	105,8	<i>previous year=100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	117,8	121,0	94,1	98,6	114,4	103,2	93,8	128,4	<i>Sold production of construction^b (current prices; previous year=100)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	110,8	114,3	98,5	79,8	110,6	81,5	96,1	137,9	<i>Construction and assembly production^b (current prices; previous year=100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	9,5	10,5	10,5	9,9	9,8	9,2	9,6	10,9	<i>Average paid employment in construction^b in thous.</i>
rok poprzedni=100	109,7	110,4	99,4	94,2	99,4	93,4	105,3	112,6	<i>previous year=100</i>
Mieszkania oddane do użytkowania	4326	4439	4525	4182	4197	4762	4699	5023	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni=100	102,5	102,6	101,9	92,4	100,4	113,5	98,7	106,9	<i>previous year=100</i>
na 1000 ludności	3,6	3,7	3,8	3,5	3,5	4,0	4,0	4,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	100,3	103,2	103,2	100,0	106,1	100,5	103,5	102,8	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	105,6	100,5	101,8	92,8	112,9	99,8	90,2	110,7	<i>Retail sale of goods^b (current prices; previous year=100)</i>

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (dok.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Podmioty gospodarki narodowej ^a	91876	91738	94721	96517	98339	99309	99956	101202	Entities of the national economy ^a
rok poprzedni=100	102,6	99,8	103,3	101,9	101,9	101,0	100,7	101,2	previous year=100
w tym spółki handlowe	4492	4739	5115	5571	5942	6490	7114	7687	of which commercial companies
rok poprzedni=100	105,0	105,5	107,9	108,9	106,7	109,2	109,6	108,1	previous year=100
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	529	560	612	670	749	805	901	989	of which with foreign capital participation
rok poprzedni=100	108,4	105,9	109,3	109,5	111,8	107,5	111,9	109,8	previous year=100
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	96,9	97,1	98,3	96,8	96,7	96,9	97,0	96,3	Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %:									Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^b in %:
brutto	3,1	2,9	1,8	3,2	3,4	3,1	3,0	3,7	gross
netto	2,6	2,4	1,3	2,5	2,8	2,6	2,5	3,1	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (ceny bieżące) w mln zł	941,0	1082,4	1242,0	1001,4	1124,3	1323,6	1429,4	1755,3	Investment outlays in enterprises ^b (current prices) in mln zł
rok poprzedni=100 (ceny bieżące)	93,1	115,0	114,8	80,6	112,3	117,7	108,0	122,8	previous year=100 (current prices)

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys. <i>Population^a in thous.</i>	A	1187,6	1186,6
	B	1185,2	1184,5
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys. <i>Average paid employment in the enterprise sector^b in thous.</i>	A	100,1	100,5	100,9	100,9	100,8	100,9	101,3	101,1	101,4	101,8	101,9	102,0
	B	106,1	106,3	106,8	107,2	107,3	107,5	107,9	107,8	108,2	108,5	108,6	108,8
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	101,4	100,4	100,4	100,0	99,9	100,1	100,3	99,8	100,3	100,4	100,1	100,1
	B	104,0	100,2	100,4	100,4	100,1	100,2	100,4	99,9	100,4	100,3	100,1	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	102,3	102,8	103,0	102,7	102,5	102,5	102,8	102,6	102,6	102,9	102,9	103,3
	B	106,0	105,8	105,8	106,2	106,4	106,5	106,5	106,6	106,7	106,6	106,6	106,6
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. <i>Registered unemployed persons^a in thous.</i>	A	58,2	58,1	56,2	53,8	51,9	50,3	50,0	50,0	49,0	48,2	48,5	48,4
	B	50,5	49,8	47,8	45,5	44,1	42,6	42,6	42,6	41,7	39,9	39,7	40,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	A	12,3	12,3	11,9	11,5	11,1	10,8	10,7	10,7	10,5	10,4	10,4	10,3
	B	10,6	10,5	10,1	9,6	9,4	9,1	9,1	9,1	8,9	8,5	8,5	8,5
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca <i>Job offers declared during a month</i>	A	1993	2779	3047	3386	2833	2813	2610	2835	2884	2353	2002	1487
	B	2665	2835	3822	2796	3215	3162	2760	3434	3280	2969	2223	1922
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	72	46	41	29	27	24	28	26	23	31	29	55
	B	34	33	22	23	20	20	23	18	21	21	24	32
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b in zł</i>	A	3415,87	3436,70	3574,51	3622,92	3488,96	3580,57	3636,06	3607,92	3622,95	3631,23	3606,98	3985,18
	B	3606,10	3638,91	3791,52	3719,18	3750,03	3807,21	3931,77	3885,00	3958,92	3992,97	4023,98	4388,01
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	90,1	100,6	104,0	101,4	96,3	102,6	101,5	99,2	100,4	100,2	99,3	110,5
	B	90,5	100,9	104,2	98,1	100,8	101,5	103,3	98,8	101,9	100,9	100,8	109,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	104,6	106,3	102,8	106,4	104,3	105,6	103,4	105,1	103,7	104,2	104,3	105,1
	B	105,6	105,9	106,1	102,7	107,5	106,3	108,1	107,7	109,3	110,0	111,6	110,1

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych: consumer goods and services:													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	.	.	98,9 ^a	.	.	98,5 ^b	.	.	98,9 ^c	.	.	99,9 ^d
	B	.	.	102,0 ^a	.	.	102,1 ^b	.	.	102,0 ^c	.	.	102,3 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	99,4	94,0	94,7	106,2	99,8	103,0	93,2	99,0	102,2	98,2	104,5	104,1
	B	101,4	102,2	102,5	103,3	103,4	102,3	100,9	83,7	99,9	103,1	95,2	106,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	97,4	89,3	91,8	95,5	105,3	110,1	96,3	96,9	88,6	97,3	98,8	97,4
	B	99,4	108,1	116,9	113,8	117,8	117,1	126,8	107,1	104,7	109,9	100,1	102,1
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	99,5	99,8	100,2	97,6	103,5	100,1	97,5	105,5	94,9	95,8	101,3	106,4
	B	101,3	100,3	98,5	102,2	100,4	98,3	98,5	102,2	101,1	100,3	102,3	103,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	106,6	102,3	99,5	98,2	97,3	98,9	105,5	113,2	106,7	97,5	97,7	101,4
	B	103,3	103,8	102,0	106,7	103,5	101,6	102,7	99,5	105,9	110,9	112,1	108,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	107,1	102,1	101,6	99,4	110,1	106,9	109,8	99,1	99,8	94,3	102,3	99,8
	B	94,8	101,9	99,9	111,7	102,2	101,4	97,7	100,9	95,7	94,6	96,6	97,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	99,5	94,7	96,3	93,6	107,1	111,0	121,6	121,0	116,6	112,5	128,3	135,9
	B	120,4	120,1	118,1	132,7	123,2	116,9	104,0	105,8	101,5	101,8	96,1	94,1
Relacja ceny skupu ^e 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta Procurement price ^e per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye	A	7,0	7,4	7,3	7,5	8,7	8,6	9,8	10,2	9,7	9,6	10,0	9,4
	B	8,9	8,0	8,0	9,0	9,6	9,6	9,2	9,0	9,0	8,6	8,2	8,1

a–d Dane dotyczą okresów: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Ceny bieżące bez VAT.

a–d Data concern periods: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Current prices excluding VAT.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny stałe): Sold production of industry ^a (constant prices):													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	90,6	109,1	114,3	90,6	103,1	105,6	90,2	105,7	100,0	100,3	102,0	96,3
	B	100,2	101,6	119,1	90,5	106,7	98,5	94,4	104,9	98,5	105,0	99,1	92,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	103,2	111,7	108,8	107,3	105,3	109,4	100,2	107,8	101,7	99,8	105,3	104,7
	B	115,8	107,9	112,4	112,2	116,1	108,4	113,4	112,5	110,7	115,9	112,6	107,5
Produkcja budowlano-montażowa ^a (ceny bieżące): Construction and assembly production ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	36,9	95,0	114,8	109,0	117,6	104,0	104,3	94,6	132,7	88,7	119,2	117,9
	B	58,9	69,2	146,0	109,9	103,2	117,2	111,2	132,5	84,8	114,6	94,5	114,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	78,7	98,2	93,3	87,6	115,5	85,8	80,1	89,6	109,3	83,2	95,3	87,7
	B	139,9	101,8	129,4	130,5	114,6	129,1	137,6	192,7	123,2	159,2	126,1	122,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) Dwellings completed (since the beginning of the year)	A	439	813	1050	1276	1567	2160	2425	2731	2962	3452	4075	4699
	B	558	915	1216	1409	1739	2107	2560	2994	3346	3848	4253	5023
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	147,8	123,0	114,0	118,1	112,7	110,4	106,4	105,8	100,0	101,0	104,4	98,7
	B	127,1	112,5	115,8	110,4	111,0	97,5	105,6	109,6	113,0	111,5	104,4	106,9
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc=100 previous month=100	A	69,9	102,4	119,7	96,7	98,1	102,5	100,0	103,2	94,0	100,5	96,3	114,1
	B	87,2	93,9	123,7	96,3	103,1	102,6	100,7	99,3	97,9	102,6	99,9	105,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 corresponding month of previous year=100	A	96,3	95,2	88,7	91,9	86,9	86,4	85,9	91,7	89,2	93,4	97,7	89,2
	B	111,3	102,0	105,5	105,0	110,4	110,5	111,3	107,1	111,5	113,8	118,0	109,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON PODLASKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Podmioty gospodarki narodowej ^a <i>Entities of the national economy^a</i>	A	99218	99370	99554	99656	99899	99554	99545	99671	99777	99849	99929	99956
	B	99672	99623	99898	100107	100308	100592	100733	100983	100998	101148	101204	101202
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	6510	6568	6618	6669	6726	6771	6801	6875	6936	6995	7049	7114
	B	7160	7189	7248	7300	7356	7401	7451	7503	7552	7591	7647	7687
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	819	830	841	849	857	862	863	872	881	888	898	901
	B	912	920	922	930	941	945	953	960	964	974	978	989
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %: <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^b in %:</i>													
brutto <i>gross</i>	A	.	.	4,0	.	.	4,0	.	.	3,6	.	.	3,0
	B	.	.	3,8	.	.	3,8	.	.	3,9	.	.	3,7
netto <i>net</i>	A	.	.	3,2	.	.	3,4	.	.	3,0	.	.	2,5
	B	.	.	3,3	.	.	3,3	.	.	3,4	.	.	3,1
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (ceny bieżące) w mln zł <i>Investment outlays in enterprises^b (current prices) in mln zł</i>	A	.	.	185,0	.	.	468,1	.	.	848,6	.	.	1429,4
	B	.	.	317,0	.	.	671,3	.	.	1208,5	.	.	1755,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące) <i>corresponding period of previous year=100 (current prices)</i>	A	.	.	89,6	.	.	79,7	.	.	99,1	.	.	108,0
	B	.	.	171,3	.	.	143,4	.	.	142,4	.	.	122,8

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.